

Premalo prikolic!

Na Tolminskem in novogoriškem jih nujno potrebujejo

Pomoč prizadetemu prebivalstvu na območju, ki je utrpelo največ škode v zadnjem potresu, priteka hitro in organizirano. Preskrba z živili je tudi zagotovljena. Še vedno pa nujno potrebujejo stanovanjske prikolic, saj morajo prebivalci zapuščati razmajane hiše, ker niso več varne za prebivanje. Na potresnem območju je trenutno 207 prikolic, po poročilih štaba za civilno zaščito pa jih nujno potrebujejo na Tolminskem še najmanj 114 in na novogoriškem območju še 24. Izvršni odbor predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije zato ponovno prosi vse organizacije sindikata, delovne skupnosti in druge, naj storijo vse, kar je moč storiti, da bi nemudoma poslali na potresno območje čim več stanovanjskih prikolic. Pomoč je potrebna toliko bolj, ker je neurje močno poškodovalo šotore.

Kanižarici pomoč iz Madžarske

Na Madžarskem bodo analizirali vzorce iz kanižarske vrtnice — Dve toni eksploziva

V torek, 11. maja, sta prišla v Kanižarico dva madžarska strokovnjaka in vzela vzorce apnenca in peska iz vrtnice, ki jo je nekaj metrov za mestom, kjer je vdrla voda v jamo, izvrtala ekipa geološkega zavoda iz Ljubljane. Strokovnjaka sta vzorce odnesla na Madžarsko, kjer jih bodo analizirali. Po zatrevanju bo to delo kmalu končano, tako da bodo čez kaka dva tedna spet prišli v Kanižarico. S seboj bodo Madžari pripeljali dve toni posebnega razstreliva. Upajo, da bo eksplozija razkrila razpoke v apnenču, po katerih je v jamo vdrla voda. Če bo to uspelo, bodo lahko takoj začeli injicirati mesto vdora, temu pa bo sledilo črpanje. Voda je v ponedeljek, 17. maja, dosegla koto plus 125 in še vedno narašča, vendar ne več tako hitro; v Kanižarici pravijo, da je to dober znak, in kaže, da se bo ustalila. Do prihoda madžarskih strokovnjakov imajo v Kanižarici veliko dela: do vrtnice v gozdu morajo narediti cesto in pripraviti okoli 10.000 kubikov peska.

VREME

V drugi polovici tedna bo deloma sončno in toplo vreme, v popoldanskem času se bodo pojavljale krajevne nevihte.

NAGRADE KRKE

TRADICIONALNE „KRKINE NAGRADE“ — Minuli teden je bila v novomeški „Krki“ slovesnost, na kateri sta generalni direktor tovarne Boris Andrižanič ter dr. Miha Japelj podelila 45 študentom iz širše in ozje domovine in desetim dolenskim srednješolcem „Krkinе nagrade“, priznanja za dosežke pri znanstveno raziskovalnem delu. Obširnejše poročilo o pomenu nagrad in seznam letošnjih nagrajencev objavljamo na novomeški strani. (Foto: S. Mikulan)

„TITO“ V DOMU JLA — Razstavo „TITO, strateg revolucije, tvorec in vrhovni komandant obožanih sil“ je v prisotnosti predstavnikov novomeške garnizije, družbenopolitičnih organizacij občine, pionirjev in občanov odprl 13. maja v novomeškem Domu JLA komandant garnizije Rade Petrovič. Razstavo (odprta bo do 21. maja) 253 fotografij in dokumentov, ki bogato ilustrirajo Titovo zmagovito pot skozi socialistično revolucijo, je pripravil Vojni muzej iz Beograda.

Bližnjemu Titovemu življenjskemu jubileju, ki je praznik vse jugoslovanske mladine in vseh jugoslovanskih narodov, posvečamo danes na 7. strani dva odlomka iz njegovih biografij pod naslovom: BODI NAM ZDRAV, TOVARIS TITO!

Mimo delavca ni poti nazaj

Skupaj smo poskušali najti nekatere odgovore in pri tem ugotovili, da pelje pot v boljše organiziranost, pot v bogatejšo regijo samo prek združenega dela in krepitve položaja delovnega človeka, je povzel Franc Šetinc minuli teden na skupni seji IK predsedstva CK ZKS in medobčinskega sveta ZK Posavja v Krškem.

Organiziranost ZK v regiji je predstavil Mirko Kambič. V vseh treh občinah so sprejeli v ZK veliko novih članov. Osnovnih organizacij je 130, od tega 101 v delovnih kolektivih. Brez njih so samo še v 30 delovnih organizacijah in v 12 krajevnih skupnostih. Sekretar medobčinskega sveta ZKS Posavje je nato prikazal še gospodarski položaj regije. Razprava se je nato osredotočila na povezovalne procese. Dosedaj se je polovico delovnih organizacij fizično združilo s partnerji zunaj regije. V občinah so bile tri integracije, v regiji pa nobene.

Posavje je prvo v Sloveniji sprejelo svoj razvojni koncept. Zdaj mora steči razprava o načinu uresničenja.

Franc Šali je ocenil, da se bo za nekatere akcije treba dogovarjati s širšim okoljem (šolstvo, zdravstvo). Menil je, da je ob doseženem količinskem napredku čas za ugotavljanje kakovosti premikov v vlogi in položaju delovnih ljudi Posavja.

Predstavniki Posavja so spregovorili še o razcepjenosti zdravstva in oživil predlog za enotno rizično

Zborovska pesem jih družijo

Na sobotni četrti posavski pevski reviji v Sevnici pelo nad 400 pevcev iz krajev od Loke do Dobove

Kdor je le utegnil, je v prenovljeni gasilski dvorani v Sevnici sledil že drugemu velikemu pevskemu nastopu, četrti reviji posavskih pevskih zborov.

Več kot tri ure se je na odru vrstilo 14 posavskih zborov. Začeli so gostje iz Slovenskega doma v Zagrebu, končal pa je priznani Zbor Franceta Prešerna iz Celja, ki je zamenjal pričakovani celjski Komorni moški zbor. V častni vrsti smo videli kar štiri ugledne osebnosti slovenske zborovske pesmi, med njimi prof. Egona Kuneja iz Celja. 14 zborov, kolikor jih je nastopilo na reviji iz vseh treh posavskih občin, je lepo število, ki jim ga lahko marsikje zavidajo.

Ubrano zapeta zborovska pesem tod ni zakup posameznih sredin. Vrstili so se zbori iz vasi in mest, peli so stari in mladi. Najbolj razveseljivo pa je, da se uspešno uveljavljajo tudi mladi pevovodje. Številne glasove bodrijo pevovodje, največ jih vodi predsednik posavske zveze Adolf Moškon iz Krškega (Mešani zbor Viktor Parma, ki ima 60 pevcev). In še zanimivost: med pevovodji je tudi sekretar brežiškega občinskega komiteja ZK Miha Haler, ki vodi združena zbora iz Artič in Globokega.

Revija ni bila tekmovalna, kar je tudi prav. Kvaliteto zborov je bilo mogoče ugotoviti po aplavzu poslušalcev, pa tudi po primerjavah z nekaterimi kvalitetnimi gostujočimi zbori, predvsem z Zborom Franceta Prešerna iz Celja, ki ga vodi Edi Goršič.

A. Z.

Predaja štafete na Kolpi

Štafetno palico je pri Vinici predal hrvaškimi mladincem Franc Barič

V četrtek, 13. maja, je štafeta s pozdravi tovarišu Titu za rojstni dan prišla v črnomaljsko občino. Program ob sprejemu štafete se je začel že ob 7. uri zjutraj. Najprej so pred črnomaljskim domom kulture sprejeli lokalne štafete, nato pa se je začel kulturni program, ki je trajal vse do prihoda zvezne štafete. Program je obsegal kar štirinideset točk in je trajal več kot eno uro, v njem pa so sodelovali učenci, dijaki, otroci

iz vrtcev ter vojaki iz črnomaljske garnizije.

Mladina črnomaljske občine je štafetno palico odnesla do Kolpe. Zadnji slovenski nosilec, mladi kajakaš Franc Barič iz Hrastnika, pa jo je na Kolpi na Vinici predal mladincem iz s Črnomljem pobratene hrvaške občine Duga Resa.

DVA LACKOVIČA V TREBNJEM

V soboto, 22. maja ob 18. uri, bo Ludvik Golob, član IK predsedstva CK ZKS, v Galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem odprl skupno razstavo del slikarja Ivana Lackoviča iz Zagreba in kiparja Mate Lackoviča iz Klostra Podravskega. Slikar je pripravil za razstavo 26 risb, ki jim je pridružil še 11 grafičnih listov iz mape, posvečene Krstu Hegedušiču, kipar pa 18 skulptur. Sodelovala bosta Slovenski godalni kvartet in sopranistka Zlata Ognjanovič.

Ženska košarkarska vrsta v Novem mestu

V ponedeljek zvečer sta se v športni dvorani „Marof“ v Novem mestu v trening tekmi pomerili vrsti domačega Novoteksa, člana slovenske košarkarske lige, in izbrana ženska državna reprezentanca, ki je v novomeški dvorani ter na Otočcu trenirala pet dni.

Jugoslovanska državna vrsta se je pripravljala na evropsko prvenstvo, ki bo od 20. do 23. maja v Mulinsu, nastopila pa bo v skupini s Sovjetsko zvezo, Belgijo in Romunijo. Trener modre vrste Borivoje Čenič je povedal, da imajo njegove varovanke v predtekmovalju lepe možnosti, da se uvrstijo v finale, ki bo od 25. do 29. maja.

Dokaj zanimivo trening tekmo, v kateri so se Jugoslovanke izkazale predvsem v začetku prvega dela, si je ogledalo okoli 200 gledalcev Zmagali so slovenski ligasi s 95:66 (55:31), za državno vrsto pa so nastopile: Slavojka Taušan, Marija Demšar, Marijana Bušjeta, Gordana Vukmirovič, Vukica Milič, Sonja Pečič, Branka Milatovič, Vera Djuraškovič, Tanja Pavlič, Andža Vukmirovič, Mira Bjelov.

Pečič, Branka Milatovič, Vera Djuraškovič, Tanja Pavlič, Andža Vukmirovič, Mira Bjedov.

J. TEPPEY

VSAK ZBOR DOŽIVETJE — Kakršnokoli ocenjevanje bi bilo vsiljeno; vsi nastopajoči zbori na 4. posavski pevski reviji v soboto v Sevnici so nudili svojevrsten užitek. Na sliki: predsednik posavske pevске zveze Adolf Moškon (v sredini) je zbral na odru vse pevovodje in jih za požrtvovalno delo nagradil s knjižnimi nagradami. (Foto: Železnik)

POVEJTE NAM!

V torek, 25. maja, bo naše uredništvo gostovalo v sevniški občini

V ZABUKOVJU

Naši novinarji se želijo pogovarjati z vaščani te kozjanske krajevne skupnosti v gostilni Martina Pajka od 18. ure dalje. Pri pogovoru bodo dobrodošli vsi krajani, ki želijo povedati o uspehih in neuspehih svoje krajevne skupnosti ali o drugih, zanimivih stvareh in ljudeh teh vasi in zaselkov. Novinarji bodo to zapisali in objavili!

Sedma sila je bila v gosteh pri vojaki

Skoraj tri desetine slovenskih novinarjev so bile aprila gost Jugoslovanske ljudske armade. Obiskali so vojaške šole in akademije v Rajlovcu pri Sarajevu, Sarajevu, Mostarju, Zadru in Splitu. Petdnevno potovanje je tudi najbolj skeptičnega med predstavniki že po naravi stvari nejeverne sedme sile prepričalo, da so pogoji za solanje na vojaških srednjih šolah in akademijah najboljši, da fante, ki zapuste vojaške šolske klopi, resnično lahko imenujemo častnike Jugoslovanske ljudske armade.

Danes objavljamo na 8. strani prvo v seriji reportaž o žitju, bitju in delu na naših vojaških šolah. Zapis, ki ima naslov „Jeklu vlije nepremagljivost srce“, govori o Jugoslovanskem vojnem letalstvu, ki jutri praznuje svoj dan.

MLADI IMAJO SRCE

Tudi mladina razume tegobe ljudi na potresnem območju. Člani ZSMS trebanjske občine so do petka zbrali že 7.000 dinarjev. Učenci nižje skupine osnovne šole Savo Kladič v Sevnici so do ponedeljka zbrali 5.400 dinarjev, učenci višje skupine pa 3.000 dinarjev.

GOSTUJEJO V NABREŽINI

V soboto, 22. maja, bo v Nabrežini pri Trstu skupen koncert novomeške in črnomaljske glasbene šole. Za gostovanje so Novomeščani pripravili predvsem solistične nastope, Črnomaljci pa zbor. To je prvi obisk ktere od dolenskih glasbenih šol med zamejskimi Slovenci v Italiji.

V PONEDELJEK V NOVEM MESTU: „DOMOVINA, GLEJ, UMETNIKI!“

V ponedeljek, 24. maja ob 19.30, bo v novomeškem Domu kulture recital, posvečen 100-letnici rojstva Ivana Cankarja. Na prireditvi pod naslovom „Domovina, glej, umetnik!“ bodo dela Ivana Cankarja recitali dramski umetniki iz Ljubljane: Branko Miklavc, Andrej Kurent in Iva Zupančičeva. Prirediteljica Zveza kulturno-prosvetnih organizacij iz Novega mesta vabi na ta večer vse ljubitelje besedne umetnosti, še posebej pa k poslušanju interpretacij Cankarjevih del, ki so jih omenjeni dramski umetniki posebej naštudirali.

Odkup ni zapostavljen

Še: kmet in novi zakon o zavarovanju plačil

Kdaj naj kmet dobi denar za prodano mleko, živino, les in druge pridelke? Po zakonu o zavarovanju plačil, ki je začel veljati v aprilu, so vse delovne organizacije, tudi kmetijske zadruge, obrati za kooperacijo in gozdna gospodarstva, dolžna plačati račune v določenem roku le uporabnikom družbenih sredstev, ne pa tudi zasebnikom, med katere so všteti kooperanti. Ali bodo kmrtje torej dobili plačilo za prodane pridelke šele takrat, ko bo ostalo kaj denarja po poravnavi vseh drugih obveznosti? Denarja namreč skoraj nikoli ni dovolj.

Ob površni oceni tega zakona se zdi, da so prodajalci kmetijskih pridelkov hudo zapostavljeni, oziroma da so ob pripravi zakona pozabili na njih. Pa ni tako. Hitreje bo le treba uresničevati tudi druge zakone in krepiti samoupravljanje kmetov pri kmetijskih in gozdnogospodarskih organizacijah.

Organizacije, ki prevzemajo od kmetov živino, kmetijske pridelke in les, so družbene. Klavnice, trgovina in druge delovne organizacije jim morajo plačati prevzeto blago v določenem roku, kot drugim delovnim organizacijam. V zadruzi je potem odvisno le še od notranje

organizacije, ali bodo denar takoj dobili kmetje ali ga bodo prej porabili še za kaj drugega.

Po zakonu o zavarovanju plačil je najprej res treba poravnati vsa dospela plačila drugim delovnim organizacijam, kmetje pa naj bi počakali. V zadruzi, kjer sta kooperacija in lastna proizvodnja povezani, ker nima temeljnih organizacij oziroma temeljnih združenih enot, je lahko veliko takih računov, ki imajo prednost pred plačili kmetom. Kjer imajo kooperanti temeljnih združenih enot, pa plačila za živino, mleko, kmetijske pridelke in drugo lahko prihajajo na njen račun. Če dobro gospodari in nima vezanih veliko sredstev v

LA CORUNA — Pred špansko obalo je iz razbitih skladišč velikanske ladje zprevoz „črnega zlata“ steklo v morje več tisoč ton surove nafte. Ladja je bila last neke španske družbe in je prevažala po nekaterih podatkih okoli 100.000 ton nafte. Sedaj si strokovnjaki prizadevajo, da bi čimhitreje očistili morje, ki je že začelo naplavljati velike količine nafte na obrežje. Na sliki: del obale pri španskem mestu La Coruna, ki jo je umazala nafta iz razbitega tankerja. (Telefoto: UPI)

Ali je Warrenova komisija, ki je leta 1963 in 1964 preiskovala umor nekdanjega predsednika Združenih držav Amerike Johna Fitzgeralda Kennedyja, res objavila vse, kar bi morala in raziskovala vse, kar bi bilo treba? Ali je resnica o umoru ameriškega predsednika sploh prišla v javnost? To so vprašanja, ki se vedno burijo duhove in ne samo v kavarniških razgovorih. O tem pričajo tudi razprave na zasedanjih odbora ameriškega senata, ki se ukvarja z obveščevalno dejavnostjo. Ta teden so namreč predstavniki tega odbora izjavili, da bodo ustanovili posebno skupino, ki bo začela raziskovati nekatere še vedno — vsaj po njihovem mnenju — ne dovolj dobro pojasnjene sledove, na katere so pred leti naleteli preiskovalci Warrenove komisije, pa so jih pustili vnevar. Gre za to, da bi dokončno odvrnili sleherni sum, da so bile v umor predsednika Kennedyja vpletene „nekateri osebnosti“.

Tačas pa so češkoslovaške oblasti pokazale kar precejšnjo mero razumevanja za skupino šestih zahodnonemških študentov, ki so poskusili v Pragi ukrasti češkoslovaško državno zastavo. Zakaj so jo hoteli ukrasti ni znano, menda je šlo za študentsko objestnost. Tako je vsaj mogoče sklepati iz uradnega sporočila zahodnonemškega zunanjega ministrstva, ki je interveniralo v Pragi s prošnjo, naj bi pristojne češkoslovaške oblasti opustile izgrad zahodnonemških študentov, ki so ga v Bonnu označili kot „neumno in razbrzdano dejanje mladostnikov“.

Sporočila so si zadnje dni izmenjavali tudi predstavniki britanskega in islandskega zunanjega ministrstva, vendar pa je šlo za bistveno resnejše stvari: Islandija in Velika Britanija sta namreč v sporu zaradi pravice do ribarjenja. Medtem ko Islandci trdijo, da segajo njihove ozemljске vode kar 200 milj od obale, so jim Britanci pripravljali „odstopiti“ bistveno manj. Spor je resen, saj islandske vojne ladje nemudoma streljajo na britanske ribiče, če jih zalotijo v 200 miljanskem pasu — kar seveda vzbudi viharne proteste uradnega Londona... vsak terja svoje...

IZ ZADNJEGA PAVLIHE
— VI V GLEDALIŠČU SE PRITOŽUJETE, DA IMATE PREMALO GLEDALCEV, MI V GOSPODARSTVU PA JIH IMAMO PREVEČ!

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Libanon je še vedno na seznamu dežel, ki ne najdejo miru in še celo več — v začetku tega tedna se je državljanska vojna, za katero je bilo videti, da se bo zaprisegi novega predsednika republike vendarle umirila, razžarela z vso močjo. Rekordno število mrtvih in ranjenih v enem samem dnevu (okrog 150 ljudi je izgubilo življenje, 600 jih je bilo ranjenih!) prča o silovitosti spopadov, ki so se iz prestolnice prenesli še na podeželje.

Novi libanonski predsednik Sarkis za zdaj ni opravičil zupanja, vendar pa mu skorajda ni mogoče ničesar očitati, saj v resnici najbrž ni mogel storiti tistega, kar so si vsi želeli, namreč hitro končati prelivanje krvi.

Za to bo treba nekaj več časa in tudi več potrpljenja ter volje, nemara pa celo pametnega in nepristranskega posredovanja drugih.

Medtem je dopotoval v Beirut libijski premier Džalud, ki se pogovarja s predstavniki Palestinske osvobodilne organizacije in drugimi naprednimi silami v deželi. Kaj lahko pomaga njegovo posredovanje je težko reči, je pa malo verjetno, da bi bili pripravljene desničarji navezati kakršenkoli dialog s posredniki iz Libije, za katero je znano, da je zelo nekompromisna v svojih stališčih do vseh, ki glede libanonske krize ne mislijo tako kot ona.

Sicer pa je mogoče v poplavi tragičnih novic, ki prihajajo iz Libanona, posredovati vsaj eno vedrejšo: Jugoslavo, ki delajo v tej sredozemski deželi, so živi in zdravi kljub temu, da je tudi v okolici jugoslovanskega veleposlaništva v Bejrutu padlo nekaj granat.

ISKANJE SKLADNOSTI

Četrta konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj, UNCTAD, nadaljuje delo v Najrobiju z razpravo o tem, kako poiskati konkretne rešitve za izboljšanje mednarodnega ekonomskega sistema.

Pri tem se dežele v razvoju trudijo, da bi s skladnim in odločnim, vendar pa za razvite države sprejemljivim delovanjem uskladile razlike v stališčih bogatih in revnih, razvitih in nerazvitih.

Zadnje razprave so izoblikovale obrise bodočega sklada za financiranje surovinskih zalog. Ta sklad naj bi pomagal preprečiti prevelika nihanja v cenah surovin — ki so najpomembnejši vir dohodkov večine dežel v razvoju.

Doslej je že več držav (med njimi tudi Jugoslavija) izrazilo pripravljenost, da sodeluje v financiranju tega sklada in če je treba iskati dokaze, da nekatere razvite dežele zares želijo sodelovati pri iskanju rešitev za nerazviti svet, jih je mogoče najti v dejstvu, da je udi visoko razvita Švedska sklenila pristopiti v članstvo tega sklada.

Sicer pa ostaja na dnevnem redu vrsta še vedno nerešenih vprašanj — od prenosa tehnologije do odplačevanja dolgov, ki se nevarno kopičijo.

Nobenega bistvenega napredka niso za zdaj dosegli niti glede večnacionalnih družb, ki v marsikateri državi praktično pomenijo več kot najvišji zakoniti organi oblasti.

Vendar pa je treba povedati, da nihče niti ni pričakoval izjemnih in spektakularnih rezultatov, saj se večina treznih opazovalcev strinja, da so vsi pogoji za zadnje leto (in seveda tudi konferenca v Najrobiju) sestavni del procesa, ki naj bi po-

Tragedija se nadaljuje

časni in zlagoma preoblikoval sedaj krivične mednarodne ekonomske odnose.

PREDVOLILNA PRIZADEVANJA

Na Portugalskem medtem vse stranke preverjajo svoje izbrane kandidate in pilijo programe za predvolilno „vojno“, ki naj bi dala novega portugalskega predsednika.

Od tega, kdo bo to, je namreč pravzaprav odvisno vsaj toliko kot od parlamentarnih volitev pred dnevi, saj bo predsednik republike dal mandat za sestavo vlade bodisi predstavniku levicije, bodisi sredine in od tega je seveda potem tudi odvisno, kakšno vlado bo imela Portugalska... in nemara tudi, kakšno bodočnost.

TELEGRAMI

BERLIN — Delegacija ZKJ, ki jo vodi član predsedstva CK ZKJ France Popit, je prispela v Berlin, kjer se bo udeležila 9. kongresa enotne socialistične partije Nemčije. BEOGRAD — Predsednik narodne republikanske stranke Turčije Bulent Ecevit je dopotoval na obisk v SFRJ na povabilo predsednika zvezne konference SZDL Juugoslavije Dušana Petrovića.

WASHINGTON — Na začetku šestdnevnega obiska v ZDA se je francoski predsednik Valéry Giscard d'Estaing dve uri pogovarjal z ameriškim predsednikom Fordom o položaju svetovnega gospodarstva in o drugih mednarodnih vprašanjih s posebnim poudarkom o položaju v Afriki.

BASTIA — Na Korziki je izbruhnila splošna stavka v znamenje protesta proti sojenju Edmondu Simeoniju, nemu izmed najvidnejših separatističnih voditeljev, ki mu sodijo v Parizu. Simeonija so obtožili, da je vodil akcije separatistov, ki so avgusta lani pripeljale do nemirov, v katerih sta izgubila življenje dva francoska policista.

BRUSELJ — V Bruslju in drugih belgijskih mestih je stavkalo približno 15.000 delavcev, ker so delodajalci zavrnili njihove zahteve glede socialnega statusa in višjih plač.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V ospredju sedanje politične akcije je — kot smo na tem mestu že pisali — še prav posebno poudarjena javna razprava o osnutku zakona o združenem delu, ki se je že začela. Od uresničevanja osnovnih idejnih in družbenopolitičnih opredelitev v tem izredno pomembnem ter celovitem novem zakonu je neposredno odvisna nadaljnja krepitev ustavnega položaja delavcev v združenem delu ter s tem tudi nadaljnji tok celotne družbene preobrazbe našega samoupravnega socialističnega sistema. To so še posebej poudarili v začetku prejšnjega tedna v Krškem na seji izvršnega komiteja CK ZKS — ob tem, ko so oblikovali sklepe nedavne šeste seje CK ZKS.

Ti sklepi — če jih samo bežno povzamemo — govore o nalogah in neposrednih dolžnostih komunistov v vseh okoljih v zvezi z nadaljnjim razvojem samoupravnih socialističnih odnosov. Poudarjeno je, da morajo komunisti uresničevati aktualne družbene naloge hkrati z uveljavljanjem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v duhu rešitev osnutka zakona o združenem delu, zakona o družbenem planiranju in drugih sistemskih zakonov. Poudarjeno je tudi, da morajo biti komunisti pobudniki organizatorji in usmerjevalci celotne družbenopolitične aktivnosti v sedanji javni razpravi ob osnutku zakona o združenem delu — da morajo ob tem redno in kritično preverjati dosežene rezultate v svojih delovnih okoljih, ter da morajo odkrivati in prepoznati nosilce in pojave, ki nasprotujejo uresničevanju naše začrtane družbene preobrazbe. V razpravi se je treba z nosilci teh nasprotnih teženj soočiti — vendar ne s pavšalno kritiko ali s kakršnimkoli sektašenjem, marveč argumentirano in z doslednih samoupravnih družbenih pozicij.

Prejšnji teden se je sestalo tudi predsedstvo CK ZKS — razprava je bila posvečena

oceni uveljavljanja samoupravnega družbenega planiranja in oblikovanja srednjeročnih planov razvoja za obdobje do leta 1980. Ocena je bila, da so prvi osnutki sporazumov in planov marsikje še oblikovani po starem — na ravni dosedanjih podjetij. Marsikje je očitno še zelo zapostavljeno razvijanje samoupravnih odnosov in v zvezi s tem ustrezno povezovanje osnutkov planov OZD, KS, SIS in občin. To stanje bomo morali upoštevati

NADVSE POMEMBNA JAVNA RAZPRAVA

pri nadaljnjem delu in pri pripravi srednjeročnega razvojnega plana, so poudarili na seji predsedstva, sicer bomo ostali samo ob lepo napisanih postavkah, navzlic sprejetim načelom samoupravnega planiranja, življenjska realnost pa bo pokazala, kako daleč smo od zaželenih ciljev. Predsedstvo CK ZKS bo v prihodnjih dneh dalo v javnost oblikovana konkretna izhodišča in kritično oceno sedanjega stanja v zvezi z izdelavo osnutkov srednjeročnih planov.

Po hudem potresu, ki je opustošil velik del sosednje Furlanije-Juljske krajine ter je prizadel tudi naše obmejne občine — predvsem Novo Gorico, Tolmin in Idrijo, pa tudi Radovljico — je zvezni izvršni svet prejšnji teden sprejel tri odloke, ki naj pomagajo ublažiti posledici tokratnega potresa. Sprejet je bil odlok o določenih ugodnostih pri namenjavanju potrošniških posojil za tiste, ki so utrpeli škodo ob potresu, nadalje je bil sprejet odlok (ki velja za družbenopolitične skupnosti in druge negospodarske dejavnike) o investicijskem najemanju bančnih kreditov

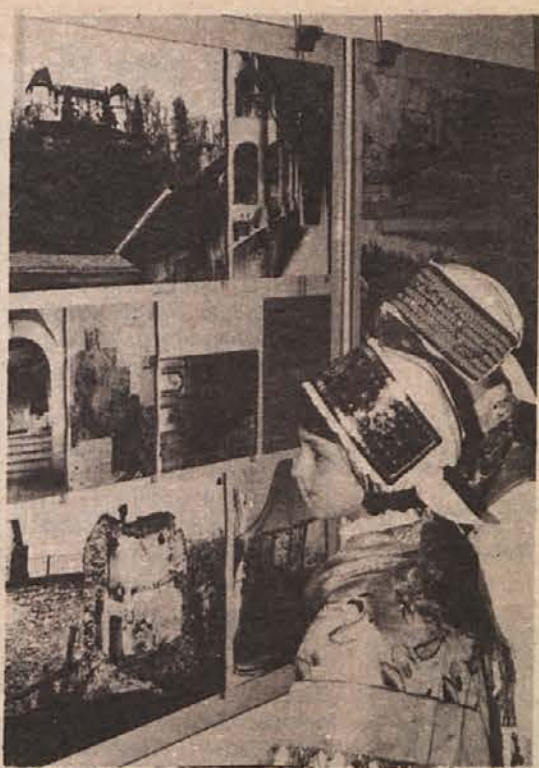
za odpravo posledic potresa na infrastrukturnih objektih, pa še odlok, ki določa, da prizadetim delovnim organizacijam v teh občinah ne bo treba plačevati carine za pomoč, ki jo bodo zastopniki dobivale iz tujine.

Ob tem poveljamo, da je ZIS prejšnji teden tudi sicer sprejel odredbo, s katero so spremenjeni in dopolnjeni splošni pogoji za potrošniško kreditiranje. Tako bo npr. po novem mogoče najemati potrošniške kredite tudi za gradbeni material ter za proizvode, ki se vgrajujejo v stavbe pri adaptaciji in rekonstrukciji stanovanj, določena je višina pologa v posameznih primerih kreditiranja itd.

Republiški izvršni svet je prejšnji teden sprejel predlog za izdajo zakona glede pokrivanja primanjkljaja dohodkov v našem elektrogospodarstvu — v zvezi s tem je bila sicer že sprožena akcija podpisovanja samoupravnega sporazuma, ki pa ga večina OZD pri nas doslej še ni podpisala. Povedati je treba, da naše elektrogospodarstvo hudo pesti primanjkljaj sredstev — celotni razvoj našega gospodarstva pa je še kako odvisen od planirane izgradnje elektroenergetskih objektov, s katerimi si moramo zagotoviti potrebno delovno energijo. Tako je že gotovo, da se bodo občutno povečale prispevne stopnje gospodarstva v ta namen (kar za 50%), kar pa je nujno, če hočemo doseči začrtane cilje. Gospodinjstva ob teh podražitvah (zvišanju prispevkov) ne bodo nič prizadeta.

Samo še omenimo, da je že slišati o posledicah uveljavitve novega obračunskega sistema (načina plačevanja), ki velja od aprila dalje. Direktor SDK Jugoslavije je v zvezni skupščini povedal, da je doslej vložilo prijave za sanacijo 462 delovnih organizacij iz vse države, da pa je verjetno še več takšnih, ki niso poravnale vseh svojih obveznosti. V več delovnih organizacijah imajo že težave z izplačili OD in za marec je po podatkih SDK skupno 90.000 delavcev v državi prejelo minimalni OD.

BOGASTVO SPOMENIKOV — Kakšna dragocena dediščina so kulturni spomeniki v sevniški občini je marsikdo videl lahko šele v soboto na razstavi celjskega spomeniškega varstva v avli prenovljene gasilske dvorane. Nekaj je bilo že obnovljeno in zaščiteno, ostalo čaka. (Foto: Železnik)

KOČEVSKA POMOČ TOLMINCEM. Tekstilna je prispevala 50 odev, TVD Partizan 5 šotorov, Dom Dušana Remiha 16 odev, učenci osnovne šole Kočevje 12 odev in 6 žimic, Avto Kočevje ponjavo za prikolico, Oprema pa 3 ponjave za dno šotorov. Vso to opremo je pobudnik akcije Ive Stanič sam odpeljal v Tolmin. (Foto: F. Brus)

MLADI PO POTEH PARTIZANSKIH BRIGAD — Štiri partizanske brigade, ki jih sestavljajo mladinci in mladinke iz novomeške občine, so se v torek zjutraj zbrale v Škocjanu, nato pa so nadaljevale pot proti Novemu mestu, kjer je bil še isti dan zvečer večji partizanski miting. Na sliki: pohodniki so zapustili Škocjan in so na poti do Beceletove jame, kjer so padli narodni heroj Vinko Paderšič in njegovi tovariši. (Foto: S. DOKL)

RAZPRAVA STEKLA

V soboto, 15. maja, je bil v hotelu Smuk v Semiču enodnevni seminar, na katerem so obravnavali osnutek zakona o združenem delu ter se dogovorili za nadaljnji potek javne razprave o osnutku tega pomembnega zakona. Seminarja, ki ga je skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami v občini pripravil občinski svet Zveze sindikatov, so se udeležili sekretarji OO ZK, predsedniki OO ZS, direktorji tozlov in OZD ter predstavniki krajevnih konferenc SZDL.

Vse delovne organizacije morajo sedaj izdelati svoj akcijski program za vodenje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Razprava bodo v glavnem v delovnih skupinah. Vsak od 13 članov komisije za vodenje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu je zadolžen za eno ali dve delovni organizaciji, kjer bo odgovarjal na vprašanja, ki jih bodo zastavljali delavci. Odgovore na teža vprašanja bo oblikovala občinska ali celo republiška komisija. Do konca junija naj bi bila razprava zaključena.

Romskega vprašanja tako ne bomo rešili

Navzlic vsem prizadevanjem in dobri volji občinskih organov ter raznih služb v novomeški občini romskega vprašanja nikdar ne bomo rešili, če bo šlo tako dalje! Pri ljudeh je premalo razumevanja in vse preveč starokopitnega, morda tudi malomeščanskega gledanja na Rome. Vsak ima polna usta nasve-

piše med drugim: „Ne nasprotujemo, da se Romi vključijo v civilizacijo, ne dovolimo pa, da se romska družina vseli med nas v isto hišo...“

Kovačiču dodeljeno stanovanje je na silo že zasedla druga stranka, družina Kovačič pa še naprej biva v baraki na Žabjeku, Kovačič ni prvič doživel krivico. Na prednostni listi za dodelitev stanovanj iz solidarnostnega sklada je pristal na 113. mestu in šele na ponovno zahtevo o preverbi točk je prišel na spisek kot šesti. Zdej, ko so mu staro in skromno stanovanje dodelili na papirju, ga je zasedel nekdo drug in ljudje ne dovolijo, da bi prišel med nje.

Ce je družini Kovačič dodeljeno stanovanje na Partizanski cesti primerno za to družino ali ne, naj odgovarja pristojna komisija. Gotovo pa je, da celoten način reševanja Kovačičevega primera, ki je prvi, kaže, da bodo še hude težave. Stanovalci hiše št. 11 na Partizanski namreč niso osamljeni v svojem mišljenju. Podobno se dogaja v krajevnih skupnostih, če hočejo Romom postaviti hiše.

R. B.

Obsojeni na bivanje v gozdu?

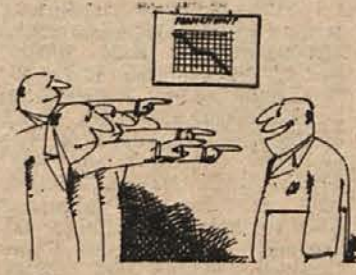
to, občani vedo, da je potrebno iz zloglasnih in neprimernih ciganskih naselij Rome postopoma civilizirati, ko pa pride do možnosti za konkretno rešitev, so ljudje proti.

Tak primer se je zgodil pred dnevi, ko so stanovalci hiše na Partizanski cesti 11 v Novem mestu poslali pritožbo samoupravni stanovniški skupnosti, ker je ta prvemu Romu dodelila solidarnostno stanovanje v tej hiši.

Odločbo za stanovanje je dobil Bruno Kovačič, mlad Rom, zaposlen v Novoteksu kot čistilec strojev. Dela tudi žena, imata dva otroka. Povsod ju hvalijo, toda v pritožbi omenjenih Novomeščanov

vali s povečanjem zemljiškega maksimuma, ali ne bi razdrobljenost posestev pomenila tudi bistvenega problema kmetijstva vseh zahodnoevropskih držav, kjer ni zakonske omejitve zasebnih posestev? Povprečna velikost posestva v teh državah znaša samo 7 ha!

Z debato o povečanju zemljiškega maksimuma se samo sejejo iluzije, da so problemi kmetijstva v tem, medtem ko jih lahko rešimo le „s postopnim združevanjem kmetov — na dohodkovnem načelu — z ustreznimi OZD kmetijstva, predelave in prometa“. Zato bi bilo mnogo koristnejše, če bi resneje razmišljali o dejanskih ekonomskih problemih združevanja.

Še v plencah

Delavske kontrole se še niso izmotale iz plenici, čeravno zdaj že pričakujemo od njih, da bodo s svojim preventivnim delom pogosteje obvarovale družbeno premoženje pred brezvestnim izkoriščanjem posameznikov. Tudi želja javnega tožilstva v Brežicah je, da bi se ti organi bolj uveljavili pri zmanjševanju gosposarskega kriminala v Posavju.

Delavska kontrola je pomembna kot mehanizem družbene samozastite, zato naj bi ob vsakem negativnem pojavi v svojem okolju takoj ukrepala. Če odkrije prestopke z značajem kaznivega dejanja, bo to posredovala naprej organom za pregon tovrstnih dejanj, medtem ko mnoge manjše zadeve lahko ureja v okviru tozda ali OZD.

Za številne delovne organizacije v Posavju velja ugotovitev, da slabo skrbijo za premoženje, s katerim gospodarijo. Za tatvine sploh ne vedo, dokler jih o tem ne obvestijo organi odkrivanja. Temu botruje pomanjkljiva evidenca nad premoženjem, zlasti nad orodjem, katero lahko tudi doma vsakdo s pridom uporabi.

Boljše delo delavskih kontrol je gotovo v interesu slehernega delovnega kolektiva, torej bi jim morali v tozdi in OZD posvečati več pozornosti že tedaj, ko izbirajo člane svojih organov za nadzor. Ni vseeno, kako je sestavljena delavska kontrola, razen tega pa potrebuje zlasti na začetku temeljito pomoč. Pokazati ji je treba pot, po kateri bo prišla do nepravilnosti oz. jih bo preprečevala. Sama bo brez moči, če ne bo imela svojih oči in ušes pri večini zaposlenih. Kot vse kaže, so tudi dosedanje oblike izobraževanja dale članom delavskih kontrol premalo znanja. Sicer pa so taki seminarji le redki in na njih pogrešajo medsebojno izmenjavo izkušenj potem, ko je delo že steklo.

J. TEPPEY

Samo še podpis

7. maja je izvršni svet sevniške občinske skupščine sprejel srednjeročni družbeni načrt razvoja občine. Sevniška občina je namreč ena od šestih v republiki, ki ji po mnenju republiškega zavoda za plan ni treba izdelovati posameznih načrtov, predvsem pa ne posameznih samoupravnih sporazumov.

To je lep uspeh za mlado plansko in analitično službo pri sevniškem izvršnem svetu, saj so načrt v glavnem naredili doma, ljubljanski center za regionalno ekonomiko je prevzel le mentorstvo. Čeprav bo načrt šel v kratkem pred občinsko skupščino in nazadnje še pred pooblaščenimi podpisniki tozd, KS in SIS, je modra knjiga pravzaprav že izvršeno dejstvo. Občinska skupščina je o njej razpravljala že trikrat.

Načrtovalcem in vsem nosilcem načrtovanja tja do leta 1980 ne manjka poguma. Za naložbe nameravajo namenjati kar 28,6 odst. družbenega proizvoda.

Sejmišča

NOVO MESTO: cene prašičkov so bile tokrat nekoliko višje kot zadnjič. Naprodaj je bilo 375 pujskov, od tega 38 starih več kot tri mesece. Rejci so prodali skupno 306 živali; pujski so veljali od 600 do 860, nad tri mesece stari prašički pa 870 do 920 din.

BREŽICE: na sobotni sejmu so rejci pripeljali 515 prašičev, od tega le 23 starih nad tri mesece. Prodali so jih skupno 469; pujski so veljali od 35 do 37, starejši pa od 20 do 21 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Pripravljeni na fitoftoro

Lansko dolgo, vlažno, deževno poletje še ni pozabljeno. Vsaj pri tistih ne, ki jim je vzelo ves pridelek paradiznika ali pa oklestilo krompirjevo letino. Krompirjeva plesen ali fitoftora je imela najbolj bogato žetev, zakaj vreme ji je bilo naklonjeno, kot že dolgo ne. Vendar je lansko poletje dalo vsaj nekaj: izkušnjo.

Krompirjeva plesen je najbolj nevarna krompirjeva bolezen pa tudi najbolj nevarna bolezen paradiznika. V preteklem stoletju je povzročala celo vsesplošno lakoto, če se je močnejše pojavila. Škropiva zoper njo takrat še niso poznali. Danes je pripravkov cela vrsta, le uporabljati jih je treba pravilno in pravočasno.

Bolezen se najhitreje širi pri temperaturi nekaj nad 20 stopinj Celzija in 90-odstotni vlagi. Pojavi se že ob koncu maja, največkrat pa v začetku junija. Spoznati je ni težko — po svetlih pegah, ki kasneje postanejo rjave. Zlasti občutljive sorte so bintje, sirtema in še nekatere. Škropiti je treba dobesedno takrat, ko „je napaden prvi list“. Vsaka zamuda se grdo maščuje Škropljenje mora biti temeljito in pravočasno; v pomoč so nam napovedi profitoftorne službe.

Na voljo je vrsta učinkovitih škropiv; od tistih, ki so narejena na osnovi bakra ali kositra, do organskih pripravkov. Uporabljamo antracol, cuprablau, bakreno apno, bakrocid, tiozin, cikup, zineb itd., posebno dobro pa se obnese najnovejša kositrna škropivo — brestan. Za uporabo slednjega je potrebno posebno dovoljenje, saj je hud strup.

Krompirjeve plesni se seveda ne branimo le s škropljenjem, temveč še z nekaterimi drugimi ukrepi. Nasad mora biti čist, brez plevela, ki sicer zadržuje vlago in bolezen. Saditi je treba le zdrave gomolje. Če so res zdravi, zlahka ugotovimo s pomočjo nakaljevanja, ki je tako in tako zelo priporočljiv agrotehnični ukrep. Škodljivo je tudi pretirano gnojenje z dušičnimi gnojili.

Inž. M. L.

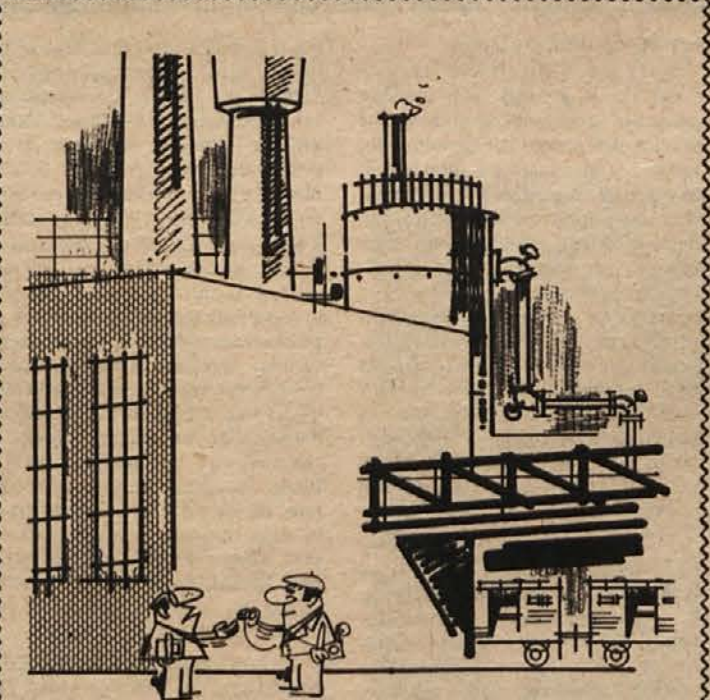
Samo slepilo?

Kmetijstvo Jugoslavije se sooča z najrazličnejšimi problemi, od katerih je najbolj izrazit razdrobljenost kmečkih posestev, katerih povprečna velikost znaša okoli 3 ha. Toda ali je vzrok za to razdrobljenost sedanja omejitev zemljiškega maksimuma na 10 oz. 15 ha? Ali se rešitev tega vprašanja zagotovi s povečanjem zemljiškega maksimuma?

Ce se lahko, zakaj se sedaj v danih okvirih obstoječa struktura posestev ne zboljšuje, temveč se slabša? Zakaj se, recimo, v 10 oz. 15 letih povprečna velikost posestva ni povzpela od 4 na 5 ali 6, temveč je padla na 3 ha. Ce bi lahko vprašanje malih kmečkih posestev reše-

Takole, z lesenim plugom, še orjejo v Beli krajini. Kaj bi lahko prinesel zvečan zemljiški maksimum?

Eno od vprašanj je tudi, recimo, urejanje zemljišč. Sedanjih 6 milijonov hektarov zemljišč, ki so last individualnih lastnikov, je razdeljeno na več kot 17 milijonov parcel. Z zakonskimi predpisi lahko precej poenostavimo in pospešimo vprašanje dedovanja. V Sloveniji so npr. — toda samo v tej republiki — z zakonom določili, da gospodarstvo lahko podeduje samo tisti član gospodarstva, ki bo na njem ostal in zemljo obdeloval. To onemogoča nadaljnje drobljenje gospodarstva, piše te dni beogradska Borba.

— Ko bi ne imeli težav z reprodukcijskim materialom in surovinami, ko bi nam ne manjkalo obratnih sredstev in ko bi imeli dovolj kreditov, bi danes lahko imeli trikrat več — neprodanih zalog! (Karikaturni: Marjan Bregar)

credno je zapisati...

Prav nič se ni treba slepiti in se zanašati, da se bodo gosposarske razmere čez noč izboljšale, kar tako, po sami „logiki stvari“, ali ker resolucija o družbenoekonomskem razvoju tako hoče. Ne da bi želeli pretiravati: stvari so resne — zlasti zategadelj, ker se našemu gospodarstvu kljub toliko dobrim željam in napotkom ni posrečilo kaj bistveno zaobrtni svoje-ga toka v prvem tromesečju letos.

Naj govorijo nekatere številke, ki jih je na regijskem posvetovanju o srednjeročnem načrtovanju v No-

Ni /in ne bo/ čarobne formule

vem mestu povedal Drago Petrovič, član republiškega izvršnega sveta. Prva značilnost, podedovana še iz lanskega leta, je zaostajanje industrijske proizvodnje, ki je skorajda že nazadovanje. Slabša prodaja, zaostajanje blaga v skladiščih, zaostritev plačevanja, vse to je zmanjšalo pritisk na cene, ki se leto-šlo gibljejo v skladu s predvidevanjem in stabilizacijskim načrtom. To je pravzaprav — ob spodbudno naraščajočem izvozu — tudi edina zares svetla točka. Druge gosposarske značilnosti ne zasužijo takega vzdevek; zlasti skrbi nadaljnje zaostajanje produktivnosti. V četrtrletju je produktivnost padla še za 1,2 odstotka, pri tem pa je zaposlovanje čezmerno naraslo.

Logična posledica je zaostajanje stvarnih osebnih dohodkov, ki so bili lani v povprečju manjši za 0,7 odstotka, letos pa še za 0,2 odstotka. Resolucija pa predvideva 3-odstotno rast osebnih dohodkov, 2 do 3-odstotno rast produktivnosti ter 6-odstotno rast proizvodnje!

Premalo produktivno delo ne daje dovolj dohodka, dohodek ne omogoča povečanja realnih osebnih dohodkov, zaostajanje osebnih dohodkov ne spodbuja delovne storilnosti in večjih delovnih učinkov — in smo v začaranem krogu, vsaj v navideznem. Ni čarobne formule, ki bi vodila iz njega, mnogo bolj „vsakdanja“ je rešitev, ki jo vsi poznamo, pa očitno tako težko uresničujemo: boljše delo, več dela in vse-ga, kar je tesno povezanega z njim. M. L.

Praznik Sodražice

V krajevni skupnosti Sodražica bodo letošnji krajevni praznik 25. maj proslavljali še posebno slovesno. V nedeljo, 23. maja dopoldne, bodo imeli športna tekmovanja, ki jih bo organiziral domači Partizan. Istega dne popoldne bo v Sodražici slavnostna seja delegatov sveta krajevne skupnosti Sodražica, na katero bodo povabili tudi predstavnike KS Poljane-Ljubljana ter SO Ribnica. Zatem bo slavnostna akademija s pevskim koncertom akademskega pevskega zbora „Tone Tomšič“ iz Ljubljane.

24. maja bo v Sodražici sprejem pionirjev OŠ Sodražica (sedmi razred) v ZSMS, ki bo združen s kulturnim programom. Po sprejemu bo kresovanje na Strmci nad Sodražico. Kres bodo pripravili mladinci iz Sodražice.

25. maja bodo tekmovanja v igrah z žogo za učence osnovne šole ter podelitev priznanj, diplom in bralnih značk. Krajevna skupnost Sodražica bo praznovala letošnji praznik v znamenju doseženih uspehov na vseh področjih dejavnosti in prizadevanju za posodabljanje cest, stanovanjske izgradnje in drugih objektov družbenega standarda.

Pri vsem tem ne smemo in ne moremo prezreti, da je bila Sodražica z okoljskimi vami med NOB med najbolj prizadetimi naselji v občini in Sloveniji. Leta 1942 je bila skoraj do tal porušena. Obnova je terjala velike napore prebivalstva sodraške doline. Prebivalci so ogromno prispevali s prostovoljnimi delom in prispevki pri gradnji nove šole, zdravstvenega doma itd. S sodobnimi tovarniškimi objekti, lepimi hišami in urejenim zunanjim videzom se središče KS Sodražica uvršča med kraje z obetajočo prihodnostjo.

KAREL ORAZEM

Blanca ni sama

V soboto je 70 mladih iz Brezice, Krškega, Sevnice in Dolnje Stubice kopalo jarek za visokotlačni cevovod vodovoda za štiri vasi blanske krajevne skupnosti pri Pokleku.

Ni še jasno, kako bo z denarjem. Vodovod naj bi bil namreč po načrtih vreden 1,05 milijona dinarjev, vodo naj bi dobila Blanca (gre tudi za novo šolo), Priklance, Poklek in Canje. Nekatere od teh vasi ali natančneje zaselkov sicer očitno nikoli ne bi prišlo do vode, če ne bi bilo te akcije. Kot nam je dejal predsednik krajevne organizacije SZDL Franc Zorko, so se nadvse razveselili pobude medobčinskega sveta ZSMS Posavja, da prisokojijo z enodnevnimi akcijami na pomoč brigadirji, tudi iz Hrvaške. To nameravajo nadaljevati. Kot pravi predsednik sevnjske občinske mladinske organizacije Rudi Filej, se bodo vračali tudi, ko bodo že delali v akciji Kozjansko 76.

Blancani so pohvalili celjskega izletnika, ki je dal dva avtobusa za brezplačne prevoze brigadirjev. Pionir – tozdr Krško pa je dal lopate in krampe.

OBISK BRIGADIRJEV PRI DELU – Posavske brigadirje MDB Kozjanski odred sta obiskala predsednik medobčinskega sveta SZDL za Posavje Ignac Vintar in predsednik občinske konference SZDL Sevnica Franc Pipan.

VEČ KOT LE ZNAJTI SE V GORAH – Mladi Sevnicičani, ki jim na Lisca ni bil nihče kos. (Foto: Ljubo Motore)

Solidarnost ni samo beseda

Na posebnem računu, kjer se zbirajo solidarnostna sredstva za pomoč kolektivu poplavljenega rudnika Kanižarica, je že blizu 850 tisočakov – Denar še prihaja

Do 12. maja se je v solidarnostnem skladu za pomoč kolektivu poplavljenega rudnika Kanižarica zbralo 849.782,30 dinarjev. Denar so prispevali:

OBCINA CRNOMELJ: skupščina občine Crnomelj 10.726,00; dijaški dom Crnomelj 5.000,00; ZKPD Crnomelj 1.221,90; posebna osnovna šola 2.500,00; OŠ Semic 5.620,00; lekarna Crnomelj 1.455,65; OŠ Dragatuš 2.200,00; Borovo Crnomelj 274,10; občinsko sodišče 2.075,00; Lojze Stariha 500,00; Center srednjih šol 4.489,00; Marko Barič 3.250,00; OŠ Vinica 4.000,00; Ljubljanska banka 4.959,00; Ljubljanska banka 35.000,00; Niko Balič 100,00; Viator, PE Crnomelj 17.424,00; Jugotehnika 482,15; Rudnik Kanižarica 138.902,85; Milica Papež 220,00; Knaš Crnomelj 240,00; Bet 88.305,85; obč. skup. soc. skrb. 549,15; Dušan Majerle 3.000,00; Biro za ekonom. urbanizem 1.808,10; Lojze Šterk 326,55; OŠ Crnomelj 10.347,25; OK SZDL Crnomelj 511,00; OK ZSMS 207,80; knjigovodski center 1.200,55; veterinarska postaja 1.575,55; OŠ Stari trg 1.895,55; Valjčni mlin 477,20; obč. kult. skup. 309,80; TIS 353,50; obč. svet ZSS 661,15; Planinsko društvo 778,10; otroški vrtec 3.125,50; OK ZKS 449,80.

OBCINA NOVO MESTO: Dolenjka 20.000,00; Dolenjka 40.000,00; skupnost pok. in inv. zav. SRS – podr. Novo mesto 3.500,70; odbor RK 420,00; obč. svet ZSS 857,65; obč. svet ZSS 10.000,00; Novotehna 20.000,00; Fototehnika 400,00; Študijska

TREBNJE: ENODNEVNI ZASLUŽEK TUDI ZA TOLMINSKO

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem je v ponedeljek poenotilo akcijo pomoči delavcev v občini po potresu prizadetemu Tolminskemu. Popoldanski seji predsedstva je nato sledil še sestanek s predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij, ki so soglašali, da se podpre republiška akcija sindikatov v obliki enodnevnega zasluška. Minuli teden je kolektiv KP Dob že sprejel sklep, da ta znesek nakažejo od majskih osebnih dohodkov. Akcija bo nemudoma stekla tudi drugod, ko bo znan zbirni račun pri republiški Zvezi sindikatov. Takoj po potresu so se izkazali tudi nekateri posamezniki. Tako je Tone Zupančič iz Pristavice (KS Veliki Gaber) odstopil republiški štabu svojo stanovanjsko prikolico.

Kaj prinaša osnutek zakona O ZDRUŽENEM DELU

Piše: Vladimir Bajc

Pred nami je osnutek zakona, ki po ustavih, ki smo jih sprejemali v letu 1974., predstavlja naš najpomembnejši revolucionarni predpis. Nadaljevanje uresničevanja osvoboditve delavca in delovnega človeka. Upravljanje v imenu delavcev se preobrazila v neposredno upravljanje delavcev samih.

Pred dobrimi 25 leti je naša družba stopila na novo, dotlej še neizkreno in v revolucionarni praksi delavskega razreda še neprehojeno pot. Izhajajoč iz tradicij narodnosvobodilnega boja, je bil sprožen proces nadaljnje revolucionarne preobrazbe družbe: sprejeli smo zakon, po katerem so državna gospodarska podjetja začeli uprav-

ljati delovni kolektivi. Uveljavili smo nov temelj družbene ureditve – samoupravljanje. Na osnovi tega zgodovinskega dejanja je prišlo do novih družbenih odnosov. Samoupravljanje se je razmahnilo in razširilo na vsa področja našega družbeno-ekonomskega in družbenopolitičnega delovanja. Prevladajoč nekatera nasprotja, je ta razvojni proces pod idejnim vodstvom naše revolucionarne, enotne in odločne ter za svoje cilje zavzete Zveze komunistov privedel do ustav, ki smo jih kot nadaljnjo stopnjo na poti naše revolucije sprejemali leta 1974. Prav te ustave pa pomenijo tudi nov korak v preobrazbi naše družbe, saj dajejo osnovo, da z naslednjega upravljanja „v imenu delavcev“ preidemo na neposredno

upravljanje delavcev samih. Nova ustava predvideva, da federacija (ki je po ustavnem besedilu pristojna urejati ne samo temeljne pravice delavcev v združenem delu, temveč tudi temeljne pravice in obveznosti organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij glede sredstev, ki so v družbeni lasti, pa tudi temelje pravnega položaja in poslovanja organizacij združenega dela in poslovnega združevanja na enotnem jugoslovanskem trgu) sprejme zakon, ki bo celovito uredil odnose v združenem delu in popolneje izrazil njihovo socialistično in samoupravno bistvo in hkrati poudaril pravno nelastniški položaj družbene lastnine.

In ta zakon je zdaj pred nami! Na njegovo oblikovanje so zelo ugodno vplivali splošni družbeni pogoji, nastali s preobrazbo odnosov v združenem delu in v našem družbenopolitičnem sistemu, kar vse je posledica uresničevanja ne samo ustave, temveč zlasti sklepov X. kongresa ZKJ.

Novi zakon nam ponuja konkretna sredstva in oblike, da delavski razred in delovni ljudje dokončno prevzamemo oblast v svoje roke. To omogoča zlasti veliko bolj jasna in

Mladina preplavila Lisco

800 mladih planincev od Litije do Sotle pokazalo, kaj znajo

Koordinacijski odbor desetih zasavskih in posavskih planinskih društev je pripravil v soboto na Lisca množičen shod mladih planincev, namenjen medsebojnemu spoznavanju in preverjanju veščin.

Planinsko društvo Lisca, že lep čas tudi v širšem merilu dosega zavdajljive uspehe pri delu z mladino. Sobotno srečanje je bilo namenjeno tudi proslavljanju meseca mladosti. Osrednji tekmovalni dogodek je bilo orientacijsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo kar 27 tričlanskih ekip iz petih društev v dveh katego-

rijah. V tekmovanju za prehodni pokal je zmagala ekipa PD Trbovlje, druga je bila ekipa PD Lisca Sevnica II, 3. so bili Zagorjani. Pri pionirskih je zmagala ekipa PD Trbovlje I, enako tudi pri mladincih. Pri pionirskih je zmagala četrt ekipa PD Lisca, pri mladincih pa druga ekipa domačinov.

Vrste mladih planincev bodo postale še močnejše – kar 25 si jih je pripelo na prvi značko pionirja-planinca, vrsta mentorjev je prešla znake zaslužnih planincev, med njimi iz Sevnice Marija Bedek, Janez Levstik, Tonček Svenšek, Roman Novšak in Milan Mahovne iz Brezice.

PREDANI RDEČEMU KRIŽU – Betka Kos (tretja z leve) je že vsa leta po osvoboditvi predsednica RK v Šentjanžu. V nedeljo je iz rok predsednika občinskega odbora Rudjia Lisca prejela priznanje za 30-letno delo, tajnik Štrnad pa za 15-letno delo (drugi z leve). (Foto: Železnik)

Prvi prapor RK

V nedeljo so ga razvili v Šentjanžu – Botrovala Lisca

Aktivisti Rdečega križa v sevnjski občini imajo za seboj uspešno izveden teden RK. Vrhunec prireditve je bilo slavlje pred spomenikom herojev Majcna in Mevžlja v Šentjanžu v nedeljo, ko je tamkajšnja krajevna organizacija kot prva v občini razvila svoj prapor.

V Šentjanžu imajo delaven Rdeči križ vse od osvoboditve dalje. Svoj čas so pomagali, kolikor so mogli, pri obnovi porušeni domov, sedaj ne pozabijo nikogar, kadar gre za sosedsko pomoč. Ze enajst članov osnovne organizacije nosi zlato značko kvodajalcev, dvajset pa srebrno.

Večina aktivistov, ki že ves čas bdi nad organizacijo v kraju, je dejavnih tudi še danes, zato jim je predsednik občinskega odbora RK Sevnica Rudi Lisec podelil priznanja. Dolgoletna predsednica RK v Šentjanžu Betka Kos in Marija Justinek sta prejeli priznanja za 30-letno delo, Franc Plazar za 25-letno delo, Marija Kos in Ivan Podlogar za 20-letno delo in tajnik Ignac Štrnad za 15-letno nesebično sodelovanje. Novi prapor je pomagala razviti v imenu pokrovitelja Lisca – tozdr Krmelj Ivanka Božič. Pred zbranimi aktivisti Rdečega križa iz vse občine in številnimi domačini so s prijetnim kulturnim sporedom nastopili člani domačega prosvetnega društva in šole. Žal razen občinskih predstavnikov RK na prireditvi ni bilo niti enega predstavnika občinske skupščine, kljub vabilu.

A. Z.

SPREJEM V ZK

Te dni so v Kočevju svečano sprejeli v ZK 49 novih članov. Ob tej priložnosti so podelili 13 zlatih značk komunistom, ki so v partiji neprekinjeno 30 let in več. Na svečanosti je govoril sekretar občinskega komiteja ZK Jože Novak, v kulturnem programu pa je nastopila folklorna skupina osnovne šole Kočevje, ki jo vodi Cveto Križ. Te prireditve se je udeležila tudi delegacija sekcije KP Italije za pobrateno občino Dolina pri Trstu, ki jo je vodil sekretar Germano Švara.

DANES ZASEDA MEDOČINSKI SVET SZDL

Danes popoldne se bo v Novem mestu sestel medobčinski svet SZDL za Dolenjsko. Obravnaval bo potek javne razprave in uskladi stališča glede usmerjenega izobraževanja, zatem uresničevanje ustavne vloge samoupravnih interesnih skupnosti, gradnjo domov počitka na Dolenjskem ter se dogovoril o sodelovanju pri na novo odprtem dopisništvu RTV Ljubljana na Dolenjskem.

PRAZNIK TREBNJEGA IN SE TRENH KS

Konec minulega tedna so slavile svoj krajevni praznik skupno kar štiri krajevne skupnosti v trebanjski občini. Gre za krajevne skupnosti Dolnja Nemška vas, Račje Selo, Štefan in Trebnje. V petek zvečer je bil v Trebnjem zbor vseh delegatov iz tega območja, trebanjski pihalni orkester je igral na promenaednem koncertu, v prosvetnem domu pa je bil recital Cankarjeve proze, nastop šolarjev in učencev glasbene šole. V trebanjski osnovni šoli so dostojno proslavili dan šole. Skupno s taborniki so v petek zvečer postavili tabor in zakurili ogenj. V soboto so odprli razstavo likovnih in ročnih del učencev, posebno razstavo ilustracij Cankarjevih del in knjig (razstava je odprta še danes). V spomin-skem parku so položili venec pred spomenik padlih borcev, sprejeli v ZSMS 170 pionirjev, vrsto pionirjev so sprejeli tudi v mlado članstvo Rdečega križa. Sledilo je tekmovanje v orodni telovadbi in šahovski turnir.

TREBANJCI SOLIDARNI S KANIŽARICO!

V dnevniku Delo je bilo zlitega nekaj zolca na račun domnevne nesolidarnosti, predvsem velikih kolektivov trebanjske občine, glede pomoči potopljenemu kanižarskemu rudniku. Resnica je drugačna. Trebanjski Trimo je nakazal 55.449 dinarjev, Tregrad 9.125, Mercator-tozdr Gradišče 5.332, osnovna šola Mokronogu 4.406, šola Veliki Gaber 2.450, pokojna Putnik 950. Svoj enodnevni zaslužek so dali tudi delavci trgovin Dolenjke v Mokronogu, v gozdnem gospodarstvu – tozdr Trebnje. Sklep o tem so sprejeli v mirenski Dani v ponedeljek, ravno tako v Tovarni keramičnih ploščic (v poskusnem obratovanju) Ljubljanskih opekarn v Račjem selu in postaji milice v Trebnjem. Predlog je v razpravi tudi po sindikalnih skupinah IMV – tozdr Tovarna opreme Mirna.

A. Z.

Vsakdo zadolžen za varnost

V Mokronogu že proslava 13. maja po novem

Minuli petek je bila v Mokronogu proslava 13. maja, dneva organov javne varnosti, prvič v duhu novega občinskega odloka o družbeni samozaščiti.

Slavnostni govornik, sekretar komiteja občinske konference ZK Trebnje Tone Zibert, je ugodno ocenil prispevek delavcev javne varnosti in njihovih predhodnikov, ki so v boju z nepravilnostmi vedno dajali prednost političnim sredstvom. Načelnik UJV Novo mesto Niko Bricej je pohvalno ocenil dvig varnostne kulture med občani in delovnimi ljudmi. Gibanje kriminalitete upada, posebno uspešni so bili pri odkrivanju. Delavci UJV so razen visoke strokovnosti oboženi tudi z visoko samoupravno moralno-politično zavestjo.

Predsednik občinske skupščine Trebnje Slavko Kržan je pomočniku komandirja postaje milice Trebnje Francu Žalcu izročil medaljo dela, s katero ga je odlikoval predsednik republike, načelnik Bricej pa je izročil troje plaket sekretarja za notranje zadeve ZIS za uspešno 25-letno delo komandirju PM Trebnje Viktorju Franku, komandirju oddelka PM Mokronog Alojzu Brunčku in miličniku Juliju Glava-

nu. Mirenski moški pevski zbor je poskrbel za doživeto podajanje borbenih in narodnih pesmi, ki sta jih dopolnjevala inž. Jože Falkner z recitacijami in mokronoška folklorna skupina.

A. Z.

MEDALJA DELA – Predsednik trebanjske občinske skupščine je izročil pomočniku komandirja postaje milice Trebnje Francu Žalcu medaljo dela, načelnik novomeške UJV Niko Bricej pa še troje zveznih plaket miličnikom. (Foto: Železnik)

upravljanje delavcev samih.

Novi zakon nam ponuja konkretna sredstva in oblike, da delavski razred in delovni ljudje dokončno prevzamemo oblast v svoje roke. To omogoča zlasti veliko bolj jasna in odločna opredelitve družbene lastnine in njene družbenogospodarske vsebine v sistemu socialističnega samoupravljanja kot doslej. Zakon omejuje možnost nastajanja monopolnih lastninskih pravic do družbenih sredstev in onemogoča neomejeno razpolaganje z delavcem odtujenim, centraliziranim dohodkom. Tako postaja družbena lastnina skupna lastnina vseh, ki delajo, s tem pa tudi lastnina vseh in vsakega posameznega delavca, torej lastnina vseh in nikogar. Ta lastnina pa se izraža v pravici do dela z družbenimi sredstvi in z odgovornostjo vsakega delavca, da to pravico uresničuje enakopravno z drugimi delavci. Bistvo družbene lastnine je torej v tem, da gre pri njej za sistem pravic in odgovornosti delavcev oziroma vseh članov družbe, torej za odnos med ljudmi, ne pa, kot je v praksi veljalo za lastnino doslej, za razmerje med človekom in stvarjo.

S tem zakonom je odločilna gospodarska in politična oblast nad družbenimi sredstvi in družbenim kapitalom prenesena na delavce v temeljnih organizacijah združenega dela. Ti delavci svoje delo in dohodek združujejo z delom in dohodki delavcev v drugih organizacijah združenega dela, prek raznih oblik

zdrževanja in skupnega planiranja, medsebojne odnose v takem združevanju (dela in dohodka) pa urejajo zlasti z medsebojnimi samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori. S tem torej delavec postaja družbeni nosilec dela in upravljanja ter gospodarjenja z rezultati in pogoji dela. In ne nazadnje: s tem zakonom je odločno zavrnjena teza o državlastniškem monopolu nad proizvodnimi sredstvi in upravljanjem oz. „strokovnem elitizmu“ upravljanja družbenih zadev.

Temeljne značilnosti odnosov v družbeni lastnini, ki nam jih daje novi zakon, so zlasti te:

- tu gre za pravico do dela, ki jo ima delavec z družbenimi proizvodnimi sredstvi; ta pa daje vrsto drugih delavčevih pravic, ki mu jih ne more nihče, ne država ne zakon, ne odvzeti in ne kratiiti;
- tu gre za odgovornost delavcev ene temeljne organizacije združenega dela do delavcev iz drugih temeljnih organizacij in do celotnega združenega dela;
- tu je tudi pravica in odgovornost delavcev, da prek svojega dohodka v temeljni organizaciji združenega dela in prek svojih samoupravnih pravic neposredno nadzorujejo in usmerjajo razširjeno in splošno družbeno reprodukcijo in

da pridobivajo del rezultatov, ki so uresničeni v tej reprodukciji. Vsa sredstva, ki so pogoj dela in proizvodnje, so torej po novem zakonu razporejena v temeljnih organizacijah, z njimi pa gospodarijo delavci, ki so združili svoje delo v tej organizaciji. Tako postaja temeljna organizacija sredstvo v rokah delavcev, da uresničijo svojo davno zahtevo, da namreč o vseh vprašanih dela in razpolaganja s sredstvi odločajo sami, da postanejo gospodar dohodka, ki ga ustvarijo.

Brez dvoma pot razvoja naših odnosov in družbe nasploh, kakor jo začetje novi zakon, ne bo lahka, zlasti ko še obstajajo nasprotja, s katerimi se moramo spoprijemati in jih pregovarjati. Vendar pa bo eden od pogojev, da bo delavec dejansko obvladal dohodek, ki ga ustvari, tudi v tem, da besedilo in misli novega zakona prelijemo v naše samoupravne akte in ga s tem uveljavimo tudi v naši vsakdanji samoupravljalni praksi. Dosedelno bomo morali uveljaviti tudi načelo delitve po delu in onemogočiti, da bi še kdaj in kje o sadovih našega dela odločal kdo drug kot mi. Zato spoznajmo novi zakon, proučimo ga in ga, ko bo sprejet, tudi izvajajmo!

(Dalje prihodnjé)

ŠTIPENDIJE! PROSTA UČNA MESTA!

Na osnovi 22. člena samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v občini Brežice podpisniki sporazuma

RAZPISUJEJO NASLEDNJE KADROVSKE ŠTIPENDIJE IN UČNA MESTA ZA ŠOL. L. 1976/77

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

- 2 štipendiji za študij na gozdarski fakulteti
- 1 štipendijo za študij na ekonomski fakulteti
Pogoj: kandidati pod tč. 1 in 2 morajo imeti uspešno opravljen zaključni izpit na srednji šoli.
- 5 štipendij na gozdarski srednji šoli
- 2 štipendiji na ekonomski srednji šoli
Pogoj: kandidati pod tč. 3 in 4 morajo imeti opravljeno osnovno šolo vsaj z dobrim uspehom.
- 6 štipendij na šoli za gozdne delavce
Pogoj: kandidati morajo imeti uspešno končanih vsaj 6 razredov osnovne šole.
- 2 štipendiji za učence avtomehanične stroke
Pogoj: kandidati morajo imeti uspešno končano osnovno šolo.

EMONA LJUBLJANA — ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

- 1 štipendijo za študij na pravni fakulteti
Pogoj: kandidat mora biti redno vpisan v 4. letnik pravne fakultete.
- 1 štipendijo za študij na filozofski fakulteti — angleški in nemški jezik
Pogoj: uspešno opravljen zaključni izpit na srednji šoli.
- 14 učnih mest za učence gostinske stroke — natakarji
- 10 učnih mest za učence kuharske stroke
- 4 učna mesta za učence slašičarske stroke
- 2 učni mesti za učence mesarske stroke
Pogoj: kandidati pod tč. 3, 4, 5 in 6 morajo imeti uspešno opravljeno osemletko

„AGRARIA“ BREŽICE

- 1 štipendijo za študij na biotehnični fakulteti — smer agronomija
Pogoj: uspešno opravljen zaključni izpit na srednji šoli.
- 2 štipendiji za šolanje na srednji vrtnarski šoli (za poklic vrtnarski tehnik)
Pogoj: uspešno končana osemletka.

OBČINSKO SODIŠČE BREŽICE

- 1 štipendijo za študij na pravni fakulteti
Pogoj: uspešno opravljen zaključni izpit na srednji šoli — v primeru večjega odziva na razpis imajo prednost študenti višjih letnikov.

GOSTINSKO PODJETJE GRAD MOKRICE

- 2 štipendiji na VEKŠ — finančna smer (ali 1. stopnje ekonomske fakultete)
Pogoj: uspešno opravljen zaključni izpit na srednji šoli.
- 1 štipendijo za šolanje na srednji hotelski šoli — za del. mesto šefa strežbe
1 štipendijo na srednji hotelski šoli (za del. mesto šefa kuhinje)
2 štipendiji na srednji hotelski šoli za del. mesti recepcijev
1 štipendijo na srednji ekonomski šoli
4 štipendije na gostinski šoli — kuharska smer
4 štipendije na gostinski šoli — smer strežba
1 štipendija za vaditelja jezdjenja (šola v Lipici)
Pogoj: vsi kandidati za štipendije pod tč. 2 inorajo imeti uspešno končano osemletko.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST BREŽICE

- 4 štipendije za dijake pedagoške gimnazije — 1. letnik
Pogoj: osemletka, končana s prav dobrim uspehom.
- 15 štipendij za študij na pedagoški akademiji za naslednje smeri:
  - 2 štipendiji za razredni pouk
  - 1 štipendijo za slovenski in angl. jezik
  - 2 štipendiji za likovni in tehnični pouk
  - 2 štipendiji za telesno vzgojo in biologijo
  - 2 štipendiji za matematiko in fiziko
  - 2 štipendiji za glasbeni pouk
  - 2 štipendiji za fiziko in tehnični pouk
  - 2 štipendiji za specialno pedagogiko (za duševno prizadeto mladino)
 Pogoj: zaključni izpit na srednji šoli, opravljen z vsaj dobrim uspehom,
— da so bili v srednji šoli družbeno in politično angažirani,
— da jih veseli delo z mladino.

Za prijavo na razpis morajo kandidati predložiti:

- prošnjo na obrazcu DZS 1,65
  - dokazilo o materialnem položaju staršev
  - potrdilo o vpisu v ustrežno šolo
  - spričevalo o uspešno končani šoli v skladu s pogoji razpisa.
- Prijave za vse zgoraj razpisane štipendije sprejemajo kadrovske oz. personalne službe navedenih organizacij in skupnosti. Kandidati so se dolžni prijaviti v 15 dneh po dnevu objave razpisa.

To stran ste napisali sami! — To stran ste napisali sami!

ROG SPREJEL TISKARJE CT KPS — Domicilna enota centralne tehnike pri KPS je 15. maja pripravila na Rogu srečanje partizanskih tiskarjev—tehnikov, ki so delali v partizanskih tiskarnah „Urška“, „Partizanska“ in drugih. Na sliki: tiskarji pred Lukovim domom na Rogu. (Foto: Vesel)

Nagrada je šla v Sotesko

Do roka smo prejeli 338 rešitev prvomajske križanke

Čprav so lepi, sončni prvomajski prazniki vabili v naravo in je bilo drugačnega razvedrila na pretek, smo vseeno prejeli do roka 338 rešenih križank. Največ jih je bilo iz Bele krajine, sorazmerno zelo malo pa iz Novega mesta.

1. nagrado — 500,00 din je prejela Slavka Vovk iz Soteske 12, pošta Straža; 2. nagrado — 400,00 din je prejel Jože Karin iz Črnomlja, Otona Župančiča 10; 3. nagrado 300,00 din je dobila Marica Bergant iz Sel pri Semiču 6, pošta Semič; 4. nagrado — 200,00 din je dobil Anton Kozoglav iz Žužemberka in 5. nagrado 100,00 din je prejel Marjan Bonča iz Mokronoga 40.

Tokratna nagradna prvomajska križanka reševalcem ni povzročala prehudih preglavic. Napak je bilo sorazmerno zelo malo; še največkrat so namesto TOZD reševalci napak napisali SOZD, namesto etat pa etan.

SENOVO: SAMOPRISPEVEK ZA DRUŽBENI CENTER?

Na Senovem se že vrsto let pogovarjajo o gradnji družbenega centra. Stal naj bi blizu šole, da bi veliko dvorano, namenjeno kulturnim prireditvam, lahko uporabljali tudi učenci za telovadbo. Za gradnjo je nujen samoprisevek. Ko so občani zvedeli o namembnosti družbenega centra in o poteku gradnje, so se na zboru občanov odločili, da bo referendum za samoprisevek 20. junija. Učenci si želimo, da bi se odrasli odločili za samoprisevek, saj bi z družbenim centrom vsi veliko pridobili.

LOTI PAVLIČ

Kako golobi „sušijo“ perilo!

Četudi je jata golobov na novomeških Mestnih njivah v veselje otrok in starcev, bi jo kazalo razredčiti, saj onesnažuje sušeče se perilo

Ptice so okras naravi. Vsi jih imamo radi, posebno v pomladanskih dneh, ko poslušamo njihovo prelepo petje od ranega jutra do pozne noči. Marsikatero ptico so tudi koristne, saj uničujejo žuželke, črve in druge škodljivce.

Vendar ptice niso vedno dobrodošle, pravzaprav so lahko zelo nadležne. Na Mestnih njivah v Novem mestu imamo jato golobov, ki so sicer otrokom in starcem v veliko veselje, mladim mamicam in gospodinjam pa napravijo veliko skrbi in dodatnega dela.

V čem je problem? Prebivalci bloka 9 in najbrž tudi ostalih blokov na Mestnih njivah imamo edini prostor za sušenje perila na balkonih ali pa v stanovanjih. Ker so moderna stanovanja že tako in tako majhna, sušimo seveda vsi na balkonih. Tu pa se začno težave. Komaj je perilo

Nagrajencem čestitamo, drugim pa želimo prihodnjic več sreče!

UREDNIŠTVO DL

SKOK SOZD
TONA I BAR
ELAN NEGA
NOGOMETAS
IMENIK TE
CAR KULAK
EZ NE RO
MANAGER Y
FRANE RTO ERUDA
LORDE ARE AL E LIS
SAMOU PRAVLJANJE
BRVA KE LOKA E TE TO
SABA BRATI OTOMAN NARCIS
ETAT LABA UDAR PIS TIKT
KOLOVOZ
LA UNN
SORDI
TRTAEIK
RISAND
ULMI KE
SKI SAL MI AK MAN ITU ER IK
TELOH AAL TO E PI K
KAMIBIS JORDANE C
KAME LA AK I TERULA
LIVES DIR JANE
SATAN DOL SOILA
ALF ABON ENT AR
LAR MAL SI ROTKA
KLARA
RIBIC DE
VEZELET
EDICIJA
TRADOVAN

Prvomajska nagradna križanka

Ima se pred nami prvomajski prazniki, in da bi bil praznik prazničen, pripravljamo križanko. Za vsako rešeno križanko prejmeš nagrado. Šole in predšolske skupnosti, ki imajo več kot 10 učencev, prejmejo dodatno nagrado. Če želiš, da ti pošljemo rešitve, nam jih pošlji na: Dolenjski list, Brežice, ul. 15. maja, bo tvoje rešitve objavili v naslednji številki.

1. nagrada 500,00 din
2. nagrada 400,00 din
3. nagrada 300,00 din
4. nagrada 200,00 din

Rešitve in upoštevne rešitve pošlji na: Dolenjski list, Brežice, ul. 15. maja, bo tvoje rešitve objavili v naslednji številki.

Priznanje prejmeš sam od vsega Dolenjski list

Pravilna rešitev prvomajske nagradne križanke

obešeno, že ga golobi ponesnažijo, pa hajd, poberi perilo, ga ponovno operi, obesi na balkon itd. To je začaran krog, iz katerega ni izhoda. V bloku je nekakšna sušilnica, vendar so tudi tam golobja gnezda.

Ne bi govoril, da golobi prenašajo tudi nalezljive bolezni. V vseh večjih

AKCIJE MLADIH ČLANOV RK

V tednu Rdečega križa smo mladi člani RK s krške OŠ Jurij Dalmatin zbrali 5070 dinarjev prostovoljnih prispevkov in šest konternejev starega papirja. Denar bomo namenili socialno šibkim učencem kot pomoč za šolo v naravi in kolonijo. Močno nas je pretresla tudi vest o potresu na Tolminkem, zato smo za prizadete kraje zbrali 6809,70 dinarjev. V tednu RK smo na naši šoli slovesno sprejeli v organizacijo RK učence prvih razredov. Na proslavi so sodelovali otroški pevski zbor ter folklorna in dramska skupina.

IRENA URŠIČ
novinarski krožek
OŠ Jurij Dalmatin, Krško

TEKMOVANJE MLADIH MATEMATIKOV

Matematiki 6., 7. in 8. razredov, ki smo bili najboljši na šolskih tekmovanjih, smo se 15. maja pomerili v Trebnjem. Vsak je dve uri reševal pet dokaj zahtevnih nalog. Nato smo izvedeli, kateri učenci so dobili srebrno Vegovo priznanje, ter da jih bo nekaj iz osmih razredov odšlo tudi na republiško tekmovanje, ki bo 29. maja v Ljubljani. Naso šolo bo zastopal Toni Grebenc.

MILENA HROVAT

Spet berači?

Na vratih je pozvonilo, in ko sem prišel ven, je tam stal možič, oprt na dve bergli. Zmešeno je gledal, potem se obdržal na eni bergli, z drugo pa potkal po desni nogi, da je zadonek, kot bi potkal po lesu, in prosil: „Dajte mi, prosim, nekaj denarja, da si bom kupil hrano!“ „Veste, da je beračenje prepovedano in da mora za vas skrbeti občinska socialna služba?“

„Vem, a kaj naj umrem, ker s tistimi nekaj dinarji podpore ne morem ne živeti ne umreti? Zdaj dobiham na mesec 650 din, kar je premalo za hrano, stanovanje in obleko.“

Povedal je še, da je leta 1969 zbolel za trombozo. Da je dal pod, hlev in zemljo občini, ta pa je vse to prodala, vendar mu ni dala niti dinarja.

Vprašal sem ga še za osebno izkaznico. Na njej sem prebral, da je Henrik Erjavec, rojen 30. novembra 1934 v Trebčevi vasi 18 pri Žužemberku, občina Novo mesto. Sam od sebe mi je nato pokazal še uradni listek, da je začasno prijavljen v občini Sentvid pri Stični, in sicer v Glogovici 29.

Ne vem, če je vse, kar mi je ta človek povedal, res. Zalostno pa je, če se pri nas pojavljajo berači. Invalidu bi vendar morali zagotoviti vsaj toliko primerno življenje, da mu ne bi bilo treba beračiti. Če pa kljub temu berači, je treba tako početje preprečiti. Beračenje socialistični samoupravni družbi zagotovo ni v čast.

JOŽE P. KOČEVJE

Vsak četrtek — DOLENJSKI LIST

Še: Odlikovanje z grenkim priokusom

„Sami smo se povabili“

Odlikovani delavci podjetja Hotel „Pugled“ iz Kočevja se ne strinjamo s F. K., ki je v Dolenjskem listu priobčil zapis „Odlikovanje z grenkim priokusom“, in izjavljamo, da smo odlikovanja sprejeli z velikim zadovoljstvom in ponosom, brez „grenkega priokusa“.

Odlikovanci smo se sami odločili, da podelitev odlikovanj proslavimo v našem hotelu. Čeprav je bil med odlikovanci tudi „vodilni delavec“, tudi pomislili nismo, da nas na račun delovne organizacije časti on. Z dogovorom smo se povabili sami, zato smo se čutili dolžne plačati tudi konzumacijo, kar so storili tudi povabljeni „občinski možje“. Menimo, da je v času splošnega varčevanja to edino prav in zgled tistim, ki neprimerno trošijo družbena sredstva.

Priznanja, ki smo jih prejeli, nam pomenijo veliko priznanje družbe, kateri smo izkazali hvaležnost tudi s svojim dejanjem. Zal F. K. ni takega mnenja, zato moramo poudariti, da se z njegovim zapisom nikakor ne strinjamo. Zahvaljujemo pa se družbenim delavcem, da so se z nami pogovorili o delu, nam čestitali za odlikovanja. Snidenja z njimi si še želimo in upamo, da zapis F. K. ni storil nepopravljive škode, čeprav je bil žaljiv.

Odlikovani delavci
GP Hotel „Pugled“
Kočevje

PO POTEH PARTIZANOV — V Sentejmeju so v torek, 11. maja, organizirali pohod po poteh domicilnih brigad in Gorjanskega bataljona. Pohoda so se udeležili bivši borci, šolska mladina, teritorialci in prebivalci Sentejemske doline, obiskali pa so okoliške kraje, znane po dogajanjih iz NOB. Na sliki: udeleženci pohoda pred rojstno hišo heroja Martina Kotarja. (Foto: Polde Miklič)

MALČI KOSTERC

Franc Udovč

Jernej Zupančič

Franc Lah

Tone Gorenc

Stane Gašperič

Rudolf Žagar

Franc Verce

Marjan Matoh

UREDNIŠTVO V GOSTEH

Preblizu in predaleč so od mesta!

MIRNA PEČ

Pot v Mirno peč, kjer je v Novljanovi gostilni delovalo tokratno „uredništvo v gosteh“, naju je vodila tudi mimo razpitega naselja Romov in njihove „veleblagovnice“, novomeškega smetišča, s katerega se je kadilo bolj ko za avtom, ki je hitel po slabi makadamski cesti. Ob pogledu na razcapano kratkohlačnike, ki so vsaj nekaj dni brskali po smrdečih odpadkih, sva se spomnila na govorice, da je vzrok za prenekatero tegobe mirnopoške krajevne skupnosti ta, da jih puščajo na cedilu občinski močje; ne pridejo blizu, ker se bojijo peljati mimo romskega naselja. Jih je res strah ali le sram? Pa kaj bi z govoricami, dasi morebiti niso brez soli! Po nekaj kilometrih makadama, ki se je vil skozi gozd, je avto zapeljal na asfalt in kmalu sva bila med Mirnopočani.

CESTE OVIRAJO NAPREDEK

Okoli tri tisoč krajanov mirnopoške krajevne skupnosti, ki šteje trideset vasi, iz dneva v dan težje shaja s slabimi cestami. „Čeprav je Mirna peč že skoraj predmestje Novega mesta, jo povezuje z dolensko metropolo pretežno makadam“, je načel vprašanje cest Franc Udovč, predsednik sveta KS. „Zadovoljivih je le štiri kilometre asfalta, ki smo jih dobili lani. Zato je nujno asfaltirati še preostalih pet kilometrov makadamske ceste do občinskega središča in prav toliko dolg pršen cestni trak, ki povezuje Mirno peč s Trebnjim. Krajanje mirnopoške krajevne skupnosti so doslej prispevali za ureditev cest okoli 700.000 dinarjev. To je zelo veliko, pa še zmeraj premalo, da bi se znebili vseh cestnih težav, saj je ob omenjeni cesti v krajevni skupnosti še 35 kilometrov krajevnih cest, ki so vse prej ko v zadovoljivem stanju. Nujno potrebna je tudi ureditev križišča v Ivanji vasi. Če nas občina ne bo pustila ob strani, izdatni prispevki krajanov ne bodo izostali.“

Jernej Zupančič, delavec v Iskri, ki tudi kmetuje, je povedal, da se na magistralni cesti med Novim mestom in Trebnjim zgodi zelo veliko prometnih nesreč. „Če bi asfaltirali še preostalih deset kilometrov ceste, ki povezuje Novo mesto s Tribnjem skozi Mirno peč, bi ta lahko služila tudi za obvoznico. Cesta bi pomagala cesti.“ Enako je menil upokojenec Franc Lah iz Hrastja. „Ob hudih prometnih

nesrečah je obvozna cesta često skozi našo vas. Tedaj je obupno, prah zaide v vsako špranjo, tudi k živlom najde pot. Za sprotne popravila ceste imamo premalo gramoz. Sam bi precej dal enomesečno pokojnino, da bi le asfaltirali cesto. V Hrastju tudi kanalizacija ni urejena. Odplake in gnojnice se zlivajo kar na plano ob cesti; o higieni ni moč govoriti.“

Kaj se pravi voziti po slabih cestah, je vedel najbolje povedati poštar Tone Gorenc z Jablana. „Ob četrkih, ko moram raznesti nekaj sto izvodov Dolenjskega lista, obredem skoraj vse vasi v krajevni skupnosti. Ceste so res slabe, za nekatere krajani v šali pravijo, da jih bo prevzelo gozdno gospodarstvo in v jamah zasadilo smreke. Pogosto se jamam celo z motornim kolesom ne da ogniti, kaj šele z avtom. Čas je že, da se neha le govoriti in se s cestami kaj stori.“

REDKE VODOVODNE PIPE

Krajanje mirnopoške krajevne skupnosti pogašajo tudi vodovod. Vodo iz pip pije le okoli 60 odst. prebivalcev, predvsem v vaseh in zaselkih ob magistralni cesti, v stanovanjih ob Temenici pa je „suša“. Ljudje si pomagajo z vodnjaki in hidrofori. „Prav je, da imajo nekatere vasi vodovod“, je rekel železničar Stane Gašperič, „toda to ne omili sramote, da je brez vodovoda Mirna peč, krajevno središče.“

Delavec Rudolf Žagar se vozi na delo v novomeško IMV. „Zveze z avtobusom in vlakom do mesta ali Trebnjega so ugodne, o tem ne kaže izgubljati besed. Iz Dolenjskega Podboršta sem in vaščane tamkaj najbolj prizadeva pomanjkanje vodovoda. Ob suši si moramo pomagati kar s Temenico, ki nam pogosto zagode tudi s poplavami. Veliko škode stori na poljih in travnikih. Ob potoku je za okoli dva hektarja travnikov, ki so najbolj prizadeti. Lahko bi jih rešili s kanalom; vaščani štirih vasi smo pripravljene veliko prispevati in storiti sami, na pomoč pa nam noče priskočiti nihče, zato bo živina še naprej obolevala zaradi pokvarjene krme.“

Vse vasi v mirnopoški krajevni skupnosti imajo električno napeljavo, le tok je domala povsod tako šibak, da posebno zvečer ni moč gledati televizorja, kaj šele vključiti pralni stroj in

druge naprave. Slednjih ljudje ne kupujejo za okras, zato je potrebnih še nekaj transformatorskih postaj. Kajpak jih nočejo zastoj, njihovi prispevki ne bodo nikomur v sramoto.

KOVAČ KONJA KUJE

„Mima peč ni brez industrije“, je dejal Franc Verce, predsednik skupščine KS. „Obrat metliške Beti zaposluje okoli 120 žensk, ki so z delom in zaslužkom zadovoljne. Iz metliške uprave je prišla celo vest, da je mirnopoški obrat po proizvodnosti eden boljših, pred njim da je še velika bodočnost. Pohvalimo se lahko tudi z mizarским obratom novomeške Novotehne.“

V slednjem je zaposlen mizar Marjan Matoh. „Izdelujemo stavno pohištvo po naročilu. Dela ne zmanjkuj, le prostorska stiska je velika. V 15 krat 10 metrov velikem prostoru je kar pet strojev. Delovni pogoji ne ustrezajo.“

V Mimi peči ima kovačijo Milan Zajc, edini kovač v KS. „Čeprav je dela dovolj, je zaslužek boren. Davki so precejšnji, na mesec pa plačujem po 1220 dinarjev za socialno zavarovanje. Kovačije izumirajo; tudi moja bo, kajti sin še slišati noče, da bi si služil kruh s težkim kladivom. Pri delu imam težave z materialom, saj ga pogosto ni moč dobiti. Tako res komaj shajamo iz meseca v mesec. Če bi žena ne obdelovala nekaj zemlje, res ne vem, kako nam bi šlo.“

Z delom si je že zaslužil pokojnino Alojz Matoh iz Biške vasi. „Sem edini upokojenec novomeške poslovne enote Zavarovalnice Sava“, je dejal. „Nestetokrat sem po dolgem in počez prehodil krajevno skupnost in lahko rečem, da so ljudje tod delavni. Ni jim vseeno, kaj jim bo prinesel jutri, sami se pobrigajo, da bo kar najbolje. Vestni gospodarji so, to vem, saj sem imel z zavarovanjem zmeraj dovolj dela.“

KMET KMETUJI!

Kmet Jože Rozman iz Gornjega Globodola se je dobobra razhudil. „Tri sinove in eno hčer imam in vsi so po službah. Nihče ni hotel prevzeti 12

hektarjev velike kmetije, polj, travnikov, hoste, vinograda. Zdaj je vse v pušči, kajti sam sem star in betežen, živim na kmetiji pri drugi ženi. Ko bi moja beseda kaj veljala, bi fantov, ki imajo možnost živeti na kmetiji, sploh ne vzel v službo. Če pa bi že delali, bi jih spodil domov, na zemljo, ki jo vidijo le jeseni, ko bogato obrodi.“

Kmet Franc Hrstar iz Sel pri Karteljevem je dejal: „Če hočeš živeti od zemlje, mora biti kmetija velika vsaj 8 do 10 hektarjev, v hlevu pa okoli deset glav živine. V mirnopoški krajevni skupnosti je veliko takih, ki so ob kmetovanju še zaposleni. Drugače ne morejo shajati. Pokojninsko zavarovanje po mojem mnenju še ni urejeno tako, da bi spodbujalo h kmetovanju. Tudi lovski zakon biča kmeta. Divjad mu naredi precej škode, in če jo hoče preprečiti, mora sam ograditi polja. V našem koncu je donosna edino živinoreja, pa še s to so težave. Mleko je cenejša od radenske vode, tudi odkup in prevoz ni najbolje urejen, naravnost neverjetno pa se mi zdi, da v novomeški občini ni klavnice. Tako moramo klavno živino voditi v Sevnico, od tam pa meso vozijo v Novo mesto. Smešno, ali ne?“

„Da te lahko preživi, moraš imeti zajeten kos zemlje“, je trdil tudi kmet Ivan Rozman iz Gornjega Globodola. „Kmetovati ni lahko, zato mladi bežijo v mesto, kjer ni treba delati od zore do mraka. Mladi fantje, ki ostanejo na kmetijah, se tudi stežka oženijo. Ženske roke dandanes niso več vajene del, ki puščajo žulje.“

Kmet Stefan Slak iz Gornjega Globodola je dejal, da si s tremi kravami in parom konj sploh ne more zamišljati napredka. „O mehanizaciji pa lahko le sanjam. Komaj pridelam za sproti. Če narava ne udari tedaj, ko najmanj pričakuješ, potlej zaslužek od krompirja, grozdja in še česa zaleže zgolj za kritje stroškov, za plačevanje socialnega zavarovanja, življenje iz dneva v dan. Če bo šlo tako naprej, bom pustil kmetovanje in šel v službo.“

BO ČRNOGRADITELJ?

Mirnopočani menijo, da je za razvijajočo se krajevno skupnost zazidalni načrt preozko zastavljen. Ni se zgodilo le enkrat, da so mladi odšli v mesta tudi zato, ker si doma niso smeli zgraditi hiš. Pred podobno odločitvijo je trenutno kovinostrugar Jože Matoh,

ki v stanovanju ob mirnopoški železniški postaji občuti pomanjkanje vode, težave ima z električnim tokom, spi pa pri zaprtem oknu, ker se z makadamske ceste dvigujejo oblaki prahu. „Na posestvu staršev v Biški vasi želim zgraditi hišo, toda v novomeškem Dominvestu mi že dve leti pripovedujejo, da v vasi zazidalni načrt ne dovoljuje gradenj. Prav, če je tako, toda zakaj sta v teh dveh letih v Biški vasi že zrasli dve novi hiši? Kolikor vem, ne gre za črne gradnje.“

Mirna peč še nima samodejne telefonske centrale, zato tudi telefonov ni veliko. Krajevna skupnost je že pripravila prostor za centralo, toda novomeški pošti se zdi premajhen, kajti rada bi imela tudi upravne prostore. To bi bilo izvedljivo le v primeru, da bi skrčili ambulanto, kar pa gotovo ni smotno. Zdaj so Mirnopočani zadovoljni z zdravstvom, pravijo, da imajo dobre in razumevajoče zdravnike. Vprašljiva je le zobozdravstvena ordinacija.

Četudi na „uredništvo v gosteh“ ni prišel nihče, ki bi vedel kaj več povedati o mirnopoški osnovni šoli, sva od prisotnih le izvrtala, da osemletko pesti velika prostorska stiska. Okoli 450 učencev je brez telovadnice in učilnic za praktični pouk. Možnosti za prehod na celodnevno šolo očitno še ni.

Mirnopočani, ki so s trgovinsko oskrbo v glavnem zadovoljni, pravijo, da jih je kar sram, ker krajevna skupnost je zmeraj nima primernega spomenika NOB. Od tod so doma trije narodni heroji, v narodnoosvobodilnem boju pa je sodelovalo veliko krajanov. Mnogi so padli.

NE KAŽE ZAMOLČATI

Novinarji včasih tudi kaj „preslišimo“ ali zapišemo nekoliko lepše, kot je v resnici, tokrat pa nama vest ne da, da bi zamolčala tole: krajanom mirnopoške krajevne skupnosti ni postlano z rožami, to ali ono težavo pa bi lahko osvetlili predstavniki krajevne Socialistične zveze, Zveze komunistov, mladine in društva. Žal na „uredništvo v gosteh“ ni prišel nihče od omenjenih, kar se je zgodilo prvič na več ko enoletnih gostovanjih Dolenjskega lista po krajevnih skupnostih. Zato ne moreva zapisati nič zanimivega o gasilcih, lovcih, tudi o Zvezi borcev ne. Zvedela sva le, da v mirnopoški krajevni skupnosti vlada precejšnje kulturno mrtvilo, le športna dejavnost je nekoliko razgibana.

Pravijo, da na mladini svet stoji Tega „temeljnega kamna“ v Mirni peči nisva videla. Miličnik Jože Povše s Podboršta, ki je v službi v Ljubljani, je dejal, da so se mladi precej raztepli po mestih. „Kar jih je ostalo doma, se ob delu zanimajo za nogomet ali kaj podobnega, pri prostovoljnem delu pa jih starejši prekašajo v vseh pogledih. Mladi se oklenejo mladinske organizacije le tedaj, ko je blizu izlet ali zabava.“

Zdi se, da bomo o Mirni peči kaj kmalu lahko govorili kot o predelu Novega mesta, do takrat pa bodo morali krajanje postoriti še marsikaj. Volje jim ne manjka, izdatnejša pomoč v tej ali oni obliki pa bo morala prej ko slej zaiti k njim mimo romskega naselja. Brez strahu in srama!

MARJAN BAUER DRAGO RUSTJA

Milan Zajc

Alojz Matoh

Jože Rozman

Franc Hrstar

Ivan Rozman

Štefan Slak

Jože Matoh

Jože Povše

BODI NAM ZDRAV, TOVARIŠ TITO!

objektivnosti polna primesi tistih dilem (dostokrat pa tudi skrivnih želja), ki jih je že sama zgodovina dokončno razvozla za korist titovske koncepcije osvobodilnega boja narodov Jugoslavije in njihovega povojnega razvoja.

Ni brez pomena niti to, da ima mnogo dobronamernih avtorjev članke o Titovi osebnosti pred očmi različne pozicije, družbene in politične, kakor tudi pozicije, ki niso jugoslovanske. Ni dvoma, da ima lahko vsakdo svoj prijem, da razlaga dejstva v luči svojih koncepcij sveta in družbenega razvoja. To pravico imajo tudi Jugoslavlani, ko dajejo svojo koncepcijo Tita, držec se svojega načina pojasnjevanja dejstev. Če je jugoslovanska koncepcija sodobne družbe in njenega razvoja deležna tolikšnega priznanja v svetu in če je bila doslej po vsem razumljiva, je naravno povedati nekaj tudi o jugoslovanskem obravnavanju in pojasnjevanju osebnosti tvorca temeljnih jugoslovanskih koncepcij sodobnega sveta. Mi pa smo se morali dostokrat soočiti z dejstvom, da je bila (ne jugoslovanska) koncepcija Tita v protislovju s sevanjem Titove osebnosti v dani zgodovinski situaciji.

Tito je v tem smislu prikazan kot legendarni junak epopeje, iz katere sta on in njegovo ljudstvo izšla kot zmagovalca, deležna odobravanja in občudovanja vsega sveta, zmagovalca, ki imata zgodovinsko možnost, da pokažeta, kaj znata. Ko da so ju spremljale dobre želje, da po velikih kataklizmi v tem svetu nasprotij in težav najdeta svojo pot in mesto. Tito je tako prikazan kot legenda in kot možnost.

Zgodovina pa teče naprej, svet se razvija in Titova osebnost, ki je bila v določenem smislu vnaprej vsa dana, se je razvijala in izpopolnjevala kot edinstvena osebnost v vihrav povojnih dogodkih do današnjih dni. Tito se je v novih preizkušnjah vsega sveta in Jugoslavije, v gibanju naprednega sveta tudi sam potrdil v svojem prejšnjem liku in odkril v novih neslutnih vidikih.

Zdaj je nastala praznота glede pravega Titove osebnosti. Tito dobiva nove poteze v luči novih dogodkov, v katerih sodeluje in na katere (po specifični veljavi svoje osebnosti in pomenu Jugoslavije v sodobnem svetu) tudi vpliva.

Predsednik Tito je za narode Jugoslavije del njihove minulosti, njihova sedanost in v marsičem njihova anticipirana prihodnost. Tito je odprta knjiga, v kateri ni izpuščenih ali prečrtanih besed, ne iztrganih strani. Ta knjiga še ni končana. Upajmo, da ni končana niti približno...

Tako je zapisal v svoji knjigi „Življenjska pot Josipa Broza“, izdani leta 1968, pokojni Titov sopotnik, publicist Vilko Vinterhalter. V teh nekaj stavkih je strnil vse tisto bistveno, kar pomeni tovariš Tito za novejšo zgodovino jugoslovanskih narodov in za njihovo socialno revolucijo. Ko v dneh pred njegovim štirinsedemdesetim rojstnim dnevom na različne načine dokazujemo, kako ga cenimo in kako iskreno mu želimo zdravja in moči, da nas bo vodil še naprej, se zavedamo, da prinaša dandanašnji razrvani svet nove preizkušnje, ki so jim kos samo voditelji, kakršen je on. Zavedamo se, kako zelo ga še potrebujemo, saj naša revolucija še traja.

Ob njegovem življenjskem jubileju, ki je praznik vse jugoslovanske mladine in vseh jugoslovanskih narodov, ponatiskujemo odlomka iz dveh, doslej najbolj izčrpnih knjig o predsedniku Titu: odlomek „Antilegenda“ iz Vinterhalterjeve knjige, v katerem avtor piše o pomenu predsednika Tita za naše narode, in odlomek iz Titove biografije izpod peresa Vladimira Dedijera, izdane pred trindvajsetimi leti, v kateri je opisan utrinek iz bogato razgibanega osebnega življenja našega ljubljenega voditelja.

V sedanjem svetu, v drugi polovici dvajsetega stoletja, je malo politično pismenih in družbeno zavzetih ljudi, ki ne bi vedeli za ime predsednika Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita. Ta krog ljudi je pravzaprav še mnogo širši. Za njegovo ime vedo milijoni in milijoni ljudi po vsem svetu, ki jim pomeni svobodno, neodvisno in miroljubno deželo, ki si je v drugi svetovni vojni z nadčloveškimi napori in množičnim junastvom priborila svobodo in ki se zdaj

na vseh mednarodnih forumih bori, da bi bili tudi drugi narodi in druge dežele prav tako enakopravni in svobodni, kakor je sama — dežela, ki ji načeluje Tito.

Zdaj zadostuje, da katerikoli veliki svetovni časnik bodisi v Evropi, Afriki, Aziji ali v obeh Amerikah objavi v naslovu kakšnega članka „Tito pravi“ ali „Tito je rekel“, pa ljudje že vedo, za katero osebnost gre in na katero državo misli. Še več. Precej dobro že lahko ocenimo ne o čem, marveč v katerem smislu kaj reče ali je rekel. In nasprotno: kadarkoli se v našem svetu pripeti kaj novega, kadar nastane kak izredno

osvobodilne vojne narodov Jugoslavije neposredno pri Titu, ljudje, ki so delili z njim dobro in zlo vojne ter preživeli v pogovoru z njim ure in dneve, so dali v objavljenih delih svojo vizijo Tita s tolikerimi podatki in podrobnostmi, da lahko rečemo, da je bistveno malo tega, kar bi bilo treba biografsko še raziskati in dodati, da bi bila slika Titove osebnosti faktografsko popolna.

Odkod potemtakem kljub temu trditev, da je o Titu kot osebnosti malo znano? Ne zaradi važnosti, marveč metodološko je treba reči, da so razlogi tudi kvantitativne narave. Razen Vladimira Dedijera knjige „Tito — prispevki za biografijo“ in serije člankov v reviji „Life“ iz leta 1952, ponatisnjenih tudi v vseh velikih časnikih zahodne Evrope, ki so seznanili široko svetovno javnost s Titovo osebnostjo in ogromno prispevali k informiranju sveta o Jugoslaviji, so vse druge publikacije in knjige izšle v tujini v skromnejši nakladi in povprečno niso šle dlje od rok ljudi, ki se posebej zanimajo za jugoslovanska politična, družbena ali gospodarska vprašanja.

In čim več je svetovni tisk pisal o Titu, o Jugoslaviji, o jugoslovanskih glediščih, o zunanji politiki, o vprašanih mednarodnega miroljubnega sodelovanja, o vprašanih miroljubne koeksistence, neuvrčenosti itd., tem bolj je Tito postal simbol, njegova osebnost v smislu njene celovitosti, njenega razvoja pa družbena uganka. Številni članki o Titu med vojno in še številnejši priložnostni članki o njem med obiski po domovini in svetu iz povojnega obdobja so ustvarili določeno zgodovino, legendo, ki se je je prijelata patina zgodovinskega mita, kar je zdaj vsaj pri nas v Jugoslaviji nevzdržno. Legenda o Titu, heroju osvobodilnega boja narodov Jugoslavije med drugo svetovno vojno, kakršna je dana v vrsti monografij o Titu, je kljub vsej dobronamernosti avtorjev in želji po

Antilegenda

težaven in kritičen položaj, ki ogroža sedanji red stvari ali svetovni mir, mnogi ljudje pričakujejo, da bo Tito, kaj povedal ali ukrenil. Tito doslej teh upov ni razočaral. Njegova beseda in akcija sta dostokrat pomenili ne samo bistveno dobro presojo dogodkov, marveč sta bili tudi prispevek k razrešitvi nastajajočih problemov. Tito v svetu res ni neznan. Neznani tudi niso njegovi temeljni pogledi na sedanjo dobo in njene probleme, ne narodi in država, iz katere je vzniknil, ne družbena ureditev in pota njenega nadaljnega razvoja, za katere se zavzema.

Vendar pa, če zdaj ljudje vedo za Tita in za njegovo vlogo v mednarodnih dogajanjih, je malo znano o Titu, o genezi osebnosti, ki s svojo rastjo simbolizira sodobni razvoj jugoslovanskih narodov, njihove države in družbene ureditve, v kateri žive.

Ne moremo reči, da se o Titu v tem smislu sploh ni pisalo. Ali da se ni pisalo dovolj ali vsestransko. Titova osebnost je pokrita z dolgim seznamom monografij, med katerimi je najmanj jugoslovanskih. Dobri poznavalci zgodovine jugoslovanskih narodov, ljudje, ki so bili med usodnimi dnevi

En dan na Brionih

Ob četrti obletnici odprtega preloma med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo sem slučajno govoril s Titom o usodnih dneh v začetku poletja 1948. Tito je bil na svojih vsakoletnih počitnicah na Jadranu. Večino dneva je prebil na majhnem skalnatem otočku, ki meri kakšnih pet sto vatlov v dolžino in ne več kakor osemdeset v širino. Otoček je gosto poraščen z lovoriko, rožmarinom in kaduljo, a tu pa tam je videti na njem figovo, limonovo ali pomarančevo drevo. Južna obala je ploščata in peščena in temnomodra voda tako čista, kakor more biti samo Jadransko morje. Dan je bil sončen in brez oblakov in morje popolnoma mirno, le prvi drobni valovi, kakršne dviga mistral, so s sončnimi žarki metali barvite sence po peščenem morskem dnu. Sredi otočka se je dvigal kamniten zid in nad njim z opeko krita streha.

S Kočo Popovičem sva se izkrcala, stopivši iz majhnega čolna, in krenila proti zidu, kjer je sedel Tito. Sonce je pripekalo, toda hladni mistral ga je blažil, medtem ko je iz gostega rastlinja na otoku plal sladki opojni duh po Sredozemlju in je leno petje čričkov viselo v zraku. Koča Popović je previdno stopal od kamna do kamna. Pred nekaj dnevi je bil prišel iz bolnišnice po težavni operaciji hrbtenice in se je prišel odpočit sem.

Ko sva se približala kamnitnemu zidu, sva si mogla natančneje ogledati to čudno zavetje. Pravzaprav so bili tam trije zidovi, eden po sredi, druga dva pa sta se pravokotno naslanjala nanj. Bili so pokriti s streho in so nudili popolno senco. V tem zavetju je stala dolga miza s klopimi in ležalniki. V senci sva za mizo našla Tita s knjigo v roki. Bral je Uptona Sinclaira „Stoodstotnega Američana“. Pokazal nama je na klop poleg sebe, odložil knjigo in vprašal mene: „Kako izgovarjaš angleško besedo ‚welcome‘?“

Nato je vsakemu od naju ponudil kozarec mrzle vode iz velikega termosa. Ura je bila kakšnih deset. Krenili smo na južno obalo, da bi se okopali.

Tam smo ležali v soncu in strmeli v sinjo daljavo, kjer se je nenadoma prikazala velika bela trgovska ladja. Vozila je mimo nas, hiteč na sever proti Trstu. Tito je poskočil. „Za vruga, čigava je ta ladja!“ je vzkliknil. „Po naših teritorialnih vodah vozi.“

„Zdi se, da je več kakor šest milj izven našega območja.“ je odvrnil Koča Popović. „Naglo reagira!“ sem rekel Titu.

„Da, naglo. Drugega mi ne kaže,“ je odgovoril Tito, „toda varujem se pranaglih odločitev.“

Nato smo pričeli govoriti o operaciji Koče Popoviča. Tito je vprašal, koliko ur je trajala operacija sama, koliko dni je moral ležati v mavcu, kakšne bolečine je imel in ali so bili poškodovani kakšni živci.

Segel sem v pogovor s predlogom, da si oglejmo, kdo ima daljšo brazgotino: ali Koča Popović na hrbtenici ali Tito, ki je bil leta 1951 operiran zaradi motnje žolčnega mehurja.

To smo pozdravili s smehom. In tako smo pričeli pregledovati brazgotine od ran. Tito jih je imel največ. Medtem ko sem si ogledoval njegovo krepko telo, sem vprašal, kako jih je dobil. Najprej mi je pokazal globok usek pod levo lopatico, kjer ga je čerkesko kopje prebodlo v Karpatih leta 1915. Druga brazgotina je bila spomin na rusko granato, ki je na nekem nočnem pohodu priletela sredi Titove čete.

„Trinajst mojih mož je bilo tedaj ubitih. Eksplozija me je vrgla v zrak in dobil sem udarec tukaj na vratu.“

Koča Popović je rekel: „In kako je bilo na Milinkladi leta 1943?“

Tito je pokazal mišico na levi roki, ki jo je razmesaril drobec nemške bombe, ko so bile naše čete pomladi leta 1943 obkoljene na meji Črne gore in Bosne.

„Pošteno me je zadelo. Mislil sem, da je po meni, da sem mrtev.“

Nato se je Tito malce nasmešnil in nadaljeval:

„Skočil sem v zaklon za trhlo bukev, ki je ležala na tleh, in bomba je padla čisto blizu mene. Moj pes Luks, ki mi je bil s telesom pokrnil glavo, je bil na koščke razmesarjen. Malo dlje je ležal angleški kapitan Stuart s kvišku štrlečimi nogami. Še dalje je ležal Djuro. Sredi tega opustošenja mi je pogled padel na razbito drevo, na katerem je stal majhen planinski ptič, ki mu je bila eksplozija odnesla eno njegovih nožic. Drobnost je stalo na eni nogi in kričalo: ‚pi — pi‘. To je bila prva stvar, ki se mi je po tej nezgodi vžgala v zavest. Nato je pristopil k meni Marko, me z eno roko objel in mi pomagal na noge. Prav zdaj je približno obletnica tiste bitke.“

Kakšnih deset minut smo molčali. Tito nas je predramil iz spominov: „Potem imam brazgotino na desni roki, ki sem jo dobil, ko sem delal v tovarni

Daimler v Dunajskem Novem mestu leta 1912. Tisti košček železa je še zmerom tu.“

Tito se je pričel spominjati tistih dni, ko je kot šofer moral preizkušati pravkar izdeljene avtomobile.

„Zmogli so kakšnih petindvajset milj na uro, strahotna brzina za tiste dni. Nekateri so prišli celo na petintrideset. Tako se je tehnika razvila!“

Komaj zaznaven nasmešek je preletel obraz Koče Popoviča, vendar ni ušel niti Titu niti meni. Vprašala sva, kaj je smešno. Bežni nasmešek je spreminil v prisrčen smeh.

„Po vojni, leta 1919,“ je rekel Koča, „je moj oče kupil Daimlerja. Voz je bil bel in sleherni nedeljsko popoldne se je vsa družina, moj oče in mati in hčere in sinovi, stlačila v dolgi odprti voz in se ponosno vozila po beograjskih ulicah, držec nosove visoko v zrak. Ljudje so govorili: ‚Lejte no, tamle se pelje Popovičeva banja‘.“

Malce smo se pošalili glede na Popovičovo družbeno poreklo in se spomnili časa, ko se mu je precej okajeni sovjetski general

Kornejev posmehoval kot „Konstantinu Popoviču, generalu, milijonarju, pesniku“. Koča Popović je izgovoril te besede po rusko. Spomnil se je na „bruderšaft“, ki jo je pil leta 1946 s Stalinom in Molotovom. Vzdignil se je s peska in pričel z živahnimi gibi opisovati prizor, posnemajoč Stalinove besede „Serb, pridji suda“ in nato isti postopek z Molotovom in neprijetni občutek, ki ga je prevzel, ko so ga poljubile Molotovove mesnate ustnice.

„Stalinovo vabilo ‚Serb, pridji suda‘ ni bilo docela iskreno; v njem je bil nadih šovinizma,“ je rekel Koča Popović.

Pogovor se je vrnil k družini Koče Popoviča. Tito se je spomnil nekega Kočevega bratranca, slikarja z imenom Žika Vlajnić, pri katerem je Tito ilegalno stanoval, ko je prišel v Beograd tik pred vojno.

„Dobro se spominjam Vlajnića in njegove žene Adeline. Kako dobro sta se ujemala! Klicaj jo je Packa, Packa. In nikdar po vojni nista prišla k meni, da bi me česa prosila; pred vojno pa bi nam bila dala svoj poslednji dinar. Po vojni sem ju videl prvič petindvajsetega maja. Prišla sta mi čestitat k rojstnemu dnevu. Pogovarjali smo se in zdelo se je, da sta prav tako srečna drug z drugim kakor nekoč. To je prijetno videti.“

Slo je že na enajsto, čas, da se spravimo v vodo. Tito je šel prvi, midva sva mu sledila. Voda je bila mrzla. Tito nama je kazal umetniško, ki se je je bil naučil kot pomočnik v Sisku, stoječ na rokah v vodi, medtem ko so mu noge čisto navpično molele kvišku. Koča Popović se ni upal poskusiti

zaradi okvare na hrbtenici, jaz sem poskušal, toda spodletelo mi je, zakaj kadar koli sem se potopil z glavo pod vodo, sem izgubil pod površino sleherni čut za orientacijo.

Nato smo plavali. Spomnil sem se šale, ki jo je napravil Aneurin Bevan, ki je bil lani s Titom na tem otočku, ko se je izkazalo, da ne zna plavati. Vsi smo se smejali temu, da Anglež ne zna plavati, on pa je odvrnil: „Nisem Anglež, iz Welsa sem. Sicer pa — zakaj naj bi plaval? Saj imamo angleško mornarico!“

Koča Popović naju je bil zapustil in odplaval, da bi s svojo podvodno harpuno ujel ribo za kosilo. Čez pol ure smo zapustili obalo. Imeli smo majhno puško na zračni pritisk in posebno Coltovo pištolo z dolgo cevjo, za katero je bilo mogoče uporabiti isto vrsto nabojev kakor za puško na zračni pritisk. Pištola je nesla tri sto vatlov. Tito je vzel pištolo in jel streljati v kamen, ki je bil oddaljen kakšnih devetdeset vatlov. Presenetilo me je, ko sem videl, kako čvrsto roko ima Tito; s prvim strelom je ustrelil kakšnega pol vatra čez tarčo, drugi je bil za kakšen vatek prekratek, toda tretji in četrti sta zadela. Tito je bil navdušen. Ponosno se je obrnil k meni:

„Kadar sem utrujen, streljam v tarčo. Važno je, da človek zmerom kaj počne. Strašno je biti brez dela. V življenju mi je neznansko koristilo, da sem se kot pomočnik začel zanimati za šport in se ukvarjal z rokooborbo in nato s sabljanjem. To obdrži človeka pri močeh.“

V VESELI DRUŽBI — Predsednik Tito ob lovu na polhe jeseni 1968 v dolini Radulje na Trebeljanskem

Vojaško letališče v Zadru. Raztrgani oblaki, ki jih pase veter z morja, se včasih skoraj da dotaknejo pristajalno-vzletne steze, čez nekaj sekund pa jih veter tako razpiha, da se na nebu odpre sinje okno. Na robu letališke steze ogrevajo motorje treh jastrebcev. Bojna letala domače konstrukcije. Proizvod mostarskega „Sokola“. Sedemindvajset slovenskih novinarjev, ki jih je za tri dni vzelo v goste Jugoslovansko vojno letalstvo, napeto opazuje priprave na vzlet. Ne gre namreč za kakšenkoli vzlet. Predstavlja se akrobatska skupina letalske vojaške akademije, skupina, ki je s svojim znanjem povzročila, da so se zganile v aplavz roke prenekaterega letalskih veščin „preobjedenega“ tujega vojaškega atašaja.

Trojka kot eden

Letala se nekako nespretno odgugajo na začetek vzletišča. Izginejo nam izpred oči. Čez nekaj minut pa zaslišimo visok pisk reakcijskih motorjev, nato zagledamo jastrebe nekaj metrov nad zemljo. V elegantnem ostrem loku se povzpnejo pod oblake. V trikotnik poravnana trojka se ne premakne niti za centimeter. Letalske akrobacije, lupingi, ki iščejo praznino v oblakih. Trojka kot eden, eden kot trojka. Član te akrobatske skupine — običajno lete skupini štirje piloti-mojstri — je tudi Dolenjec Jože Dušič iz Pišec pri Brežicah.

Višji častnik Jugoslovanskega vojnega letalstva Djordje Pejčnović (razen na letalstvo se spozna tudi na Camusa, o „Tujcu“ in „Mitu o Sizifu“ ve toliko, da bi na ljubljanskem oddelku za primerjalno književnost mimogrede naredil seminarsko nalogo) nam je na ljubljanskem Brniku rekel, da bomo zvedeli skoraj vse o Jugoslovanskem vojnem letalstvu. Začeli smo z letalom Jak-40, zračnim avtobusom, ki je novinarje prepeljavalo od ene do druge vojaške srednje šole ali akademije. Posadka, ki je krmarila naš zračni taksi, vozi sicer samo tuje državnike, ki so na obisku v Jugoslaviji, ali pa jugoslovanske zvezne sekretarje. Vsekakor posebna pozornost do sedme sile!

Čeprav si pod imenom Jugoslovansko vojno letalstvo navadni smrtniki predstavljamo samo pilote (največkrat le lovce), nosijo modro letalsko uniformo tudi častniki, ki se pravzaprav nikoli ne odlepijo od zemlje.

V bližini Sarajeva sta letalsko-tehniška srednja vojaška šola in letalsko-tehniška akademija. Moderni laboratoriji, učilnice; vsak gimnazijski profesor ali pa njegov kolega s tehnične fakultete bi, če bi jo obiskala, pozelenela od zavisti. Toliko je teh učil, toliko strokovnih predavateljev! Vsi ne nosijo uniform, na vojaških šolah namreč predavajo tudi civilni strokovnjaki (profesorji s fakultet), osnove slovenskega jezika podaja slušateljem krhka rjavolaska, od katere glasu se je že marsikomu zlomilo mladeniško srce.

Za letalo so dobri le najboljši

„Letalo je tako zapletena in draga naprava, da si tisti, ki skrbijo zanj, ne morejo privoščiti slabega šolanja. Isto velja tudi za ostale naprave, ki omogočajo uspešno delovanje naše letalske bojne flote. To so zveze, radarji itd.“ je dejal eden od višjih častnikov Jugoslovanskega vojnega letalstva.

Jeklu vlije nepremagljivost srce

Vsak gojenec, ki konča letalsko srednjo tehniško šolo, dobi s svojimi 18 leti čin mlajšega oficirja. Zlati trak na ramenih modre letalske uniforme pa tudi obvezuje. Če prevedemo količino tehničnih sredstev, za katere mora skrbeti in odgovarjati mlajši častnik, v stare milijarde, jih je najmanj za 3,5. Zares velika odgovornost in zaupanje. Za koliko milijard so potemtakem zadolženi šele tisti fantje, ki končajo letalsko tehniško akademijo.

Prav zaradi tega sprejemajo v vojaške šole samo najboljše. Za najboljše pa je tudi dobro slabo. Fantje stanujejo v sobah, kjer so največ tri postelje, čistijo jih snažilke, žepnina, v mesto — kadar si zažele. Bistveno pa je seveda učenje. Predvsem matematika in fizika. Ob pogojih, ki so najboljše med najboljšimi.

Jutri je dan Jugoslovanskega vojnega letalstva. Tehniške letalske vojaške šole pri Sarajevu so samo en del letalstva in Jugoslovanske ljudske armade. Sprega dobro izvežbanih ljudi in sodobne tehnike. Ko sem hodil še v šolo, mi, slabemu v fiziki, nikoli ni bilo posebno jasno, kako lahko letalo prebije zvočni zid, predvsem pa ne, kaj to sploh je. V velikem laboratoriju letalske tehniške akademije je modelček letala pred mojimi očmi prebil ta zid, videl sem vse strujnice in slišal značilni oglušujoči pok. Šole se razlikujejo od šol prav tako, kot je eno brati, drugo pa videti na lastne oči.

Kovačnica letal nad letali

Jak 40 je pristal v Mostarju, v vsaj zame najlepšem hercegov-

skem mestu. Tu je tovarna „Sokol“. Med drugim izdeluje

Radarji so tretje oko pilotov. S to zapleteno tehnično napravo ravnajo 18-letni fantje, ki končajo letalsko-tehniško srednjo vojaško šolo.

tudi vojaška letala. Najbolj slove reaktivci „Galeb“ in „Jastreb“, zadnja njihova letalska beseda pa je vojaško letalo „Orel“. Če za „Galeba“ vemo, da je eno najboljših šolskih vojaških letal na svetu — izdelujejo ga že več kot 10 let — potem si ni težko misliti, kakšen je šele „Orel“. Jugoslovani znamo izdelovati letala. Eden od dokazov je tudi „S 49-c“, najhitrejši serijski batni lovec vseh časov. Žal je moral prepušiti prostor reaktivcem, dokaz o najhitrejšem in najboljšem pa ostane. O njem je zapisanih nekaj vrst v prav vsaki letalski enciklopediji.

Direktor „Sokola“ je Sulejman Gosto (študiral je v Ljubljani). Zgovorni Hercegovec se med pogovorom nenehoma ozira na našega vodiča Djordja, da ne bi razkril kakšne vojaške skrivnosti. Djordje pa se mu diplomatsko namuzne: „Ti kar povej ‚vse‘, potem pa naj sami

ugibajo, ali so v zabojih, ki jim jih kažeš, rakete, deli za nadzvočno letalo ali pa špageti. Saj veš, da v „Sokolu“ ne izdelujete samo letal.“

V Mostarju pa ni samo kovačnica letal, ampak tudi šola bodočih pilotov: letalska gimnazija „Maršal Tito“. Ko nekdo sliši vojaška, se takoj spomni na avstroogrske dril. Avstro-Ogrske ni več, tudi gimnazije, čeprav vojaške, so se spremenile. Sedimo v jedilnici in se pogovarjamo z gojenci. Še nikoli v življenju nisem videl bolj zdravih in sproščenih fantov. Dijaki kot dijaki. Dolgi lasje, srnjica visi iz kavbojk, majice z znakom Miki Miške, obvezni „rejte“, čeprav je imelo kosilo vsaj 5000 kalorij. Pretežno protein.kih.

Dolenjec na vsakem koraku

Po drugi strani pa sproščeni videz „vara“. To ni „razpuščena čreda“. Če se kdo slabo uči, zanj ni klopi v najsodobnejši opremljeni gimnaziji, če je kdo neresen, mu prijazno rečejo „zdravo“. Neresni ljudje ne morejo odgovarjati za neko vojaško tehnično sredstvo, ki stane med brati več milijard. Pa naj gre za letalo, radar ali kaj drugega. In med temi bistrimi, zdravimi fanti sem srečal tudi tri Dolenjce: Petra Košaka, Silva Radeža in Rafaela Šobra. Rafaelov oče je šofer pri „Kompasu“, oba pa sta doma iz Črnomlja. „Oče je veliko vozil na letališča,“ pravi Rafael,

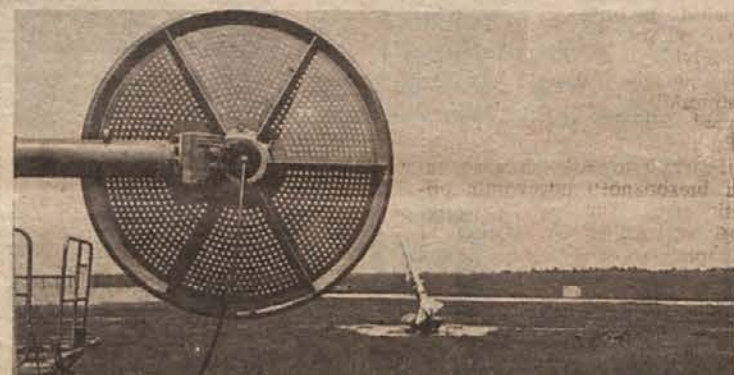
Ivana Hočevarja iz Kostanjevice. Dolenjci smo v Jugoslovanskem vojnem letalstvu tudi sicer na široko zavihali rokave, naše gore list je namreč tudi najmlajši general Bojan Savnik.

Ob Jožetu Dušiču iz Pišec pri Brežicah — z njim smo začeli to zgodbo — (član akrobatske letalske skupine) je to že kar lepa zbirka.

V sobi iz filmov

Od fantov našega Jugoslovanskega letalstva smo se poslovlili v letalski vojaški akademiji v Zadru. Pred akrobatsko predstavo smo seveda videli njihove učilnice in kabinete, telovadnice, klube, stopili smo celo v tisto sobo, ki jo sicer vidite samo v filmih — v sobo, v kateri se skupina letalcev sestane pred poletom, komandant jim razloži nalogo, meteorolog vrensko sliko, piloti z letalskimi šlemi pod pazduho in antigeoblekah naravnajo ure ter določijo še tisoč podrobnosti, od katerih je odvisen uspeh borbene ali šolske naloge.

O letalstvu je težko in lahko pisati. Težko zato, ker navadnemu smrtniku nikoli ni dano sesti v borbeno letalo, prikrajšani smo torej za sliko dogodkov, ko sta samo pilot, letalo in zračni prostor. In želja: zmaga. In vendar pilot nikoli ni čisto sam, z zemljo ga vežejo nevidne radarske in radijske niti, ve, da je bilo njegovo letalo pred vzletom natančno pregle-

Jugoslovansko vojno letalstvo je oboroženo tudi z raketnimi enotami.

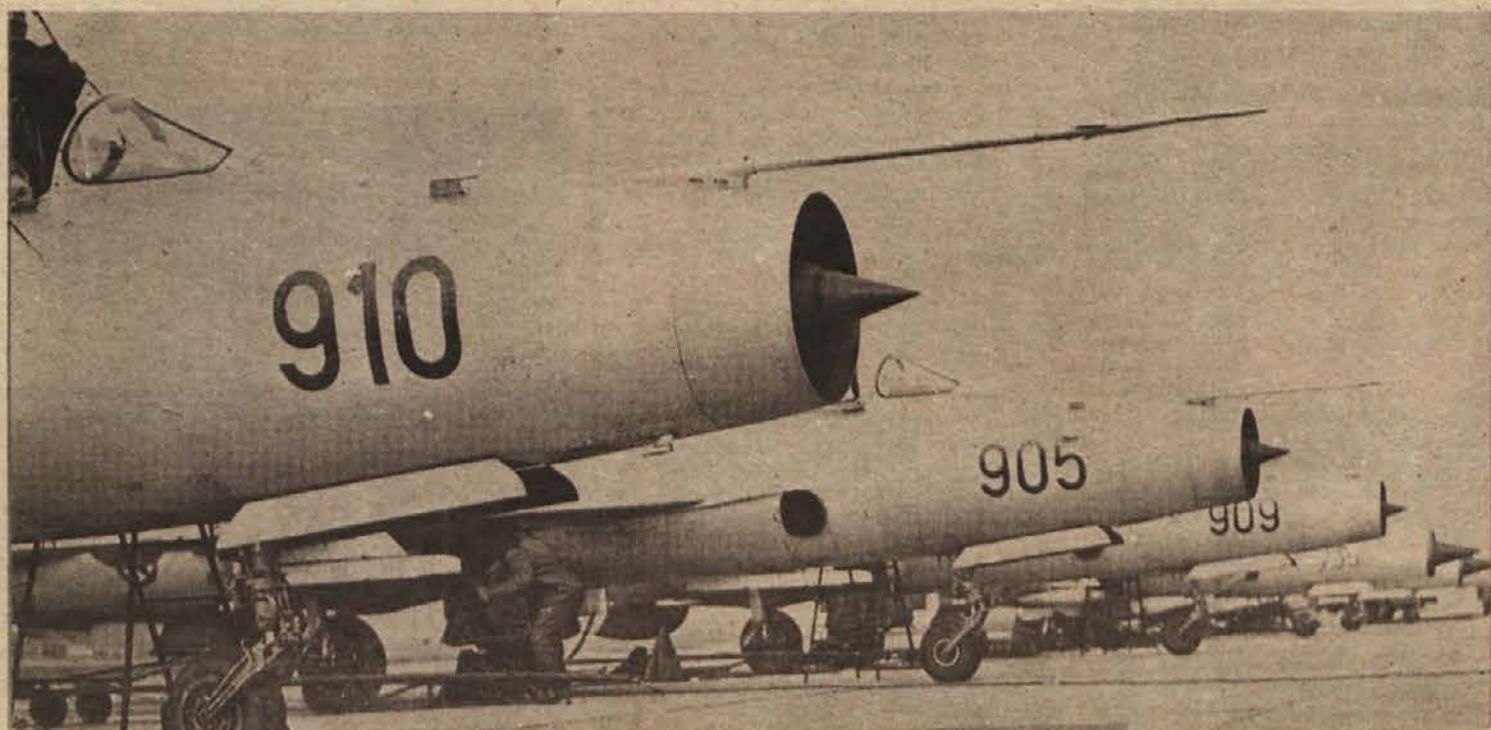
„poklic pilota je dober poklic, mi je večkrat dejal — in tako smo se v družinskem krogu po premisleku odločili, da grem med letalce. Seveda ne vem, če bom ravno pilot, sem komaj v prvem letniku, bom pa kaj drugega v letalstvu, vsekakor pa častnik Jugoslovanske ljudske armade.“

Dolenjca srečaš prav povsod. V spominski sobi vojaške letalske akademije v Zadru vise slike najboljših gojencev. To so tako imenovani Titovi fantje, najboljši med odličnimi. In med temi slikami je mogoče videti tudi nasmejana obraza Viktorja Zupančiča iz Novega mesta in

dano. Krepak stisk roke njegovega letalskega mehanika in v znak zmage iztegnjena prsta simbolično govorita o tovarištvu in dejstvu, da ima množica strokovnjakov, ki sestavljajo vrste Jugoslovanskega vojnega letalstva, en sam cilj: svobodno jugoslovansko nebo. Vidite, o tem je lahko pisati.

Najboljša tehniška sredstva bi bila le kup železa, jekla, žic in elektronike, če ne bi bilo častnikov Jugoslovanskega vojnega letalstva, ki dajejo tej tehniki svoja srca, znanje in pogum.

MARJAN BAUER

Mladenč, ki konča vojaško letalsko akademijo, lahko leti na letalih, ki prebijejo hitrost zvoka tudi za dvojnopolkrat.

kultura in izobraževanje

Priprta vrata gledališča!

SSG v Trstu je spet v veliki denarni zagati

Kljub celi vrsti zakonov, ki Stalnemu slovenskemu gledališču v Trstu priznavajo stalnost in tako tudi pravico do javne denarne podpore, ob koncu gledališke sezone ta osrednja kultura ustanova Slovenscev v Italiji že dokaj let prihaja v velike denarne težave. Zato je prizadeto njeno nemoteno delovanje in celo ogrožen obstoj.

Tudi letos je tako, pristojne ustanove so pozabile ali le delno poravnale obveznosti do gledališča. Slednje je bilo nedavno tako rekoč prisiljeno odpovedati premiero zadnje predstave.

Opozorila na resnost denarne zagate niso zalegla domala nič, zato je v soboto umetniški kolektiv storil tudi korak, ki si ga je najmanj želel: pripril je vrata Talijanskega hrama za toliko časa, dokler ne bo res dokončno urejen pravni položaj gledališča, dokler ne bodo odgovorni prenehali mialomarno izpolnjevati zakonska določila.

Priprta vrata ne pomenijo konec gledališča, kaj takega bi bilo res boleče v trenutku, ko se gledališče ponaša s 30-letnico neprekinjenega delovanja. Zaenkrat se umetniški kolektiv odpoveduje le pripravi novih del in bo deloval v okviru danih sredstev, ki so pičila. Pred gledališčem pa je zlasti boj za doseg tistega, kar mu gre po vsej pravici, kajti odnos italijanskih ustanov do gledališča je tudi kršitev 8. člena osimskega sporazuma med sosednjima deželama. V tem členu je namreč zagotovljen obstoj vseh tistih manjšinskih ustanov, ki so delovale že pred podpisom sporazuma.

Bodi tako ali drugače, dejstvo je, da je moralo slovensko gledališče zaradi brezbrižnosti odgovornih pripreti vrata. Določeni italijanski krogi pa si najbrž celo želijo, da bi jih zaprlo za zmeraj. Kakšna izguba bi to bila za tamkajšnji slovenski živelj, ni treba poudarjati!

PRIZADETI PRIZADETIM!

Četudi se je 40-članski kolektiv Stalnega slovenskega gledališča v Trstu znašel v zelo veliki denarni zagati, je svoje kulturno poslanstvo dopolnil z zgledno mero človekoljubnosti. Krajem v Furlaniji-Juljski krajini in na Tolminskem, ki jih je prizadel hud potres, so slovenski gledališčniki iz Trsta namenili pomoč — izkupiček dvo-dnevnega dela!

TOPLIŠKI PEVCI V ŽELEZNI KAPLI

Pevski zbor KUD Maks Henigman iz Dolenjskih Toplic je gostoval 15. maja v Železni Kapli na Koroškem. Gostje so se predstavili z izbranim sporedom narodnih in umetnih pesmi ter navdušili občinstvo.

Mali kulturni barometer

MGL ZA TOLMINCE — Pri Mestnem gledališču ljubljanskem so sklenili, da bodo na prost dan, to je v nedeljo, 23. maja, uprizarili eno od dram, ki jih trenutno igrajo. Celoten izkupiček predstave pa bodo namenili od potresa prizadetim Tolmincem!

DARILO SORBONI — Jugoslavija posveča veliko pozornost študiju jezikov in kulture svojih narodov na univerzah v tujini. To dokazuje tudi nedavna slovesna izročitev 3500 knjig pariški Sorboni, ki so jih podarile jugoslovanske založbe in kulturne ustanove.

"BRATSTVO IN ENOTNOST" — V Jelovskovi galeriji na gradu Kodeljevem v Ljubljani so pred kratkim odprli razstavo "Bratstvo in enotnost". Petindvajset likovnikov razstavlja 32 del, ki so nastala v likovni koloniji "Bratstvo in enotnost 75". Slednja je bila v vasi Dubovica pri Lazarevcu, z njo pa so likovniki izrazili zahvalo prebivalcem Srbije za bratsko pomoč med zadnjo voj-

Mnogi računi „po vodi“

Odbor za naložbe pri republiški kulturni skupnosti je pripravil razrez pomoči občinam

Odbor za naložbe pri republiški kulturni skupnosti je zelo kritično obravnaval nanj naslovljene zahtevke za denarno pomoč. To dokazujejo tudi številne zavrnjene vloge, poslone iz Dolenjske in Posavja: za ureditev kulturne dvorane v sevniškem gasilskem domu, obnovo kulturnega doma v Trebnjem in podobnega doma v Pišecah, nov delavski dom v Krškem in za nabavo novega klavirja v Novem mestu.

Sicer pa je iz sporočila, poslanega občinskim kulturnim skupnostim, razvidno, da se je odločil dati prosilec z našega območja nekaj več kot milijon dinarjev posojila in 445.000

KOČEVSKI LUTKARJI MED NAJBOLJŠIMI

V okviru JPI je na šestem srečanju, ki je bilo od 7. do 9. maja v Velenju, nastopilo z igrami 17 pionirskih lutkovnih skupin iz vse Slovenije. V prvo kakovostno skupino so se z igrjo „Mali strah Bavbar“ uvrstili tudi kočevski pionirski lutkarji, ki jih vodi Matija Glad. Razgovor ob zaključku srečanja v Velenju je dal pobudo, da bi najboljša skupine pripravile medsebojna srečanja in gostovanja v raznih krajih Slovenije. Tako bodo kočevski lutkarji v maju nastopili najprej na domačem odru v Šekovem domu, nato v nekaterih večjih krajih v občini (Podpreski, Fari ip.), z omenjeno igrjo pa bodo gostovali tudi v Skofji Loki. Zapišimo tudi, da mladinci Vesna Metelko in Jože Kalan že pripravljata lutkovno igrjo „Zajčkova hišica“, ki jo bosta uprizorila ob koncu šolskega leta.

V. ILC

RAZSTAVA GRAFIK ŠTEFANA SIMONIČA

14. maja so v galeriji v Kranjski mestni hiši odprli razstavo grafik Štefana Simoniča iz Kranja. Simonič (1973. leta je ustvarjal tudi v Dolenjski slikarski koloniji in razstavljal v Novem mestu) veča za prvega likovnika, ki je na Slovenskem v sodobno grafično snovanje neposredno vnesel ornamentalne sestavine ljudske umetniške tvornosti. Kranjska razstava Simoničevih grafik bo odprta do 10. junija.

KIP KRASI OKOLJE — Da bi bila Mira kar najbolj lepo uredjen kraj, so delavci „Dane“ v parku ob stavbi osnovne šole postavili umetniško izdelan lesen kip, delo samorastnika Francija Tavčarja.

no, ki so jo nudili tjakaj preganlim Slovincem.

UMRL JE ALVAR AALTO — V Helsinkih je v 79. letu starosti umrl arhitekt Alvar Aalto, svetovno znani tvorec sodobne arhitekture. Proslavil se ni le s svojimi zgradbami in tehničnimi izvedbami, ampak tudi z oblikovanjem opreme, detajlov in dekoracije na kulturnih, trgovskih in industrijskih zgradbah ter cerkvah, ki jih je načrtoval doma in po celem svetu. Med njegova najbolj znana dela sodi kongresna dvorana „Finlandia“ v Helsinkih, v kateri je bila lani evropska konferenca o varnosti in sodelovanju.

KNJIGA O ODNOSIH — Nad 700 strani debelo in bogato ilustrirano knjigo „Čehi in Jugoslavlani v preteklosti — od najstarejših časov do 1918. leta“ je izdala češkoslovaška akademija znanosti. Za to knjigo, ki razčljuje splet najrazličnejših odnosov med Čehi in Jugoslavlani, je napovedana že tudi druga knjiga, ki bo obravnavala podobno tematiko od leta 1918 do 1945.

dinarjev dotacij, pri čemer je v posojilno zadevo „spremenil“ tudi nekaj prošenj za dotacijo.

Tako naj bi letos, če bo ta odločitev obveljala, s pomočjo republiške kulturne skupnosti uredili kulturni dom v Globokem, plačali obnovitvena dela v kulturnem domu na Mirni, Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu naj bi dobila ureditvene načrte, ljudska knjižnica v Kočevju pa bi opravila več del za lažje poslovanje. Dotacijo lahko pričakujeta le Mira in Črnomelj (za knjižnico).

Ob tem je odbor rezerviral sredstva za obnovo kulturnih domov v Dragatušu in Črnomlju, ki pa bi jih lahko izrabili le v primeru, če bi črnomaljska kultura skupnost zagotovila svojo soudeležbo. I. Z.

PREDAVANJE O PRAZGODOVINI

Jutri ob pol osmih zvečer bo v novomeški Dolenjski galeriji Tone Knez, kustos Dolenjskega muzeja, predaval o prazgodovini Novega mesta. Predavanje, ki ga organizira Klub novomeških študentov, bo popostril s predvajanjem diapozitivov. Vabljeni so vsi občani.

podčrtano

Dolenjski kulturni festival živi in bo živel kljub strahu in (nemara prezgodnjim) napovedim, da mu sojenice strežejo po življenju na pragu v tretje desetletje, torej v času, ko bi si kot jubilarji v dvajsetletni „stazem“ po vsej pravici prislужil medaljo. Če na kratko preletimo

Ime „izdaja“

dogajanje festivala do tega trenutka, si ne moremo kaj, da ne bi ugotovili, kako so bile upravičene ne le hvale, ampak tudi kritike; nemara je te kritike pogojeval že sam koncept festivala, ki je dovoljeval, da so se vse stvari dogajale izključno v Kostanjevici, če odmislimo grafični pionirski bienale.

Letos zastavljeni načrt, zasnovan na nekakšni „decentralizaciji“ festivalskih prireditvev s tem, da bodo prireditve malone v vseh večjih krajih krške občine, v kulturnih dvoranah in celo v gostilnah in delovnih organizacijah, pa kritikom že vnaprej izbija pero iz rok. In vendar ne povsem. Še vedno bodo pripombe, zakaj bi Dolenjski kulturni festival s svojim programom ne pokrival vse Dolenjske, če že ima tako ime. Enaka pripomba bi veljala za Dolenjsko kulturno poletje, ki že leta in leta ne more iz svoje kože in se v glavnem odvija v Novem mestu in njegovi neposredni okolici. Prav tako ni razumljivo, zakaj kulturni dnevi s taborskim srečanjem likovnih samorastnikov ne morejo iz meja trebanjske občine, in še bi lahko naštevali.

Omenili smo nekaj „institucij“, ki bi tako po značaju dejavnosti in svojem poslanstvu kot po imenu predvsem morale pokrивati večje območje, kot ga do zdaj, s tem pa pokazati, kako nesmiselno je kulturo tiščati v občinskih mejah. Slej ko prej bi bil že čas, da bi padle pregrade, ki marsikje še trdno stoje, da bi o Dolenjski poslej govorili kot o zares enotnem kulturnem prostoru. I. Z.

„ŠČUKE PA NI“ V KOSTANJEVICI — Jutri in pojutrišnjem — obakrat ob 19.30 — bo v kostanjeviškem domu kulture gostovala Drama SNG iz Maribora. Uprizarila bo Partljičevi komediji „Ščuke pa ni“ (v petek) in „O ne, ščuke pa ne“ (v soboto). Dolenjski kulturni festival, ki želi Cankarjevo leto počastiti s kar največ predstavami, vabi na ogled Partljičevih del posebno prosvetne delavce.

„IDEALIST“ SPET V „KRKI“

Pretnarjevega „Idealista“, slovenski film, ki je posnet po Cankarjevem romanu „Martin Kačur“, si je konec aprila na šestih predstavah v kinu „Krka“ ogledalo le 633 Novomeščanov. Ob treh dopoldanskih predstavah pa so kinodvorano napolnili šolarji. Dasi so film tri dni vrteli v na pol prazni dvorani, so se na želje posameznih občanov delavci kina odločili za ponovno predvajanje „Idealista“. Tako bo film na sporedu spet 24., 25. in 26. maja.

ZUPANČIČEV MUZEJ ODPRT 12. JUNIJA

Čeprav bi po obljubah morala biti Zupančičeva rojstna hiša na Vinici odprta že lani za krajevni praznik Vinice, torej 21. oktobra, so se dela pri obnovi hiše in Zupančičevega muzeja zavlekla; glavni vzrok za to je bilo premalo denarja. Na kulturni skupnosti v Črnomlju obljubljajo, da bo prenovljeni muzej odprt 12. junija, se pravi dan po obletnici Zupančičeve smrti. Z Zupančičevim dinarjem, ki so ga zbirali po šolah po vsej Sloveniji, so odkupili hišo in prenovili muzej. Skupščina črnomaljske kulturne skupnosti je predlagala občinski praznik, da bi 11. junij razglasila za občinski kulturni praznik.

BRATA RAZSTAVLJATA

14. maja so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo likovnih del bratov Jožeta in Vinka Marinča, ki sta doma iz Brige pri Kočevju. Jože obiskuje prvi letnik likovne akademije v Ljubljani, Vinko pa je izučeni zidar. Prikazala bosta kipe in slike. Razstava bo odprta do 23. maja.

KONCERT UČENCEV GLASBENE ŠOLE

V četrtek, 20. maja, bo ob 17. uri v prosvetnem domu v Črnomlju zaključni koncert učencev črnomaljske glasbene šole. Po koncertu bo v okviru filmske vzgoje na sporedu film „Deček in violina“.

Za jubilej: Kozinove skladbe

Kakor smo že poročali, slavi letos novomeška glasbena šola 30-letnico ustanovitve. Medtem se je zvrstilo že nekaj prireditvev, s katerimi so počastili ta jubilej. Hkrati s 30-letnico bodo v Novem mestu počastili tudi desetletnico smrti skladatelja, akademika Marjana Kozine, po katerem se novomeška glasbena šola imenuje.

Danes bo ekipa RTV posnela polurno oddajo o življenju in delu novomeške glasbene šole. V soboto, 22. maja, pojdejo mladi glasbeniki iz Novega mesta in Črnomlja na skupen koncert v Nabrežino pri Trstu. Prihodnji četrtek pa bodo novomeški učenci nastopili na srečanju dolenjskih glasbenih šol v Črnomlju. Klavirski oddelek bo imel 28. maja samostojen koncert v Dolenjski galeriji. Poseben nastop bo glasbena šola pripravila za učence osnovne šole Bršljin.

Ob koncu šolskega leta bo 8. junija v Dolenjski galeriji zaključni letni nastop učencev glasbene šole „Marjan Kozina“. Za 15. junij je prav tam predvidena kulturna tribuna, na kateri bodo povabljeni obširneje spregovorili o kulturnih možnostih in še posebej o glasbeni dejavnosti v Novem mestu.

Osrednje slovesnosti bodo 18. junija, dan pred obletnico Kozinove smrti. Ob razstavi del Marjana Kozine, ki jo bodo odprli v Študijski knjižnici Mirana Jarca, bo dr. Dragotin Cvetko orisal Kozinov življenjski in umetniški lik. Zatem bo v Domu kulture akademija, posvečena 30-letnici glasbene šole. Po kratkem

IGRA O PRILAGAJANJU — Emigranta Vanja Drach in Fabijan Šovagović preganjata dolgčas. (Foto: D. Rustja)

Beg pred dolgočasjem

Dom JLA v Novem mestu, večer 12. maja — Kar verjeti ni moč, kako malo je včasih dovolj, da je domala polna dvorana ljudi priča pravcati umetnosti!

Tokrat sta zastopovala zgolj „Emigranta“, z besedno komiko nabit tekst sodobnega poljskega dramatika Sławomira Mrożka; domiselna, preprosta scena, podoba kletne sobe z ogromnimi odtočnimi cevni; pa Vanja Drach in Fabijan Šovagović, igralca zagrebškega „Teatra v gosteh“, ki sta do tako rekoč zadnjih možnosti pokazala, kaj se da iztisniti iz mestoma ohlapnega teksta.

Mrožek je z „Emigrantom“ zaigral na karto prepričljive komičnosti, za katero se skrivajo odtenki stisk sodobnega sveta. Drach in Šovagović pa sta z igrjo, umetnostjo v pravem pomenu besede, predstavila tisto, kar je v tekstu zgolj med vrsticami.

Emigranta se v svetu, ki ji ma je tuj, ne boji ta tistega, kar se dogaja z njima ali

okoli njiju, pa tudi ti, a ne, kar bi se utegnilo zati. Bojita se le dolgočasnega mrtvila. Ta bojazen povzroča nujno gibanje, ki se odvija na robu „notranjega sveta“. Od tod pa izhaja njun odnos do spremenljivega sveta, odnos, ki ni začudenje, pa tudi ravnodušnost ne, ampak je prilagajanje.

Če k zapisanemu dodamo še Mrožkovo misel, da „navivnosti ni“, kajti vse, kar se pomembnega lahko zgodi v življenju in književnosti, se je že zgodilo, potlej je očitno, da Drach in Šovagović nista igrala kar tako, ampak skozi umetnost posredovala eno od resnic pehanja in nehanja sodobnega sveta, določneje povedano, prilaganje ljudi danim okoliščinam.

In če smo že pri tem, zapišimo še, da 12. maja zvečer najbrž ni bilo nikogar v novomeškem Domu JLA, ki bi ga motil srbohrvaški jezik Emigrantov.

D. R.

govoru o delovanju šole bodo učenci izvajali Kozinove skladbe. Dve prireditvi, posvečeni Kozinovemu spominu, bosta tudi v Ljubljani: 2. junija bo predvidoma intimni

večer, na katerem bodo izvedli Kozinovo simfonično pesnitev (večer naj bi kasneje ponovili v Novem mestu); v Operi pa bodo pripravili posebno predstavo Kozinovega „Ekvinoxija“ za obiskovalce iz Novega mesta.

Na petkovi seji pripravljalega odbora za proslavo 30-letnice so se dogovorili, da bo šola izdala ob svojem jubileju poseben zbornik. I. Z.

Jezikovni kotichek

PREDSTAVLJENE ALI RAZSTAVLJENE SLIKE?

Že večkrat sem opazil, da se zlasti v poročilih o umetniških razstavah uporablja glagol *predstavljati* v napačnem pomenu. Tako sem si nedavno zapisal tale stavek: „Na njej (= razstavi) je predstavljenih 63 slik osemindvajsetih slikarjev.“ Pisec je očitno zamenjal besedo *razstavljen* s *predstavljen*. Nemara je to storil, da se ne bi prevečkrat ponovila predpona *raz-* (razstava), morda pa ga je zavedlo tudi to, ker je ob otvoritvah likovnih razstav v navadi, da na začetku kak strokovnjak ali druga ugledna oseba *predstavi* sodelujoče umetnike publiki na ta način, da s spregovori o njihovem življenju, študiju, umetniškem delu, skratka, da z njimi publiko seznanja. Seveda pa zaradi tega še nikakor ne moremo reči, da so *slike predstavljene*, pač pa, da so *razstavljene*...

Ker se s tem glagolom delajo še druge napake, si ob nekaj primerih pogledmo njegov pravi pomen:

Predstavil mi je svojega brata. — Ta slika *predstavlja* Cankarja v srednješolskih letih. — Petrič bo v tujini *predstavljaj* svoje podjetje. — Teško si *predstavljamo* življenje na Luni. — *Predstavlja* si, da vsak trepeče pred njim.

Iz podčrtanih besed je razvidno, da pomeni glagol *predstaviti* (*predstavljati*): govoriti o nekem ali seznaniti nas z njim; kazati; zastopati. Povratna oblika *predstavljati si* pa pomeni misliti, domišljati si, zamišljati si.

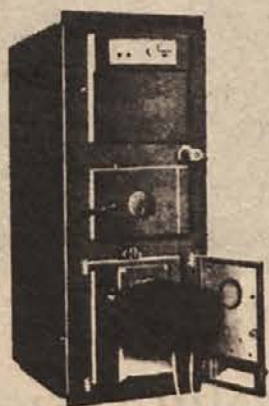
Zaradi tega Slovenski pravopis ne dovoljuje rabe takih zvez, kot so tele: Vrt *predstavlja* zanj pravo bogastvo. — Glavno oviro *predstavlja* za naše društvo pomanjkanje denarja. — Kettejeva pesem *predstavlja* enega izmed vrhov naše poezije. — Pač pa bi bilo treba reči:

Vrt *pomeni* (je) zanj pravo bogastvo. — Glavna ovira za naše društvo je *pomanjkanje* denarja. — Kettejeva pesem *pomeni* enega izmed vrhov slovenske poezije.

Raba glagola *predstavljati* v pomenu *pomeniti* torej ni dovoljena. B-r.

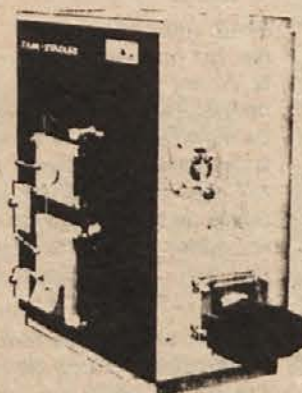
VEČ TOPLOTE V VAŠ DOM TAM-STADLER

ker ima
vakuumemajlirane
bojlerje
mednarodni
patent No. 250127

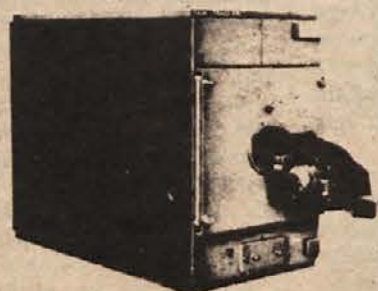
UNIVERZALNI KOTLI

- od 25.000 kcal/h naprej
- možnost kurjenja z oljem, s premogom ali plinom
- visoki izkoristki goriva
- vgrajena avtomatika za samodejno delovanje
- gorilniki
- zagotovljeni nadomestni deli in servis
- ugoden dinarski nakup

KOTLI Z DVOJNIM KURIŠČEM

- od 25.000 do 80.000 kcal/h
- možnost kurjenja s premogom, odpadki, oljem ali plinom
- visok izkoristek goriv
- samodejno delovanje z mnogo konfora

POSEBNI KOTLI ZA OLJE ALI PLIN

- od 200.000 do 3.000.000 kcal/h
- ugodne dimenzije
- visoki izkoristki
- za režim 110/90° C ali 90/70° C
- kvalitetni gorilniki
- dinarski nakup

VARČNO OGREVANJE

TAM MARIBOR
OBRAT STUDENCI
62000 Maribor
Leningrajska 27

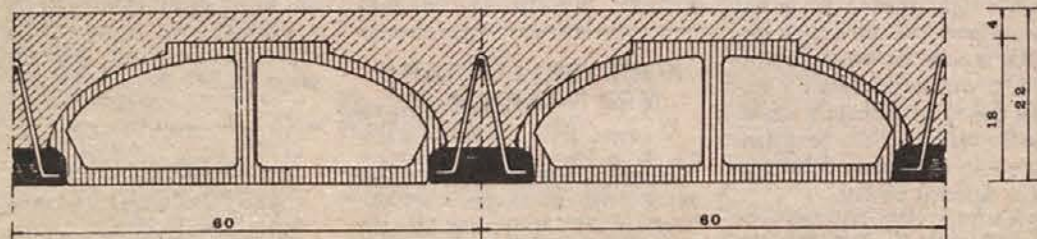
GRADITELJI, IGM „SAVA“ KRŠKO ZA VAS!

Poleg betonskih zidakov dimenzij 30/20/40, 25/20/40, 20/20/40 in 7/20/40 vam nudimo po izredno ugodni ceni tudi strope v izvedbi betonski nosilčki s polnili po sistemu „OMNIA“. Montaža je ročna, enostavna, lahka. Dolžine nosilčkov za vse razpetine prostorov.

Za vse informacije se obrnite na
IGM „SAVA“, KRŠKO, telefon (068) 71-035

Prečni prerez skozi strop

BETONSKI NOSILČKI S POLNILI SISTEMA „OMNIA“

ŠTIPENDIJE! PROSTA UČNA MESTA!

SLOVENIJALES,
Tovarna pohištva,
Brežice

RAZPISUJE za šolsko/študijsko leto 1976/77 naslednje kadrovske štipendije in učna mesta:

1. KADROVSKE ŠTIPENDIJE:

- 2 štipendiji na tehnični šoli za lesarstvo v Ljubljani za poklic lesarskega tehnika
  - Pogoj: dokončana osnovna šola vsaj z dobrim uspehom, z ocenami matematike, fizike in kemije najmanj dobro.
- 1 štipendijo na administrativni srednji šoli za poklic administrativnega tehnika
  - Pogoj: dokončana osnovna šola z najmanj dobrim uspehom in oceno iz slovenščine najmanj prav dobro. Prednost imajo učenci višjih letnikov.
- 1 štipendijo za študij na biotehnični fakulteti – oddelek za lesarstvo
  - Pogoj: dokončana gimnazija, tehniška šola za lesarstvo ali tehniška šola za strojno stroko.
- 1 štipendija za študij na Visoki ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru – oddelek splošne komercialne
  - Pogoj: uspešno dokončana gimnazija ali srednja šola ustrezne smeri. Prednost imajo študenti višjih letnikov.
- 2 štipendiji za študij na ekonomski fakulteti
  - Pogoj: dokončana gimnazija ali ustreznost srednja šola. Prednost imajo študenti višjih letnikov.

2. UČNA MESTA:

- 2 učni mesti za poklic pohištvenega mizarja z učno dobo 3 let
  - Pogoj: uspešno dokončana osnovna šola.
- 2 učni mesti za poklic strojnega mizarja z učno dobo 2 let
  - Pogoj: uspešno dokončana osnovna šola.
- 10 učnih mest za poklic lesnega delavca z učno dobo 16 mesecev
  - Pogoj: uspešno dokončanih 6 razredov osnovne šole in starost do 18 let. Sprejemajo se samo moški.

Štipendije in nagrade stimulative po merilih ustreznih samoupravnih sporazumov.

Štipendisti oziroma učenci imajo po končanem šolanju zagotovljeno zaposlitev v delovni organizaciji.

Razpis velja do 31. maja 1976. Kandidati naj pošljejo svoje vloge na naslov delovne organizacije. Ustrezne dodatne informacije prejmejo v kadrovski službi delovne organizacije.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Razpisna komisija
„NOVOTEHNE“,
trg. podjetja na debelo
in drobno,
Novo mesto, Glavni trg
11,

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE FINANČNO- RAČUNSKEGA SEKTORJA (ni reelekcija)

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 oz. 10 let delovnih izkušenj na področju finančnega poslovanja,
- moralno-politične vrline in strokovne ter organizacijske sposobnosti.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev morajo kandidati poslati razpisni komisiji v 10 dneh po objavi razpisa na naslov podjetja.

Semenarski kombinat SEMENARNA poslovna enota Celje Celje, Aškerčeva ul. 19

objavlja po sklepu odbora za medsebojna razmerja PE Celje prosto delovno mesto

POSLOVODJA V PRODAJALNI KRŠKO

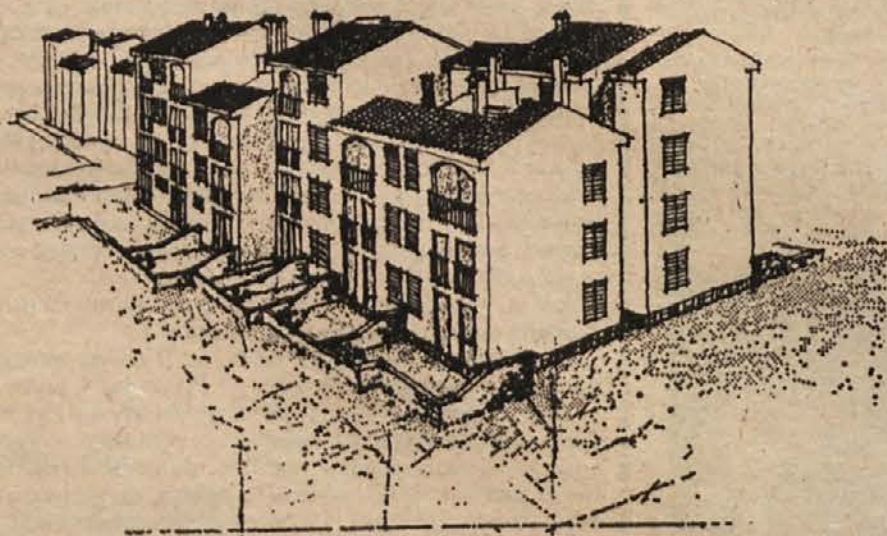
Pogoj: končana trgovska šola 3 do 5 let prakse

Prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Semenarski kombinat Semenarna, poslovna enota Celje, Celje, Aškerčeva ul. 19

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE
PIONIR NOVO MESTO

PRODAJA STANOVANJA V NOVIGRADU – ISTRA DELOVNE ORGANIZACIJE

TUDI VAM PRIPOROČAMO NAKUP STANOVANJ
PRIMERNA ZA LETNI ODDIH DELAVCEV

STANOVANJA BODO DOGRAJENA V AVGUSTU 1976

Vse informacije daje SGP „PIONIR“ Novo mesto, Komercialni oddelek Ljubljana, Dvorčakova 5/1, tel. (061) 321-381, 321-349, 321-347, Novo mesto (068) 21-826 in Zagreb (041) 410-523.

OBISKI BOLNIKOV

V splošni bolnišnici Novo mesto so dovoljeni obiski bolnikov tudi ob sredah od 14,30 do 15,30 ure.

Na posameznih oddelkih so obiski glede na zdravstveno stanje bolnikov omejeni pod enakimi pogoji kot dosedaj.

Dobovčanom za kazen - poraz!

Zaradi napada na sodnika tekmovalna komisija zaprla dobovško igrišče - II. ZRL: Ribnica na petem, Sevnica na sedmem mestu

Novomeški košarkarji so minulo soboto doma po dobri igri in dramatičnem zaključku zasluženo premagali odlično vrsto Trnovega. Le dve sekundi pred srečanjem je veteran Splichal z zadetkom zagotovil zmago. Na sliki: prizor s tekme. (Foto: Janez Pezelj)

Novoteks: po trnovi poti do zmage

Novomeški košarkarji premagali Trnovo dve sekundi pred koncem srečanja - Beti izgubila - Derbi v dolenjski košarkarski ligi dobila Obutev

Minulo soboto so novomeški košarkarji vili svojim navijačem še nekaj upanja, da bodo ostali v družbi najboljših. Razočarali so Metličani: gostovali so v Kranju in po nerazumljivo slabi igri katastrofalno izgubili.

V dolenjski košarkarski ligi so ekipe spominjale odigrane druge kolo spomladanskega dela prvenstva. Gledalci so pričakovali najbolj zanimivo srečanje v Novem mestu med Loko in Mirno ter v Podbočju med domačo vrsto in Obutvijo. Loka je brez težav zmagala, Obutev pa je po dobri igri vseh igralcev zasluženo premagala lanko tretje-uvrščeno ekipo. V drugem kolu je derbi kola privabil v bršlinsko telovadnico blizu 70 gledalcev, v izenačeni in kvalitetni tekmi pa je Obutev premagala še lanko drugo najboljšo ekipo, Loko 74. Prav gotovo bo letošnje tekmovalje, tretje po vrsti, najbolj izenačeno. To kažejo presenetljivi rezultati, saj je Semeč premagal Podbočje, Crnomelj Semeč, Straža Mirno itd.

Jadralci za prvaka Dolenjske

Dolenjski jadralski piloti so ta mesec že nabrali prve točke v tekmovalju za najboljšega jadrca v preletnih kilometrih. V 13 preletih so preleteli 1517 kilometrov med Novim mestom, Lescami, Mariborom in Zagrebom. Uvrstili so se takole:

- I. kategorija: Keršič (3 preleti - 457 kilometrov) 642 točk, Klemenčič (1 pr. - 219 km) 328,5 točke, Šmid (1-230) 279 točk, Kos (2-129) 158,5; Pekolj (1-59) 85,5;
  - II. kategorija: Moškon (1-34) 0;
  - III. kategorija: Kotnik (2-296) 344, Grobovšek (1-59) 118, Bojanc (1-34) 0.
- Generalna uvrstitev: B. Keršič 642 točk, S. Kotnik 344, F. Klemenčič 328,5, Šmid 279, S. Kos 158,5, V. Grobovšek 118 in I. Pekolj 85,5 točke.
- Včeraj sta odpotovala v Slovenj-gradec, kjer se bo danes začelo republiško hitrostno prvenstvo jadrcev. J. Šmid in B. Keršič, Šmid bo tekmoval na pilatstvu, Keršič pa na delfinu. Prvenstvo bo končano 1. junija.
- Naši piloti se zaradi neurejenega financiranja tega športa niso mogli udeležiti 14-dnevne akcije za doseganje pogojev za zlato značke in jadralske diamante, ki se je končala včeraj v Slovenjgradu in bila hkrati važna priprava za prvenstvo.

Novomeški košarkarji so minulo soboto doma po dobri igri in dramatičnem zaključku zasluženo premagali odlično vrsto Trnovega. Le dve sekundi pred srečanjem je veteran Splichal z zadetkom zagotovil zmago. Na sliki: prizor s tekme. (Foto: Janez Pezelj)

Novomeški železničarji so v soboto pripravili prijateljsko srečanje z vrstniki iz Zidanega mosta. Pomerili so se v vlačanju vrvi in Dolenjci so bili precej boljši. Na sliki: med tekmo.

Prvenstvo v II. zvezni rokometni ligi se približuje koncu, tabela pa dobiva vse bolj jasno sliko. Celjani so že zmagali, Slovanovi igralci so drugi, Ribničani in Sevnici pa se še vedno potegujejo za mesta pod vrhom. V republiški ligi so Dobovčani našo napoved postavili na glavo in zmagali, obe vrsti iz Brežic pa sta izgubili.

INLES - SL. GRADEC 39:22 (17:8)

V 20. kolu II. zvezne rokometne lige je okoli 700 gledalcev gledalo precej slab trening domačih, saj so bili gostje prešlab nasprotnik za Inles. Igrali so brez obrambe in Ribničani so brez težav zadevali nasprotnikovo mrežo. Pri domačih sta se v minuli tekmi izkazala Silc in Mikulin.

SLOVAN - SEVNICA 38:27 (20:15)

Okoli 100 gledalcev je videlo dokaj lepo tekmo, v kateri pa so se gostje izkazali kot nehomogena ekipa, ki je večkrat delovala zelo leno. Zavaljo tega so domači roko-

NOVOTEKS - TRNOVO 92:91 (51:47)

Domači košarkarji - spodbujalo jih je okoli 100 gledalcev - so pričeli dobro igre vodili pretežno vso tekmo, vse do nepotrebne tehnične napake domačega trenerja. Trnovčani so namreč prekinitev spretno izkoristili in prepričljivo vodstvo domačih „pretopili“ v skorajšno zmago. Samo zavaljo borbene igre vseh igralcev pa je pet sekund pred koncem, ko so gostje vodili za točko, žoga prišla v Novoteksovo posest. Precej gledalcev je tisti čas telovadnico že zapustilo, kajti le malokdo je verjel, da lahko Novomeščani v tako kratkem času še zmagajo. Ivančič je podal Plantanu, ta Splichalu in dve sekundi pred koncem jo je veteran s približno desetim metrom usmeril proti košu, zadel in Novomeščani so zasluženo zmagali.

MOSTE - ŽUŽEMBERK 75:76 (40:39)

Po nesrečnem porazu v prvem kolu regionalne lige so Žužemberčani po dobri igri osvojili prvi točki v Mostah. Vsi so dobro igrali, zadetke pa so dosegli: Podboj 23, Avsec 27, Pibernik 18, Pucelj 6 in Hrib 2. V naslednjem kolu nastopajo žužemberški košarkarji pred domačim občinstvom, z igralci iz Zgoranje Siske in vodstvo pričakuje zmago.

REZULTATI DOLENJSKE LIGE

- I. kolo: Loka - Mirna 100:61, Podbočje - Obutev 54:59, Straža - Dragatuš 74:45 in Semeč - Crnomelj 67:84; II. kolo: Obutev - Loka 65:45, Mirna - Straža 61:80, Semeč - Podbočje 62:38, Crnomelj - Dragatuš 66:52. Trenutni vrstni red: 1. do 3. Straža, Crnomelj in Obutev po 4 točke, 4. do 5. Loka in Semeč 2, Podbočje, Dragatuš in Mirna brez točk.

Krka - prepričljivo za konec

Novomeščanke v zadnjem kolu SOL premagale Celjanke - V dolenjskem derbiju II. lige Žužemberk odpravil trebanjski Trimo

Minuli teden so odbojarske ekipe v slovenski ligi odigrale zadnje kolo, počitka pa so si prav gotovo najbolj vroče želeli novomeški igralci, ki so v drugem delu prvenstva dosegli vsega dve zmagi. Dekleta so prejšnjo soboto imele v gosteh Gabrje in po dolgem času igrale tako, kot znajo: požrtvovalno, domiselno in natančno, vsekakor pa se je ekipi poznalo, da je znova igrala Filova.

SEMPETER - NOVO MESTO 3:1 (9, -11, 10,5)

Tudi v zadnjem kolu so Novomeščani ostali praznih rok. Proti sla-

KRKA - GABERJE 3:0 (7, 11, 12)

Novomeščanke so v soboto popoldan brez težav premagale sicer borbene gostje. V vrsti domačih moramo pohvaliti prav vse igralke, predvsem pa razpoloženo Filovo, ki je bila zelo dobra na mreži in zanesljiva v polju. Z „gaberskimi“ točkami so Novomeščanke osvojile dobro peto mesto.

ZUŽEMBERK - TRIMO (TREBNJE) 3:1 (1, 5, 7, 2)

Zanesljiva in zaslužena zmaga Žužemberka v dolenjskem derbiju

metaji na tekmi izvedli več protinapadov kot v vseh dosedanjih srečanjih skupaj.

BREŽICE - SLOVAN 12:16 (7:8)

Kljub porazu so se Brežičanke izkazale z dobro igro, predvsem v prvem polčasu, ko so bile skoraj ves čas v vodstvu. V nadaljevanju so bolj izkušene gostje izkoristile vsako napako domačih in zasluženo zmagale.

BRANIK - DOBOVA 22:35 (9:4)

Sto gledalcev je zahtevalo zmago domačih, toda gostje so bili neprijetno boljši. Izkazali so se z borbennostjo, hitrimi in uspešnimi akcijami, ob koncu srečanja pa so s premišljeno igro svojo prednost v zadetkih še potrdili in derbi dna v Mariboru zanesljivo dobili.

BREŽICE - MINERVA 28:32 (15:14)

Favoriti so opravičili svojo vlogo. V prvem polčasu so bili sicer

ODPRTO PRVENSTVO NOVEGA MESTA

Novomeški klub za podvodne aktivnosti bo pripravil v soboto, 22. maja, v Dolenjskih Toplicah odprto prvenstvo Novega mesta v plavanju s plavutmi in hitrostnem potapljanju. Prireditev, ki se je bo udeležilo okoli 50 tekmovalcev iz Pirana, Kranja, Ljubljane, Zagreba, Trbovelj, Reke in Novega mesta, bodo organizirali v počastitev dneva mladosti in 30-letnice „Ljudske tehnike“.

POLJANE - DOLENJA VAS 35:82

V prvenstveni tekmi ljubljanske področne košarkarske lige so košarkarji iz Dolenje vasi gostovali in na Poljanah dosegli prepričljivo zmago. Zadetke so dosegli: F. Henigman 33, Kljun 15, Bojc 13, Pahulje 9, S. Henigman 8, Rus 2 in Hrnigman 2.

PO PRVEM DELU VODI NOVO MESTO

Pred kratkim so na Čatežu odigrali prvi del prvenstva Dolenjske v kegljaških borbenih igrah. Sodelovalo je devet ekip, za prvo mesto pa so se potegovali Novomeščani in eki pa Krke. Boljši so bili člani Novega mesta.

KAJ, KJE, KDO MALCE DRUGAČE

Trainerju sevnških rokometišev Janezu Simončiču rubrika „Kaj, kje, kdo?“ ni nič kaj po volji. Nemara zavaljo tega, ker prevečkrat napove pravičen rezultat njegove ekipe. Kot kaže, je bila napoved v minuli številki, kjer je bilo „prerokovano“, da bodo Sevnici izgubili, usodna. Zaradi nje so bojda v Ljubljani slabo igrali in doživeli prepričljiv poraz. Simončič je nato izjavil, da bi pisca te rubrike zaposlil kot napovedovalca potresov (kar je menda kar kompliment), češ da bi bil tako bolj koristen. Simončiču želimo, da bi poslednji tudi on poskbel za kakšon „pretres“, in sicer v svojem moštvu. Morda bi fantje potem igrali vse drugače in ne tako, kot jih je videl igrati dopisnik dela D. Kržižnik. J. PEZELJ

domači rokometiši boljši, v nadaljevanju pa so gostje s taktično boljšo igro nadoknadiли zaostanek in zasluženo zmagali. Tekma je bila tipično prvenstvena, obe ekipi pa sta pokazali dokaj lep rokomet. Pri domačih sta se izkazala Buzančič in Vervega.

DOBOVA - JELOVICA 0:10 p.f.

Minuli teden se je na redni seji sestala tekmovalna komisija SRL in razpravljala tudi o tekmi 18. kola SRL med domačo Dobovo in Jelovico. Tekma je bila zaradi napada na sodnika in vdora gledalcev na igrišče prekinjena pri rezultatu 21:24. Komisija je tekmo registrirala z rezultatom 10:0 v korist gostov, igrišče Dobove pa do izreka kazni suspendirala. Zavaljo tega bodo morali Dobovčani nastopati le na igrišču, ki je najmanj 50 km oddaljeno od Dobove.

USNJAR - LESKOVEC 27:15

Tudi v zadnji tekmi CR-jug je pri Leskovcu odrekla obramba. Ob črti so bili gostje neborbeni, niso ovirali nasprotnikov, zaradi tega je Usnjar dosegel prepričljivo zmago. Leskovčani so nekoliko bolje igrali v prvem polčasu, v nadaljevanju pa so popolnoma popustili. Verjetno jim je zmanjkalo moči.

Prvenstvo za gimnazijce

Na novomeškem stadionu je bilo 11. maja občinsko atletsko prvenstvo za srednje šole, na katerem je nastopilo sedem ekip s stotimi tekmovalci. Najuspešnejši so bili gimnazijci, ki bodo tako nastopili na srednješolskem področnem prvenstvu.

Rezultati - mladinci: 100 m: 1. Kraševc (gimnazija) 11,7, 2. Jesih (SSD Kovinar) 12,0; 400 m: 1. Kapš (gimn.) 53,4, 2. Stupar (SSD Kivinar) 54,4; 1000 m: 1. Stepan (gimn.) 2:46,3, 2. Košmerlj (TSS) 2:48,6; 4 x 100 m: 1. gimnazija 46,7, 2. TSS 47,7; daljina: 1. Kranjčič (gimn.) 647, 2. Krizman (gimn.) 608; višina: 1. Suštar (gimn.) 195, 2. Bartol (gimn.) 190; kroga: 1. Okleščec (TSS) 13,60, 2. Rifelj (SSD Kovinar) 11,72; troboj: 1. Lapajne (gimn.) 49,5, 2. Zulič (TSS) 48,5; ekipno: 1. gimnazija Novo mesto, 2. TSS, 3. SSD Kovinar, 4. KIC Grm.

Mladince: 100 m: 1. Zaletež (gimn.) 13,3, 2. Resnik (EAŠC) 14,0; 800 m: 1. Vide (gimn.) 2:31,8, 2. Papež (gimn.) 2:37,7; 4 x 100 m: 1. gimnazija 55,0, 2. KIC Grm 60,8; daljina: 1. Rihar (gimn.) 484, 2. Tovšak (gimn.) 461; višina: Pečavar 150, 2. Ževnik (obe gimn.) 140; kroga: 1. Pavlin (EAŠC) 10,30, 2. Hrovat (KIC Grm) 8,60; troboj: 1. Brule (gimn.) 68,5, 2. Beg (gimn.) 53,5, 3. Hace (KIC Grm) 41,5; ekipno: 1. gimnazija Novo mesto, 2. KIC Grm, 3. EAŠC.

KAJ, KJE, KDO MALCE DRUGAČE

Trainerju sevnških rokometišev Janezu Simončiču rubrika „Kaj, kje, kdo?“ ni nič kaj po volji. Nemara zavaljo tega, ker prevečkrat napove pravičen rezultat njegove ekipe. Kot kaže, je bila napoved v minuli številki, kjer je bilo „prerokovano“, da bodo Sevnici izgubili, usodna. Zaradi nje so bojda v Ljubljani slabo igrali in doživeli prepričljiv poraz. Simončič je nato izjavil, da bi pisca te rubrike zaposlil kot napovedovalca potresov (kar je menda kar kompliment), češ da bi bil tako bolj koristen. Simončiču želimo, da bi poslednji tudi on poskbel za kakšon „pretres“, in sicer v svojem moštvu. Morda bi fantje potem igrali vse drugače in ne tako, kot jih je videl igrati dopisnik dela D. Kržižnik. J. PEZELJ

Novomeški Partizan je minuli petek, soboto in nedeljo pripravil za občane test telesnih zmogljivosti. Čeprav so bile o testih obveščene vse sindikalne organizacije in športna društva po tovarnah, se je akcije udeležilo malo zaposlenih. Kljub temu so bili Partizanovi delavci zadovoljni, saj so v treh dneh stestirali več kot 300 občanov. Na sliki: s teka na 50 metrov. (Foto: Janez Pezelj)

NEVARNO KRIŽIŠČE – V Vavti vasi so pogosti trki v križišču pri mostu, pri vseh pa je vzrok izsiljevanje prednosti. V nedavno izišlem kodeksu, namenjenem udeležencem v cestnem prometu, piše med drugim: „Zakonu se kako ali kdaj uideš, toda obtožbam žrtve svojega nepremišljenega in nemotnega ravnanja nikakor in nikoli!“ Zaradi izsiljevanja pa je že veliko ljudi nesrečnih. (Foto: R. Bačer)

Tragično: sin povozil očeta

Oba sta šla z veselice, oba sta pila, bila je megla – Šele ko je počilo, je Božidar Pirc opazil, da je zadel lastnega očeta

Pirčeva oče in sin sta se nadejala, da bo lanska zadnja septembrska nedelja leva in vesela. Lepo in prijetno pa jima je bilo le do poti domov. Oče je kolovratil peš zraven kolesa, sin je pripeljal z avtom...

Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu se je nedavno tega razkrija huda tragedija. Kot obtoženeц je na zatožni klopi sedel 25-letni Božidar Pirc iz Čučje mlake, zagovarjati pa se je moral zavoljo prometne nesreče, v kateri je izgubil življenje njegov oče.

Bilo je 31. avgusta lani proti večeru, ko je Pirc mlajši vozil družbo z avtom znamke NSU, ki pa ni imel veljavne registracije, na veselico v Belo cerkev. Z njim so bili v avtu še Janj a Hočevar, Anton Rodič in Jože Rozman. Na veseličnem prostoru je Pirc našel svojega očeta že dokaj v rožicah, zato ga je nagovarjal, naj gre v avto, da bi ga odpeljal domov. Oče o tem ni hotel slišati, sin pa se je z družbo napotil še na veselico na Ostrogu. Čeravno je bilo ob odzvetu krvi izkazano, da Pirc mlajši ta dan res ni dosti pil, saj je imel komaj 0,54 promila alkohola, vendarle ni bil povsem trezen.

Z veselice so se vračali malo po polnoči. Bila je gosta megla. Na ozki poti proti Dobruški vasi, kjer je avtomobilist vozil ne ravno po skrajni desni, ker se je bal pešev, je nenadoma zagledal postavo. In že je počilo. Z levim delom avta je nekoga zadel. Ko so stopili ven, so videli, da leži pod vozilom Pirc starejši težko ranjen.

Ta je bil dokaj vinjen (nad 2 promila alkohola) in je kolovratil peš ob kolesu. Tudi ta se ni držal roba ceste, ampak ga je nosilo bolj po sredi. Poškodovanega očeta je sin nemudoma odpeljal v bolnišnico, vendar je imel tako hude poškodbe, da je naslednji dan umrl.

Fant je vse priznal, zelo mu je hudo, še nikdar ni bil kaznovan, kar so mu vse šteli v olajševalne okoliščine. Pri tehtanju krivde pa je bilo sodišče tudi mnenja, da je Pirc starejši precej sam pripomogel k nesreči. Božidarju Pircu so prisodili 6 mesecev zapora, pogojno za dobo dveh let. Razen tega mu bo odvzeto voziško dovoljenje za 6 mesecev. Sodba še ni dosegla pravomočnosti.

11. maja popoldne je Božidar Šobar iz Vranovič vozil z avtom skozi Gradac proti Metliki, kar je nenadoma pritekel na cesto konj. Preskočil je prednji del avtomobila, pri tem pa z nogami zadel v odbijač. Z zlomljenima zadnjima nogama je konj pristal na avtu. Žival je bila tako poškodovana, da so jo morali zaklati. Kakor so ugotovili, je bil lastnik konja Anton Sopčič. Med tem, ko ni bilo nikogar doma, je žival stekla iz hleva, nesreča pa je hotela, da je naletela ravno na avtomobil.

KONJ NA AVTO

11. maja popoldne je Božidar Šobar iz Vranovič vozil z avtom skozi Gradac proti Metliki, kar je nenadoma pritekel na cesto konj. Preskočil je prednji del avtomobila, pri tem pa z nogami zadel v odbijač. Z zlomljenima zadnjima nogama je konj pristal na avtu. Žival je bila tako poškodovana, da so jo morali zaklati. Kakor so ugotovili, je bil lastnik konja Anton Sopčič. Med tem, ko ni bilo nikogar doma, je žival stekla iz hleva, nesreča pa je hotela, da je naletela ravno na avtomobil.

Malce prehitro čez prag

Pri „Gorjancih“ so dva šoferja odpustili, vendar na nezakonit način – Tako je ugotovilo sodišče združenega dela

Lepo, da so pri prevoznih podjetjih začeli resno in odgovorno obravnavati prometne nesreče, kaže pa, da v podjetju „Gorjanci“ strogo ukrepajo, ne pa vedno na zakonit način. Sodišče združenega dela v Novem mestu je pred kratkim obravnavalo dva primera iz te delovne organizacije.

Tako sta svoje pravice iskala Zlatko Todič, šofer iz Novega mesta, in pa Negovan Dunčič, voznik tovornjaka iz Gor. Straže. Prvi je zagrešil prometno nesrečo, zato je odbor za varstvo delovnega reda v kolektivu to obravnaval, vendar v odsotnosti obtoženca, ker je bil ta na službeni poti. Skenili so: „Zagrešil je hudo malomarnost, zato mu preneha lastnost delavca v združenem delu.“ Po

domače rečeno: pognali so ga čez prag. Todič je vložil pritožbo na delavski svet, pa je bila zavrnjena. Tudi na delavskem svetu ni bil prisoten, ko so njegov primer obravnavali.

Sodišče združenega dela je v odločbi, ki je že pravomočna, napisalo, da je TOZD Gorjanci Straža zagrešila dve nezakonitosti: 1. kršili so temeljno ustavno pravico delavca s tem, da so njegov primer obravnavali v odsotnosti domnevnega krivca, in 2. delavski svet je kot organ druge stopnje odločil o predlagateljevem zahtevku za varstvo pravic že po preteku roka, ki ga predvideva samoupravni sporazum glede kršitev delovnih dolžnosti. Todiča morajo sprejeti v kolektiv in šteje se, da ga sploh ni zapustil.

Skoro enak primer je doživel negovan Dunčič, voznik tovornjaka, ki je imel prometno nesrečo na cesti Zagreb-Beograd. Zaradi utrujenosti je med vožnjo za hip zadrmlal, zapeljal na bankino in se prevrnil. Tudi njemu so sporočili, da mu preneha delovno razmerje, pa je tudi Dunčič menil, da se mu godi krivica. Tudi on je pred sodiščem združenega dela uspel in ga morajo sprejeti nazaj v 15 dneh na isto delovno mesto.

ENEGA STA ZDELALA

10. maja zjutraj so trebanjski mlinci odvedli in pridržali Matijo Hočevarja in njegovega sina Matijo ter Martina Brajdiča, vse iz Hudeje. Prejšnji dan je bila v Račjem selu veselica, trije Romi pa so se tam opiti pretepal in delali nered. Čelo nad goste so se spravili in enega so pretepli, tako da je moral v bolnišnico iskati pomoč. Za nasilniško obnašanje bodo kajpak odgovarjali.

VALJAR POŠKODOVAN, NJEMU NIČ

Rafael Breznikar, strojnik pri podjetju Tregard v Trebnjem, je 10. maja dopoldne z valjarjem utrjeval bankine ob cesti pri železniškem prelazu v Sentlovcu. Ko je z valjarjem prišel do tirov in vozil vzvratno, je iz ljubljanske smeri pripeljal motorni vlak in s stopnicjo zadel valjar ter ga prevrnil. Tako je vlak potiskal stroj še kakih 50 metrov daleč. Pri nesreči se je na valjarju odrgal motor in je za 80.000 dinarjev škode, strojniku pa na srečo ni bilo nič, odnesel jo je brez praske.

„Kam bi pa vi skočili?“

Te dni, ko se je povsod govorilo samo o potresu, o strašnih občutkih, ko se ti tla majojo pod nogami in se rušijo domovi, se je tudi pri nas pokazalo, da ljudje pravzaprav niso vedeli, kam skočiti in kako se zavarovati. Tudi v Novem mestu, v Posavju, v Kočevju so nekateri ob potresnem sunku bežali iz hiš in spali v avtomobilih. Da so občani na tak primer zdaj že veliko bolj pripravljeni, povedo odgovori na zastavljeno vprašanje: „Če bi se nenadoma pri nas močno zamajalo in zatreslo, kaj bi v tistem hipu naredili?“

MARIJA ŠKOF, upokojenka iz Novega mesta: „Ostala bi, kjer bi me zateklo, dokler ne bi bilo sunka konec. Potem bi tekla na prosto tako daleč od hiše, da me ne bi moglo ujeti morebitno porušenje stavb. Če bi bila ob potresu doma in bi bil še čas, bi skušala vzeti s seboj nekaj najbolj nujnih stvari, potem pa bi si na prostem poiskali bivališče. Raje grem pod šotor kot pod ruševine in se nič ne smejim tistim, ki so prestrašeni.“

ALOJZ BOŽIČ, doma iz Brusnic 12: „Če bi treslo v naši vasi, nam ne kaže drugega kot čimprej na cesto. Hiše so grajene tako slabo, da bi se verjetno porušile kot domine. Sola je trdna, kmečke hiše pa so grajene večinoma z domačo delovno silo, s slabim materialom in ni govora, da bi kdo upošteval potresno varnost. Po mojem bi vsa morala imeti zaklonišče, pa ga nima. Šotorov v vasi tudi ni, prikolice ravno tako ne. Ne vem, kam bi šli, če bi prišlo do potresa. Kako se ravnati v primeru sunka, ljudje vedo, ker smo imeli o tem predavanja. Podnevi bi vsi bežali ven, če pa bi se zgodilo ponoči, nam najbrž ne bi bilo pomoči.“

FRANC CATER, komercialist iz Brežice: „Če si ob potresu v stolpnici, ne moreš nič. Najslabše je planiti v divjalo ali na stopnice, ker se najraje porušijo. Kdor je ob potresnem sunku v višjih nadstropjih, mu ne kaže drugega kot stopiti med vrata in upati, da je stavba trdno grajena. Iz nizkih hiš pa ni težko uiti. (Pred objektivom je tovariš Cater ušel.)“

PETER GRUBAR, kmet iz Javorovice: „Skuša bi čimprej priti na prosto, posebno doma. Na vasi se je bati, ker je večina hiš pri nas zgrajena iz blata, deloma so lesene in le zunaj ometa-ne. Samo novejšje hiše so bolj trdne, teh pa ni veliko. Če bi se zatreslo, bi tekli na prosto, skušal pa bi rešiti tudi živino. V naši vasi nedavnega potresa nismo skoro nič čutili, medtem ko so

rekli, da se je v bližnjem Maharovcu precej majalo. Veliko jih je teklo pred hiše in so še dolgo tam čakali.“

R. B.

KRONIKA NESREČ

ZABJA VAS: EDEN S STRANSKE, DRUGI PREHITEVAL – 10. maja popoldne je Alojz Jerič z Drske vozil z avtom skozi Zabje vas in ravno prehitel osební avto, ko je s stranske ceste pripeljal avtomobilist Franc Košmerlj iz Zabje vasi. Ta je zavijal proti mestu in trčil v Jeričev avto. Škode je za 18.000 dinarjev.

GOTNA VAS: ZADAJ ZADET – Ludvik Rabzelj iz Novega mesta je 16. maja popoldne vozil z avtom proti Gotni vasi in ustavil, preden je hotel zaviti v levo. Za njim je pripeljal avtomobilist Marjan Kovač iz Novega mesta in zadel v zadnji del stoječega avtomobila. Škode je za 6.000 dinarjev.

NEMŠKA VAS: V MEGLI GA JE ZADEL – 11. maja zjutraj se je Janez Gorenc peljal s kolesom iz Dol. Nemške vasi proti Trebnjemu, za njim pa je pripeljal na kolesu z motorjem 16-letni Stanko A. in v megli trčil v Gorenc. Z zlomljeno roko so poškodovanega kolesarja odpeljali v bolnišnico.

TREBELNO: KOLESAR PO SREDI – Ljubljanka Terezija Bitenc je 16. maja zvečer vozila avtomobil od Zabukovja proti Trebelnemu, v Gor. Bukovju pa je v nepreglednem ovinku po sredi pripeljal naproti kolesar Slavko Zakrajšek z Vrha pri Mokronogu. Trčil je v avto in padel na pokrov motorja. Tri nesreči se je kolesar laže poškodoval, škode pa je za 5.000 dinarjev.

NOVO MESTO: ZMEDEL SE JE – 12. maja kmalu po 12. uri je Ismet Šjerkčić iz Novega mesta vozil avto po Karloviški cesti, dohitel pešca Alojza Vidmarja iz Ljubljane, ki je stopal ob desnem robu cestišča, takrat pa je naproti pripeljal tovornjak. Šjerkčić se je zmedel in pešca zadel. Teže poškodovanega ljubljanečana so odpeljali v bolnišnico, kjer pa je kasneje umrl.

DRUŽINSKA VAS: TRIJE TURKI NAOBKROG – 15. maja zjutraj je Turek, ki je začasnó na delu v Nemčiji, vozil z avtom proti Zagrebu. Pri Družinski vasi je zaradi velike hitrosti avto zaneslo, zapeljal je na bankino, nato se je večkrat prevrnil, končno pa obstal na strehi. Voznik in dva sopotnika so padli iz avtomobila. Vse tri so prepeljali v bolnišnico. Gmotne škode je za 20.000 din.

NOVO MESTO: JE POZABIL NA PREVIDNOST? – Stojadin Bošković iz Novega mesta je 12. maja vzvratno zapeljal osební avto s parkirnega prostora pri novih blokih na Drski, pri tem pa zadel 6-letno Matejo Gorenc iz blokov, ki se je igrala na parkirišču. Avtomobilist je otroka odpeljal v bolnišnico.

JEDINŠČICA: V OVINKU VEN – 14. maja zvečer je Janez Hočevar s Krke vozil z avtom od Stopič proti Novemu mestu, pri Jedinščici pa ga je v ovinku zaneslo. Zapeljal je na nasip in naredil za 5.000 dinarjev škode.

TRČENJE V MRAŠEVEM

16. maja zjutraj se je pri Malem Mraševem zgodila nesreča, v kateri ranjenih sicer ni bilo, je za 10.000 dinarjev škode. Tončka Kovačič z Broda je vozila avto po regionalni cesti Kostanjevica-Brežice, v Mraševem pa je s stranske ceste zapeljal avto in izsiljeval prednost avtomobilist Stane Bajc iz Velike Vasi. Trčenja ni bilo mogoče preprečiti.

KONTROLA NA CESTI – Aprila so mlinci na cestah štirih dolenskih občin odkrili 295 voznikov, ki so prehitro vozili, in 154 zaradi drugih kršitev. Brez voziškega dovoljenja je bilo za volanom 83 ljudi, vinjenih pa 46. Posnetek je s kontrole v Črnomlju. (Foto: R. Bačer)

Tri leta „strogega“

Povratniku Čurčiju so znova sodili za vlome

Nekvalificirani in nezaposleni delavec Alojz Čurči, ki je nazadnje bival v Metliki in živel od priložnostnega dela, se je že večkrat srečal s sodniki, nazadnje pa letos maja, ko je odgovarjal pred okrožnim sodiščem v Novem mestu.

Ko so 19. februarja letos ugotovili, da je o belem dnevu, in sicer med 12. in 15.30 uro, nekdo vlomil v trgovino Mercator in v pisarno krajevnega urada v Gradcu, so domačini tako drzno pripisovali „kvalificiranemu“ vlomilcu od drugod. Izkazalo se je, da je bil „domače gore list“, Alojz Čurči. Ta vlom mu je navrgel 700 dinarjev in za 300 din vrednostnih bonov.

On je bil tudi tisti „stric“, ki je v noči na 22. februar v novomeški vojskoindustrijski ustanovi Vide Tomšič vlomil in vse premetel. Odnesel je tranzistor, vreden 3.132 dinarjev. Nekaj dni kasneje se mu je zahotelo vopnje. Ponoči je na parkirišču v Zupančičevi ulici v Metliki s silo odprl fička Antona Boheteta in ga že spravil v pogon, ko je to lastnik slišal in z okna kričal na tatu. Potem je pobegnil, ampak ne daleč. V isti ulici je iz garaže Henrika Sušnja odpeljal osební avto in z njim prišel do Zagreba.

Od marca je že v priporu. Vse je priznal, v zagovor pa ve povedati le to, da je očitana kazniva dejanja naredil v pijanosti in da zaradi bolezni težko dobi stalno delo.

Senat okrožnega sodišča je Čurčiju prisodil 3 leta strogega zapora, do pravomočnosti sodbe pa bo ostal v priporu.

tudi dolžnost, je moči že uspešneje zaščititi pridobitev socialistične revolucije in družbeno lastnino pred samovoljo, izkoriščanjem, nasiljen in drugimi nevarnimi dejanji. Cetudi imajo na

njem na cesti povzročili smrt več oseb. Dasiravno ni moči pričakovati, da bi s samimi kaznimi preprečili in odpravili kriminaliteto, pa vendar ni moči izključiti vpliva ostrejših kazni na

tem področju pravosodni organi posebno odgovornost, pa bo njihovo delo še učinkovitejše, če bodo organi samoupravne delavske kontrole in družbene samozastitve s svojim delovanjem bolj zaživel in prispevali k oblikovanju zavesti, da moramo vsi varovati temeljne vrednote socialističnega družbenega sistema.

Na podlagi statističnih podatkov je ugotovljeno, da kriminaliteta v SR Sloveniji zadnja leta sicer upada, vendar pa še vedno pomeni resen družbeni problem, kar velja zlasti za gospodarski kriminal, za kazniva dejanja zoper življenje in telo in za kazniva dejanja, ki jih povzročajo objestni in vinjeni vozniki. Tako ugotovitev velja tudi za Dolenjsko in ravno sedaj obravnava okrožno sodišče več hudih primerov protipravnih prisvojitve družbenega premoženja, prav tako pa vodi kazenske postopke zoper predrzne voznike, ki so s svojim neodgovornim ponaša-

zmanjšanje števila kaznivih dejanj. Zato je tudi kaznovalna politika sodišča razredno usmerjena in mora biti ostrejša, kadar gre za kaznovanje gospodarskega in političnega kriminala ali za kazniva dejanja, pri katerih pride do izraza storilčeva nasilnost in objestnost.

V sprejetih stališčih skupščine SR Slovenije je tudi poudarjeno, da je treba posvetiti večjo pozornost nesrečam pri delu, ki povzročajo veliko človeško in materialno škodo, a so v vzrokih večkrat znaki kaznivih dejanj. Med ukrepi, ki zanesljivo prispevajo k zmanjšanju povratništva in k preprečevanju kriminala, je prav gotovo uvrstiti prevzgoj obsojencev in družbeno pomoč obsojenim po prestani kazni. Ko stališča ugotavljajo, da ta ni zadovoljiva, pa poudarjajo, da je za to treba ozviti in podpreti delo organov za pomoč obsojencem po prestani kazni.

ŠTEFAN SIMONČIČ

Dežurni poročajo

PRI TURKOVH RAZGRAJAL – 10. maja so semiški mlinci pridržali do izreznitve Albina Hudorovca iz Srednje vasi, ker je razgrajal v gostilni Turk v Črmošnjicah.

IZ TRAVNIKOV V GOZD – 12. maja dopoldne je začelo goretí v gozdu nad Javorovico. V Kolibah je na parceli, ki je last GG, izbruhnil požar na 20 hektarih površine. Pogorelo je v glavnem listje, ogenj pa so omejevali gasilci iz vseh bližnjih vasi, ki so prihitali na pomoč. Domnevajo, da se je požar razširil s travnikov, kjer so požigali odpadke.

TAT JE BIL ŽEJEN – 13. maja so ugotovili vlom v vikend Antona Novaka v Gor. Karteljevem. Vlomilec je odrgal železni križ na oknu in prišel v stavbo, odnesel pa je samo zaboj piva.

BILA JE KAP – 13. maja so pri križišču cest Ratež – Brusnice našli mrtvo 47-letno Marijo Rolih z Rateža št. 14. Kakor je ugotovil zdravnik, je Rolihovo zadel nenadna kap.

NI SE MENIL ZA TABLO – 13. maja popoldne se je zgodila nesreča na cesti pri Dol. Mokrem polju, ko so popravilni čistišče. Nakladalnik je nakladal zemljo in odpadni material, medtem pa je padel z vozila panj in se prevrnil na Zdravka Gusaka, starega 18 let, doma iz firastja. Fant ni bil med zaposlenimi, pač pa se je tam rad zadrževal in gledal, čeravno stoji tabla, da zadrževanje blizu nakladalnika ni dovoljeno. Radovednost je drago plačal, saj so hudo poškodovanega morali odpeljati v bolnišnico.

PRIKOLICE KRADEJO – 15. maja je Ljubljancan Branko Vodopivec zaradi okvare pri Dobruški vasi pustil prikolico, s katero je prevažal opeko. Ko se je čez čas vrnil, prikolice ni bilo več, našel pa je še opeko, ki jo je tat stresel. Tri dni prej pa je bila ob prikolico tudi Vera Zupančič iz Dol. Gradišča. Njena prikolica je stala pod domačim kozolcem.

LF KDO SE VOZI? – Slavku Andrejčiču iz Telčice je 14. maja popoldne nekdo odpeljal kolo z motorjem, ki je stalo pred vajensko šolo v Novem mestu.

VLOMILEC JE BIL RIBIČ? – V noči na 15. maj je bilo vlomljeno v osební avto Janeza Ucmarna na Vrhu pri Dolžu. Avto je stal pred stanovanjsko hišo. Vlomilec je iz vozila odnesel ribiško palico s priborom.

Skupščina SR Slovenije je na sejah svojih zborov dne 28. 4. 1976 razpravljala o problemih kazenskega sodstva in kaznovane politike v SR Sloveniji in po razpravi sprejela stališča o giba-

Tudi s kaznimi varujemo družbo

nju kriminalitete in drugih družbeno škodljivih pojavov, o njihovem preprečevanju in usmerjanju kaznovane politike v SR Sloveniji. Ta stališča niso namenjena samo organom odkrivanja a, pregona in sojenja za njihovo orientacijo pri nadaljnjem delu, ampak tudi družbeno-političnim skupnostim, organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, da bodo poglobili svoje preventivno delovanje in tako prispevali k preprečevanju nezakonitosti in drugih družbi nevarnih dejanj, ter končno tudi vsem občanom, da bodo v tem času laže oblikovali zavest o potrebi preventivnih in represivnih ukrepov ter se intenzivneje vključevali v vse oblike samozastitve.

Ustava obvezuje vse občane in družbene skupnosti, da varujejo ustavnost, zakonitost in samoupravni socialistični sistem. Z vestnim in doslednim izpolnjevanjem te pravice, ki je obenem

Na braniku pravic

Pomembne naloge novomeškega sindikata delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih — Cilj: Včlaniti večino delavcev

Viktor Končina iz Novega mesta je delavec, zaposlen pri zasebnem delodajalcu, hkrati pa tudi predsednik iniciativnega odbora osnovne organizacije sindikata delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih.

„Iniciativni odbor našega sindikata,“ pravi Končina, „samo ustanovili aprila lani. Razposlali smo okoli 300 pristopnih izjav, izpolnjenih smo dobili nazaj 54. To je velik uspeh, čeprav vemo, da je v novomeški občini zaposlenih pri zasebnikih več kot 300 delavcev. Vendar ne gre vedno za prave delavce, pač pa za različne babice in sestrične, ki „pomagajo“

Viktor Končina; „V sindikat moramo vključiti večino delavcev.“

nekaterim obrtnikom zmanjševati davčna bremena. Kakorkoli že, v novomeški občini je tudi več sto pravih delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih, in tako smo aprila letos — natanko na obletnico razposiljanja pristopnih izjav ustanovili osnovno organizacijo sindikata, ki ima 54 članov.

Sindikati skrbi predvsem za uresničevanje temeljnih pravic iz delovnega razmerja: za uresničevanje pogodb o zaposlitvi in kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih med delavci in samostojnimi obrtniki, sindikat spremlja delovne pogoje v obratovnih samostojnih

obrtnikov, zagotavlja svojim članom brezplačno pravno pomoč in daje pojasnila o delovnih in učnih razmerjih, brezplačno zastopa člane ob sporih iz delovnega ali učnega razmerja, skrbi za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje delavcev, skrbi za reševanje stanovanjskih problemov delavcev, svojim članom nudi denarno ali drugo pomoč ter organizira kulturne, športne in druge prireditve.

Posebej važna je skrb za uresničevanje kolektivne pogodbe, ki določa procentualno udeležbo delavca pri dohodku delavnice, sledi ji skrb za izobraževanje: v novomeški občini so zaposleni pri obrtnikih predvsem priučeni, polkvalificirani in kvalificirani delavci — inženirja ni na primer nobenega; marsikateremu delavcu pa bo prišla prav tudi brezplačna pravna pomoč. Šaj veste, kakšni so nekateri delodajalci. Malokdo ve, da so delodajalci, če se spet povrnem k izobraževanju, dolžni odvajati za izobraževanje 1,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov. Ena od prvih nalog sindikata bo prav izobraževanje. Sindikat delavcev pri zasebnikih je razdeljen po strokah na 9 sindikalnih skupin. Najmočnejše so kovinska, frizerska, avtomobilska in mizarska (teh obrti je v novomeški občini največ).

Dejstvo, da smo vključili v sindikat 54 delavcev, je sicer precejšen uspeh, vendar je to šele pol poti. V sindikat moramo včlaniti večino delavcev, ki so zdaj raztreseni po raznih delavnicah, frizerijah itd. in skorajda ne vedo, da je neka organizacija, ki skrbi za njihove pravice. To pa bo mogoče samo, če bo sindikat resnično dobro delal.“

MARJAN BAUER

Tovarna, ki daje svoje nagrade

„Krkine nagrade“ so v Jugoslaviji edini primer dolgoročne skrbi za znanstveno in raziskovalno delo — Ni nujno, da je Krkin nagradjenec tudi njen štipendist

Minuli teden so študentom visokih šol SFRJ in dijakom dolenjskih srednjih šol že šestič podelili „Krkine nagrade“. S temi nagradami žele delavci tega novomeškega gospodarskega velikana pri študentih in srednješolcih že v času njihovega temeljnega šolanja vzbuditi zanimanje in odgovoren odnos do znanstveno-raziskovalnega dela, ki je prvi pogoj za smotni in dolgoročni razvoj naše družbe.

Lanski razpis sveta sklada „Krkinih nagrad“ je pri jugoslovanskih študentih sprožil tradicionalno veliko zanimanje in odziv, predvsem na ljubljanski in zagrebški univerzi. Komisija je dobila v oceno več kot 50 raziskovalnih nalog študentov predprijemnega in podiplomskega študija, nagradila je 45 raziskovalnih nalog, predvsem s področja kemije, medicine, biologije, tehnologije, ekonomije in prava. Pri izvajanju razvojnoraziskovalnih nalog, med njimi so bila tudi magistrska in diplomska dela, so kot mentorji sodelovali številni ugledni profesorji ljubljanske in zagrebške univerze. „Krkina“ je nagradila tudi 10 raziskovalnih nalog dolenjskih dijakov.

Pretežno eksperimentalne in študijske raziskovalne naloge so bile na primerni strokovni ravni, še pomembnejše pa je, da so bile prežete z veliko mero mladostne zagnanosti in želje mladih do znanstvenega in raziskovalnega dela. Tudi srednješolcem so pri nalogah pomagali številni mentorji, predvsem strokovnjaki iz Novega mesta in tovarne „Krkina“.

„Krkine nagrade“ so, to je treba vnovič poudariti, edini primer v

Jugoslaviji, da daje neka, v zveznem merilu niti ne tako velika organizacija združenega dela za raziskovalno in znanstveno delo svoje nagrade. In to brez kakršnihkoli pogojev; ni namreč obvezno, da je dobitnik nagrade tudi Krkin štipendist in s tem njen bodoči delavec. Nekoč je neki industrijalec rekel, da je za reklamo toliko in toliko milijonov, pri čemer ve, da jih polovico vrže skozi okno. „Ne vem pa, katera od dveh polovic je tista, ki gre v prah in pepel,“ je dejal pametni in v prihodnost zazrti mož.

Očitno se na novomeškem območju edinole „Krkina“ zaveda, da omejeni zgrad ne velja samo za področje reklame.

M. B.

ZA SLOVENIJO: GRMSKE PIONIRKE!

Na „Festivale pionirjev-pisateljev Jugoslavije“, ki bo od 27. do 30. maja v Hercegovnem, bodo Slovenijo zastopale članice literarnega krožka z novomeške osnovne šole „Grm“. Pod vodstvom mentorice Ivanke Mestnik bodo šle v Črno goro pionirke Mirjam Božič, Marjeta Derling, Metka Gal, Mirjam Grašič, Mojca Janžekovič, Lilijana Kapš, Mojca Nared, Nataša Papež, Alenka Suhadolnik in Andrejka Zvegljič, ki so letos napisale vrsto odličnih spisov na teme: Ljubljana-mesto heroj, Pohorski bataljon, Baza 20, 14. divizija, Cvibelj, Vasi izumirajo in druge.

POMOČ MLADIH ČLANOV RK TOLMINCEM

Mladi člani RK z novomeške osnovne šole „Grm“ smo v tednu Rdečega križa zbirali star papir, prostovoljne denarne prispevke, ob zaključku tedna RK pa sprejeli v organizacijo prvošolce, ki so svečano objavili, da bodo pomagali vsem, ki so v nesreči. Star papir smo pobirali tri dni, v avli interne bolnišnice v Novem mestu smo zbrali 808,60 dinarjev, uspešna pa je bila tudi akcija za zbiranje denarnih prispevkov po razredih. Najbolj so se odrezali člani RK iz 1. d razreda, ki so zbrali 514,40 dinarjev. Zbrana sredstva smo hoteli nameniti za klonjono, ker pa je Tolminsko prizadel potres, smo se odločili, pomagati tamkajšnjim krajem, ki so v hudi stiski.

IRENA KIRN

ŠOLA SE BLEŠČI OD ČISTOČE — Ob tednu Rdečega križa so pionirji osnovne šole „Katja Rupena“ v Novem mestu posvetili svojo pozornost šoli in njeni okolici. Do zadnjega drobca prahu so očistili učilnice in hodnike, uredili in polepsali pa so tudi šolsko dvorišče in gredice. (Foto: Drago Sluga)

Suhokrajinski drobiž

V POČASTITEV 100-LETNICE ROJSTVA IVANA CANKARJA je Kulturno-umetniško društvo Žužemberk pripravilo zelo uspešno proslavo, ki je bila v soboto zvečer v žužemberški kinodvorani. V kulturnem programu, ki so ga izvajali člani recitacijske in dramske sekcije tega društva, je bilo predstavljeno Cankarjevo delo in življenje, nato pa je nastopil še mešani pevski zbor žužemberškega KUD, ki po kratkem premoru zopet deluje.

NA ZADNJI SEJI SVETA žužemberške krajevne skupnosti so odobrili 5.000,00 din pomoči za po potrebo prizadete kraje v zahodni Sloveniji. To je pomoč iz sredstev lastne dejavnosti krajevne skupnosti, sicer pa bosta skupščina in svet krajevne skupnosti pomagala pri zbiranju prispevkov pri krajanah. Na seji so proučili tudi gradivo za razpis javnega posojila za ceste.

NOVO AVTOCISTERNO SO DOBILI za civilno zaščito pri krajevni skupnosti Žužemberk. Služila bo v dva namena: za oskrbo vode v primeru suše in za uspešno intervencijo v primeru požara.

KRAJANI IZ VELIKEGA LIPOVCA IN BREZOVE REBRI

ter drugih vasi in naselij na območju Ajdovca so navdušeni nad enodnevno solidarnostno akcijo, ki je bila 9. maja na trasi ceste Veliki Lipovec — Brezova reber, in zagotavljajo, da bodo v bodoče sodelovali v solidarnostnih delovnih akcijah tudi drugod.

DELEGACIJA AFRIŠKIH IN AZIJSKIH ŽENA bo te dni obiskala društvo LT Žužemberk. Ob tej priložnosti si bo med drugim ogledala razstavo o dejavnosti Ljudske tehnike v Žužemberku in se seznanila z načini in metodami dela društva LT Žužemberk. Delegacija bo potem obiskala še Prevole, Bazo 20 in Dolenske Toplice.

M. S.

Ni „vaših“ in „naših“ cest

S posojilom za ceste se bo Slovenija, in s tem tudi novomeška občina, resnično vključila v širše prometne tokove — Obet za razrešitev novomeškega prometnega vozla

„Če hočemo v novomeški občini obnoviti ali zgraditi „naš“ del magistrálnih in regionalnih cest, ki naj bi jih zgradili z javnim posojilom, ki ga je razpisala republiška cestna skupnost, moramo v novomeški občini vpisati za skoraj 27 milijonov in pol dinarjev obveznic,“ je izjavil Marjan Simič, predsednik skupine za inštruktažo komisij za tehnično izvedbo posojila.

Na ponedeljkovem sestanku predsednikov strokovnofinančnih komisij za vpisovanje in vplačevanje tega posojila v novomeški občini je Simič tudi poudaril, da morajo v novomeški občini zbrati najmanj 95 odstotkov načrtovane vsote, sicer bodo denar takoj vrnil tistim, ki so ga posodili. Če bo posojilo steklo, bo do leta 1980 asfaltiranih v novomeški občini 92 odstotkov pokrajinskih cest, poleg tega pa bo rešen tudi zapleteni novomeški prometni vozil; iz posojila bi namreč šel denar tudi za ureditev povezovalne ceste pri novem mostu čez Krko ter

za rekonstrukcijo križišča pri tem mostu v Ločni. Novomeški prispevek za ceste je izračunan na podatku, da je v tej občini zaposlenih 21.000 ljudi. Še enkrat je treba poudariti, da gre za posojilo in ne darilo. Letna obrestna mera je 10-odstotna, obresti se izračunajo in plačajo za nazaj, obenem z glavnico. Posojilo bo odplačano v petih letnih anuitetah, prva pride v izplačilo 1. julija 1979.

„Ločimo samo dobre in slabe ceste in ne „vaših“ in „naših“ cest, je poudaril Marjan Simič. „Ko se vozimo z avtomobili ali avtobusi po Sloveniji, se nikoli ne vprašamo, kje so tiste občinske meje, ki narekujejo asfalt ali makadam. Zanima nas samo, ali je cesta dobra ali slaba.“

Pri akciji gre torej za enotno rešitev slovenskih cestnih umj, za večjo varnost na naših cestah, za bolj skladen razvoj prav vsakega kraja (krajevne ceste), za povezanost slovenske republike s svetom. Del Slo-

venije, in to dokaj bistveno, je tudi novo meška občina.

M. B.

NOVOMEŠKO ZELENO ZLATO — Hmeljarstvo je zadnje čase v krizi in vse več je opušenih hmeljišč. V Srebrničah pri Novem mestu so pred dnevi napenjali vrvice na hmeljišču. Hmelja in piva bo vendar še dovolj...

ŠMihel: ZA TOLMINCE PRECEJ VEČ KOT ŠOTOR

Akcija mladih članov Rdečega križa na osnovni šoli „Milka Sobar“ in krajevne organizacije RK Šmihel, ki se je v začetku imenovala „šotor za Tolmin“, je prerasla svoje okvire. Od 8. do 15. maja so namreč mladi člani RK pod vodstvom Irene Kikelj iz 8. a in štaba za pomoč Tolmincem, ki ga sestavljajo Filip Rihar, Sonja Robič, Jelka Stanina in Ana Koprivnik, zbrali kar 12.868 dinarjev. Denar so namenili najbolj prizadeti podružnični šoli na Tolminskem. Ko bo ugotovljeno, katera je ta šola, bodo Šmihelčani svojim vrstnikom ponudili tudi drugo pomoč. Obleko, obutev, šolske potrebščine itd.

USPEŠNO DELO RDEČEGA KRIŽA

Člani Rdečega križa na Boričevem so zbrali v okviru akcije občinskega odbora RK Novo mesto za polna dva fička starih oblek, perila in starega papirja. Posebej so se pri pripravi akcije izkazali Majda Mišjak in njena mati Milka, Jože Straus iz Šmihela, Janez Gačnik in Stanko Klobučar iz Boričevega ter Zvone Vidmar iz Škranjanč. Največ obleke sta prispevali sestri Kristina in Ela Turk iz Škranjanč.

Novomeška kronika

NOVOMEŠČANE SPLOH NE presenečajo več plakati, ki pogosto kazijo arkadne stebre, drevesa ob cestah in celo hiše. Nekako navadili smo se na to „nujno zlo“. Toda plakat, ki vabi k vpisu v „kung-fu“ (?) karate šolo, je vseeno nekoliko presenetljiv. Tisti, ki visi na oknu restavracije „Pri vodnjaku“, je ročno napisan v srbohrvaškem jeziku; oni v kavarni na Glavnem trgu bi bil v slovensčini, če ne bi bodle v oči besede „torkom, četrtkom, v športnoj dvorani“; docela slovenskega plakata pa nismo opazili!

NA KOVINSKO OGRAJO ob cesti med gostinsko šolo in sindikalnim domom na Društvenem trgu med odmor posejajo dijaki lesne šole. Lahkih zadnjic očitno nimajo, saj so že dodobra upognili eno kovinsko prečko in načeli drugo. Kaže, da nameravajo posedati še naprej, saj so se s starejšimi občani, ki jih opozarjajo, da delajo družbeno škodo, pripravljeno celo — stepsti! Je vzgojenost le beseda?

CENE NA NOVOMEŠKI tržnici kar nočejo „shujšati“. Tako je stal v ponedeljek kilogram solate še zmeraj 20 dinarjev, nove čebule od 20 do 25 din, paradiznika 40 din, paprike 38 din, kumar 20 din in novoga zelja 15 din. Za kilogram hrušč je bilo treba odšteti 20 din, jabolk od 11 do 17 din, pomaranč 12 din in jagod 60 dinarjev.

PREJŠNJI TEDEN JE darovali kri 73 občanov, med njimi 12 delavcev iz Novoteksa, 12 iz Cestnega podjetja, 11 iz Krke, 10 iz Novolesa in 8 iz IMV.

RODILE SO Darinka Mali iz Nad mlini 44 — Petra, Ana Zakrajšek iz Ragovske 10 — dečka, Cveta Pureber iz Partizanske 7 — dečka, Irena Strugar iz Šmihelske 3 — Marka in Marija Badovinac iz ulice K Roku 16 — Lili.

UMRLA STA IN BILA pokopana na novomeških pokopališčih Ivan Koklič, zdravnik iz Tavčarjeve 8 v Ljubljani, v 72. letu, in Zofija Žužek, upokojenka iz Nad mlini 25, v 57. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da bi lahko ob stoletnici rojstva Ivana Cankarja naredili v Novem mestu v pisateljev spomin tudi kaj konkretnega, na primer asfaltirali Cankarjevo ulico, da ne bi spominjala na „Klanec siromakov“.

V vsako družino DOLENJSKI LIST

Med odraslimi malo zanimanja

Na razstavah likovnih del v Petkovi galeriji največ šolarjev in prosvetnih delavcev — Letos še šest razstav — Predlog: razstave v podeželska središča

Lani je Petkova galerija, ki ima razstavne prostore v ribniškem gradu, dosegla lep uspeh. Njene razstave si je ogledalo okoli 22.000 obiskovalcev. Letos bo razstav manj. Doselej so bile tri, in sicer slike Alde Boscaro, razstava del šolske mladine, zadnja pa je bila razstava del slikarja-ornamentika Ivana Rozborška, ki že tretjič razstavlja v Ribnici. Ta razstava je bila odprta do 9. maja. Ivan Rozboršek nam je pokazal slovensko ornamentiko na lesu, platnu in papirju.

Petkova galerija ima letos v načrtu še šest razstav. Od 17. do 27. maja bo razstava akvarelov, olj in plastik Nika Hafnerja iz Ljubljane, ki bo posvečena dnevu mladosti. Od 30. maja do 15. junija pa bo odprta razstava slik na temo ljudska umetnost. Slike bo posodila Narodna galerija iz Ljubljane.

Od 22. julija do 1. avgusta bo razstava olj in risb slikarja Kovarčiča. Slike bo posodila Narodna galerija. Razstava bo po-

svečena dnevu vstaje. Slikar Tine Gorjup iz Ljubljane bo razstavljal od 29. avgusta do 12. septembra.

Od 17. septembra do 3. oktobra bo razstava „Vrhunska slovenska umetnost od baroka do impresionizma“. Slike bo spet posodila Narodna galerija. Društvo likovnikov združenega podjetja „Iskra“ iz Ljubljane pa bo razstavljalo dela svojih članov od 8. do 19. oktobra. To bo hkrati zadnja letošnja razstava v Petkovi galeriji.

Razstav bo torej kar precej. Žal pa so vedno slabše obiskane, čeprav so o razstavah vedno obveščeni člani delovnih organizacij. Prav delovni ljudje, ki prispevajo denar za kulturo, bi morali te prireditve bolj izkoristiti. Na otvoritvi razstave del Ivana Rozborška je bilo le malo občanov, v glavnem šolarji.

Organizatorji se že sprašujejo, če naj jih sploh še organizirajo. Prebivalci Ribnice namreč zanje nimajo časa ali pa se za likovno umetnost sploh ne zanimajo.

Lani so se odgovorni iz muzeja in drugih kulturnih ustanov pritoževali, zakaj v gradu, se pravi v kulturnem središču Ribnice, posluje gostilna. Letos pa bodo verjetno tožili, ker gostilne ni. Najpogostejši obiskovalci muzeja so bili namreč prav gostje gostilne, ki so se tu ustavili, da bi kaj popili, nato pa so si ogledali še muzej.

Nekateri predlagajo, naj bi v bodoče organizirali likovne razstave po okoliških središčih, v Dolenji vasi, Loškem potoku, Sodražici, Gregorju in Poljanah. Verjetno bi bil tukaj obisk res večji.

Pri vsej tej nezainteresiranosti starejših za likovne razstave pa je razveseljivo, da je med obiskovalci precej šolske mladine. Za starejše je likovna vzgoja morda res malo kasna, zato pa mlajši pod strokovnim vod-

stvom Vere Lavriv spoznavajo to umetnost in jo znajo vedno bolj ceniti. Učiteljski kolektiv, šolski pevski zbor in nonet so tudi glavni organizatorji in udeleženci otvoritev razstav.

M. GLAVONJIC

IZOBRAŽEVANJE SE NADALJUJE

Že lani smo poročali, da so v ribniški občini organizirali seminarje za člane vodstev osnovnih organizacij sindikata. Uspešno so izvedli tako imenovani A program, letos pa nadaljujejo z B programom. Prvi seminar je letos že bil, in sicer v Loškem potoku, v kratkem pa bosta še seminarja v Sodražici in Ribnici. Sindikat organizira seminarje v sodelovanju s klubom samoupravljalcev.

Kaj s slabimi samoupravljalci?

Življenjsko oziroma delovno prakso je treba vnesti v zakon o združenem delu, poudarjajo na vseh uvodnih sestankih, ki pripravljajo razpravo o osnutku zakona o združenem delu.

Ob tej priložnosti naj opozorim le na en primer, ki je v Ribnici pred leti zbudil precej razprav, tudi hude krvi, izrečenih je bilo nekaj predlogov in protipredlogov, do pravega zaključka pa se nismo pripotali. Gre za izgubo in sanacijo Stangrada, ob tem pa tudi za vse podobne primere, kjer se ugotavlja izguba ali kjer pride celo do stečaja oziroma ukinitve podjetja.

Prav v uradnih in neuradnih razpravah okoli Stangrada je bilo izrečenih veliko raznih predlogov in mnenj, ki bi jih gotovo morali zdaj obnoviti.

Gre predvsem za to, koliko in kako so za izgubo ali propad delovne organizacije odgovorni vodilni uslužbenec, člani samoupravnih organov in člani kolektiva, ki so tuji samoupravljalci. So v primeru propada posamezniki odgovorni kazensko, odškodninsko ali celo samoupravno? To pomeni, če mora biti nekdo za propad kazensko kaznovan, če morajo nekateri (ali ves kolektiv) delno ali v celoti odslužiti, kar so zapravili, in če morda članov samoupravnih organov (ali vseh samoupravljalcev, se pravi vseh članov kolektiva) zaradi slabega samoupravljanja ne bi kazalo obsoditi za določeno dobo na izgubo samoupravnih pravic.

J. PRIMC

POMEMBEN OSEBNI ZGLED

Na nedavni skupni seji občinskih vodstev ZK in SZDL Kočevje so razpravljali o organiziranosti SZDL v občini in nalogah Zveze komunistov v SZDL. Pri tem so med drugim ugotovili, da najuspešnejše deluje SZDL v krajevni skupnosti Vas-Fara, ki združuje in povezuje delo vseh ostalih organizacij in društev na svojem območju. Zaradi velike razsežnosti in redke naseljenosti so na kočevskem podeželju težave pri delovanju vseh organov in organizacij, tudi SZDL. Mestna organizacija SZDL pa bi morala imeti za svoje delo prostore. O delu komunistov v SZDL so menili, da je najuspešnejše takrat, kadar komunisti z osebnim zgledom popeljejo člane SZDL v razne akcije, ne pa takrat, kadar le opozarjajo, oziroma kažejo, kaj je treba narediti.

Moški pevski zbor iz Ribnice, ki ga vodi Anton Petek, nastopa na prireditvah v občini in zunaj nje. Za svoje uspešno delo je letos prejel priznanje krajevne skupnosti Ribnica. (Foto: Primc)

Predlog: ustanoviti filatelistično društvo

Nedavna razstava članov filatelističnega društva Kočevje v domu JLA v Ribnici je vzbudila zanimanje za filatelijo — Včasih je v Ribnici že delovalo filatelistično društvo — Zdaj ribniški filatelisti uspešno delajo v drugih društvih

Uprava doma JLA v Ribnici živahno dela. V domu delujejo dejavnosti raznih smeri in v več prostorih hkrati. Zato izdaja uprava za vsak mesec lepo tiskane programe.

V programih za prireditve v aprilu in maju je bila uvrščena tudi filatelistična razstava. Znamke so bile razstavljene v 10 vitrinah in na 120 razstavnih listih. Razstavljali so člani filatelističnega društva Kočevje.

Boštjan Fabjan je razstavil „Umetnost na jugoslovanskih znamkah“, Tone Mihelčič „Lik maršala Tita na znamkah“, Andrej Arko „Verigarje — prve slovenske znamke 1919“, pionirček Andrej Arko pa „Od kmečkih puntov do svobode 1945“. Zbirke so bile strokovno pripravljene in urejene. Pritegnile so veliko ljudi, posebno mladine.

Precej obiskovalcev je izrazilo željo, da bi ustanovili tudi v Ribnici filatelistično društvo.

Pobuda je dala ta razstava, ki je bila prva filatelistična razstava v Ribnici sploh, čeprav so tam že imeli društvo, pa je prenehalo delati leta 1949. Iz ribniškega društva je izšlo več še sedaj znanih in uspešnih filatelistov, ki so odšli v druge kraje, na nova službena mesta, kjer še sedaj prizadevno delujejo.

V Ribnici bi se dalo organizirati močno filatelistično društvo, posebno še če bi vanj vključili tudi zbiralce značk in numizmatike, ki jih je precej, niso pa organizirani. Razstava je razgibala mladino in jo navdušila za zbiranje značk, zato bi se

dala zamisel o ustanovitvi društva hitro uresničiti. Prepričani smo, da bi pri tem pomagala tudi uprava doma JLA, ker je med starešinami tamkajšnje garnizije zanimanje za to vrst društvenega udejstvovanja. Tudi to bi bila koristna vez mladine in pripadnikov JLA v Ribnici.

A. A.

DANES ZAČETEK RAZPRAVE

Z današnjim dnem, 20. majem, naj bi se v ribniški občini začele razprave o osnutku zakona o združenem delu, ki bodo trajale predvidoma do sredine julija. V vseh osnovnih organizacijah sindikata so že ustanovili odbore za vodenje javne razprave. Še predtem pa so organizirali predavanje za vse družbenopolitične delavce, ki so dolžni skrbeti za izvedbo razprave. Udeležilo se jih je okoli 140. Predaval je Janez Šinkovec, predsednik odbora za samoupravljanje pri republikanskem odboru Zveze sindikatov. Posebno podrobno je osvetlil dohodkovne odnose, delovna razmerja in samoupravljanje.

Ukrotiti rdečega petelina

Glavno je preprečiti požar — Če že pride do njih, pa jih je treba učinkovito ukrotiti ali vsaj omejiti

Napredku gasilstva in gasilske tehnike posvečajo v ribniški občini vedno večjo pozornost. Občinska gasilska zveza si prizadeva, da do požarov ne bi prišlo; če pa bi že prišlo, potem vzgaja gasilce, kako bi jih najhitreje pogasili ali vsaj omejili. Posebna pozornost je posvečena nakupu gasilske opreme, organizaciji gasilskih tekmovalcev, usposabljanju gasilcev po društvih ter preventivnim ukrepom v delovnih organizacijah in po območjih, pa tudi gradnji gasilskih domov.

S tem poročilom na občnem zboru občinske gasilske zveze (OGZ) so se prisotni strinjali. Delo OGZ v zadnjih štirih letih je bilo ocenjeno kot uspešno. Načrti in sklepi so izpolnjeni ali pa jih prav zdaj izpolnjujejo. Tako so na primer pripravili za gradnjo novega gasilskega doma v Ribnici v zaključni fazi. Tudi naloge gasilskih društev so v glavnem izpolnjene.

Gasilci so sprejeli delovni načrt za prihodnje obdobje. Predvsem bodo ustanovili občinsko požarno skupnost. Tudi financiranje gasilstva bo treba boljše urediti. Poudarjeno je bilo, da bi morale več prispevati predvsem gozdne delovne organizacije, saj so požari tudi gozdom zelo nevarni.

Na republikanskem tekmovanju gasilcev v Mariboru bodo ribniško občino zastopali gasilci in gasilke GD Retje. Na paradi v Novi Gorici pa bo sodelovalo 50 gasilcev iz vse ribniške občine. Delegati gasilskega kongresa v Novi Gorici so Anton Šobar, Tone Adamič, Anton Lavrič in Edo Tanko.

Na občnem zboru so bili prisotni gostje iz Kočevja, Gro-

supljeja, Ljubljane, gasilskih društev v občini, tozgov in drugi. Ob tej priložnosti so pripravili kulturni program, v katerem sta sodelovala ribniška godba na pihala, ki je spet okrepila delo, in nonet osnovne šole Ribnica.

M. GLAVONJIC

Še vedno vse po starem

Novo predsedstvo mladinske organizacije občine Ribnica je bilo izvoljeno julija lani. Te dni je bil sklican sestanek predsedstva, na katerem naj bi pregledali delo v minulem obdobju. Vabilo za sestanek je dobilo 18 mladincev in mladink, in sicer razen članov predsedstva še predstavniki osnovnih organizacij ZSM v delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih. Na sestanek jih je prišlo 6, ostalih 12 pa se ni niti opravičilo.

Čeprav nesklepčni, so le morali rešiti nekatere zadeve, kot tisto o sprejemu zvezne štafete in še nekatere. Na tej, šesti seji predsedstva so razpravljali še o nekaterih enakih zadevah, kot na dosedanjih.

Novo predsedstvo je pred meseci sprejelo sklepe o seminarjih za usposabljanje mladinskega kadra. Določeni so bili celo roki. Seminarjev ni bilo in dela mladine tudi ni bilo kaj prida čutiti.

Mladinske organizacije po občini z redkimi izjemami organizirajo le plesne. To je

najlažje delo in zato tudi slabo spričevalo za organizacije. V nekaterih organizacijah delajo več, vendar ne pošiljajo predsedstvu poročil. Zato nihče ne zve ničesar o delu organizacij.

Trenutno je še vedno nerešen problem, kako pritegniti mladino v svojo organizacijo. Doselej so večkrat zamenjali predsedstvo in predsednike organizacij, vendar napredka ni bilo. Na sestanke v delovnih kolektivih prihaja pre malo mladih. Nekateri predlagajo, da bi za privlačnost morali organizirati plesne, izlete in srečanja mladih. Tudi tu ostaja v glavnem pri predlogih. Vendar ne bi smeli prepustiti rešitev iz krize le mladim. Mladini je potrebna pomoč vseh družbenopolitičnih organizacij. Skupno je treba najti rešitev za uspešnejše bodoče delo. Menim, da je minil čas utvar o naših, mladinskih sposobnostih. Kritično moramo pregledati dosedanje delo, sedanj položaj naše organizacije in nato z združenimi močmi poiskati rešitev.

MILAN GLAVONJIC

Ali že veš...

... da bo letos zaključilo v vsej občini obvezno osemletno šolanje 183 učencev, prihodnje leto pa najmanj, in sicer 167, medtem ko jih bo največ leta 1981, in sicer kar 226?

... da ima v ribniški občini končano visoko šolo 1,6 odstotka zaposlenih občanov (republika 3,8 odst.), višjo 2,3 (rep. 3,4), srednjo 10,5 (rep. 14), nižjo 7,9 (rep. 7,1) odstotka?

... da imamo visoko kvalificiranih med vsemi zaposlenimi delavci 2,5 odstotka (rep. 4,1), kvalificiranih 21,9 (rep. 27,6), polkvalificiranih 25,7 (rep. 18,9) in nekvalificiranih 27,6 (rep. 21,1) odstotka?

... da v občini primanjkuje okoli 140 delavcev s srednjo šolo in okoli 790 delavcev s poklicno šolo?

... da je imela Kmetijska zadruga Ribnica konec preteklega leta 645 članov?

... da se dohodek KZ v odnosu do celotnega prometa KZ stalno zmanjšuje in je znašal leta 1973 še 6,11 odstotka, predlanskim 5,75 odst., lani pa le še 4,27 odstotka?

... da je imela KZ lani 8 par izgube pri odkupljenem litru mleka, kar da skupaj okoli 288.000 din izgube?

LICITACIJA!

ISKRA – AVTOMATIKA
TOZD NAPAJALNE NAPRAVE
68000 NOVO MESTO / BRŠLIN 63, n.sol.o

razpisuje javno licitacijo za prodajo rabljenih osnovnih sredstev, ki bo dne 21. 5. 1976 v prostorih TOZD Napajalne naprave Novo mesto, Bršlin 63:

- 1 – CITROEN – furgon – ponovno na licitaciji. Izključna cena 3.000 Ndin
- 2 – VILIČAR – nevozen, izključna cena 2.000 Ndin.

Ogled možen eno uro pred pričetkom licitacije.

ŠTIPENDIJE!

OBČINSKA IZOBRAŽEVALNA
SKUPNOST SEVNICA
izvršni odbor

razpisuje v šolskem letu 1976/77

25 ŠTIPENDIJ

Za šolanje na vzgojiteljski šoli, srednji medicinski – pediatrične smeri, pedagoški gimnaziji in študij na PA in FF naslednjih smeri: angleški jezik, nemški jezik, matematika, fizika, tehnični pouk, biologija, kemija, zemljepis, zgodovina, telesna vzgoja, glasbeni pouk, likovna vzgoja, ortopedagogika, razredni pouk, pedagogika ter študij na višji šoli za socialne delavce.

Štipendije bodo podeljene po kriterijih družbenega dogovora o štipendiranju.

Štipendije za učence srednjih šol se podelijo s 1. septembrom 1976, za študente pa s 1. oktobrom 1976 in so zagotovljene do konca študija v rednem roku (vključno absolventski staž). Štipendije se nakazujejo vsak mesec vnaprej na naslov šole.

Prosilci predložijo pravilno izpolnjen obrazec „Prošnja za štipendije“ (DZS 1,65), kolkovan z 2 din, ter priloge:

- potrdilo o šolanju oziroma vpisu
- overjen prepis zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo o opravljenih izpitih
- potrdilo o premoženjskem stanju in številu družinskih članov
- lastnoročno izjavo, da ne prejema drugje štipendije
- mnenje šole (za srednješolce).

Prednost pri podelitvi štipendije imajo prosilci, ki imajo stalno bivališče na območju sevniške občine, pri enakih pogojih pa prosilci iz delavskih in kmečkih družin.

Prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 30. junija 1976 na naslov: Občinska izobraževalna skupnost Sevnica, izvršni odbor, Heroja Maroka 17. Kandidati bodo o rezultatih razpisa obveščeni do 20. julija 1976. Prepozno vloženi in nepopolni prošnji komisija ne bo obravnavala.

IO skupščine OIS Sevnica

belilo za
strojno in ročno
pranje

perborat special

belinka

tovarna kemičnih izdelkov

PROSTO DELOVNO MESTO!

„METALNA“

Podjetje za investicijsko opremo in inženiring, n.sol.o.
TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME
SENOVO, n. sol. o.

Razpisna komisija za izvedbo razpisa individualnega poslovnega organa

razpisuje po 45. členu statuta prosto delovno mesto

DIREKTOR ZA TOZD

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko izobrazbo strojne ali ekonomske smeri, da ima 7 let delovnih izkušenj, od tega 5 let na vodilnih delovnih mestih,
- da aktivno obvlada enega svetovnih jezikov,
- da ima pravilen odnos do samoupravnega socializma, da ima pravilen odnos do dela in sodelavcev, spoštuje zakonitosti in odgovorno gospodari z družbenimi sredstvi,
- da z učinkovitim razvojnim konceptom TOZD prispeva k nadaljnji rasti celotne delovne organizacije.

Za imenovanega kandidata je na voljo trisobno stanovanje.

Pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in delovnih področij z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev po razpisu je treba poslati v 15 dneh po objavi na naslov: „METALNA“ – TOZD tovarna gradbene opreme, Senovo, z oznako: „Za razpisno komisijo“.

Komisija za medsebojna razmerja objavlja prosto delovno mesto

TEHNIČNI VODJA

Kandidat mora:

- izpolnjevati splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,
- imeti visokošolsko izobrazbo strojne smeri,
- 7 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih,
- obvladati en tuj jezik.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in delovnih področij z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev je treba poslati v 15 dneh po objavi na naslov: „METALNA“ – TOZD tovarna gradbene opreme, Senovo – kadrovska služba TOZD.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri kandidata obveščeni najkasneje v 15 dneh po sprejetju sklepa o izbiri.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 30. aprila do 8. maja so v brežiški porodnišnici rodile: Jožica Hictaler iz Senovega – deklico, Štefka Bašič iz Bizeljskega – Petra, Anica Selja iz Obrežja – deklico, Tanja Majnarič iz Galgovega – deklico, Nevenka Mataušič iz Samobora – Ksenijo, Jožefa Smole iz Senovega – Pavla, Cvetka Klenovšek iz Dobrave – Miroslava, Dragica Hostnik iz Sevnice – Tatjano, Nevenka

Fridrih iz Bregane – deklico, Đurđica Emić iz Otruševca – Davorina, Silva Zavišek iz Bukovja – dečka, Ivanka Kus iz Pristave – Andreja, Marija Tomšič iz Ponikev – Suzano, Spinčič Đurđica iz Zagreba – dečka, Marija Ogrin iz Lomnega – dečka, Katica Herceg iz Zaprešica – Danijela, Anica Balon iz Brežic – Vesno, Jožica Mirt iz Senovega – Romana, Marija Radej iz Zigarškega vrha – Melito, Dragica Žitkovič iz Klada – Draženko, Marjana Baron iz Hrastine – Roberta, Hilda Kahrčić iz Zdene – Dijano, Jelka Frankovič iz Gabrovice – deklico, Bogomila Volčanšek iz Ljube – Svetlano. – CESTITAMO!

PROIZVODNO
GRADBENO
PODJETJE

GRADNJA ŽALEC

Združite prijetno s koristnim!
Olepšajte si svoje stanovanje s
SCHIEDEL ODPRTIMI KAMINI
in si tako ustvarite tople in prijeten videz
vaših prostorov.

SCHIEDEL odprti kamin v dveh izvedbah je akumulacijsko toplotno telo, saj nako-
pičeno toploto postopoma oddaja v pro-
stor. Nudimo vam doma izpopolnjeno iz-
vedbo doslej uvoženih izdelkov. Posebno
izdelan temelj izboljšuje dovod zraka in s
tem izgorevanje. Pripadajoči kovinski deli
so iz kvalitetnih materialov in estetsko ob-
likovani. Kljub vsem izboljšavam je cena
enaka in že več let nespremenjena.
Na vašo željo dobavljamo tudi ročno ko-
vane dodatke kot poseben okras vašemu
domu.

PROIZVAJAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO
Proizvodno gradbeno podjetje GRADNJA Žalec,
Aškerčeva 4, telefon št. (063) 710-740, 710-783, 710-782.
Enota: Proizvodnja in prodaja gradbenih materialov, Latko-
va vas pri Preboldu, tel. št. (063) 722-027.
Naše proizvode lahko kupite v vseh prodajalnih gradbenih
materialov.

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA,
TOZD TOBAK, o.sub.o.
Ljubljana, Tobačna ul. 5,

objavlja po sklepu odbora za MRD prosto delovni mesti
v poslovni enoti KRŠKO

1. SKLADIŠNIKA – ŠOFERJA KOMBIJA

Pogoj: VKV delavec trgovske stroke ali druga ustrežna šola trgovske stroke, izpit za šoferja B kategorije ter ustrezne delovne izkušnje,

2. PRODAJALCA

Pogoj: KV delavec trgovske stroke

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe o izpolnjevanju strokovne izobrazbe naj kandidati pošljejo na upravo poslovne enote Krško, Cesta krških žrtev 20, v 10 dneh po objavi.

Komisija za razpis prostih delovnih mest v upravi
ObS Metlika

razpisuje prosto delovno mesto

REFERENTA ZA PRORAČUN IN SKLADE v
upravi občinske skupščine Metlika.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnje-
vati še naslednje pogoje:

- višja strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne smeri in tri leta delovnih izkušenj ali
- srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in pet let delovnih izkušenj.

Prošnje, kolkovane z 2,00 din, naj kandidati vložijo v
roku 30 dni od objave pri komisiji za razpis delov-
nih mest v upravi ObS Metlika.

ZAHVALA

Z bolečino v srcu javljamo, da nam je kruta smrt iztrgala iz
naročja komaj začeto življenje težko pričakovanega sinčka in
vnučka

MITJE ČINKOLETA

iz Kronovega

Iskreno se zahvaljujemo vsem zdravnikom in strežnemu osebju
otroškega oddelka splošne bolnice Novo mesto in pediatričnemu
oddelku kirurških strok v Ljubljani, ki se je borilo za njegovo
življenje. Zahvala velja družini Ožranovič, kolektivu Petrova za
podarjene vence, trg. podjetju Dolenjka za izrečeno sožalje, žup-
niku za opravljeni obred ter vsem ostalim sorodnikom in znancem
za izkazano pomoč. Hvala vsem, ki še prinašate spomladansko
cvetje na njegov tih dom in mu prižigate svečke.

Žalujoci: mamica in očka, obe mami in očeta ter dru-
go sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta,
tasta in strica

JOŽETA BRAČUNA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem,
sosedom, govornikom tov. Moškoni in ZZB Senovo za poslo-
vilne besede, gasilskemu društvu Veliki Kamen, upokojevcem,
godbi in pevcem s Senovega. Lepa hvala za izrečeno sožalje in
cvetje kolektivu Metke Kozje in Lisce Senovo. Ganljiva pozor-
nost, ki smo je bili deležni, nas tolaži, da ga boste ohranili v
trajnem spominu.

Žalujoci: žena Pepca, hčerke Anica in Silvica z družin-
ama ter Cvetka

ZAHVALA

Ob tragični izgubi naše drage žene,
mame, sestre in hčerke

ANGELE GOLOBIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom ter vaščanom
za izrečeno sožalje in vsem, ki so pokojnico v velikem številu
spremili na zadnji poti. Iskrena zahvala za cvetje in vence, župni-
ku pa za opravljeni obred. Še posebno se zahvaljujemo za podarje-
ni venec tovarni Belt Črnomelj.

Žalujoci: mož Leopold, hči Marija, sin Miro, starši in
sestra Fanika z družino ter drugo sorodstvo

Lani so odklonili 198 otrok

Do leta 1980 novi prostori za otroško varstvo na Raki, v Podbočju, Leskovcu, Dolenji vasi, na Zdolah, Senovem in Brestanici

Zagotovitev organiziranega varstva predšolskih otrok povzroča družinam vedno več skrbi, zato si občani na vse načine prizadevajo, da bi čimprej uresničili načrte iz srednjeročnega programa. V predšolskih zavodih je bilo v minulem šolskem letu 361 otrok, a letos je število naraslo na 410. Povečanje je malenkostno, zato nas tem neprijetnejše preseneča podatek, da so morali lani zaradi pomanjkanja prostorov odkloniti 198 otrok, za katere so starši prosili varstvo.

Približno 160 otrok, starih nad šest let, pripravljajo na,

vstop v šolo v rednih oddelkih skozi vse leto, 212 pa jih obiskuje malo šolo v skrajšani obliki.

hrana tudi eden izmed odločujočih pogojev za prehod na sodobnejši način šolanja.

J. T.

REFERENDUM USPEL, OBČANI ZADOVOLJNI

Nedeljskega glasovanja za triletno plačevanje samoprispevka v krški občini se je udeležilo 3826 občanov (93 odstotkov) od 4123 vpisanih volilcev. Za gradnjo otroškega vrtca in delavskega doma s samoprispevkom se je izreklo 77 odstotkov oziroma 2946 volilcev. Večina je glasovala že v dopoldanskih urah.

OBKROŽILI SMO „ZA“

Meks Pogačar: „Imeli bomo vrtec in delavski dom, tako so v nedeljo odločili občani krške krajevne skupnosti.“

Zofka Longo: „Naše želje se bodo uresničile.“

Dušan Vladić: „Verjel sem v uspeh.“

Klub - bilka upanja

Lani so v krški občini evidentirali 295 alkoholikov, od tega 93 žensk. Ti ljudje povzročajo številne težave sebi, družini in družbi. Zato je tri četrtine vseh problemov, s katerimi se srečuje služba socialnega varstva, tako ali drugače povezanih z alkoholizmom.

V občini deluje tudi koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu. Ta ima svoj akcijski program in si prizadeva, da bi z zdravljem zmanjšali zlo, ki ga prinaša alkohol. Zal so zmogljivosti bolnišnic v Skofljici in v Vojniku premajhne, da bi lahko sprejemali nove kandidate, potem se pa marsikdo premisli.

V Krškem se razen tega zavzemajo za dispanzersko zdravljenje alkoholikov. Imajo tudi klub alkoholikov, ki šteje 30 članov, od tega štirinajst takih, ki so se zdravili. V klubu sodelujejo zdravnik, socialna delavka in medicinska sestra, vanj pa so seveda vključeni tudi najbližji svojci nekdanjih alkoholikov.

MITING NA PLANINI

Lahko rečemo, da ima obujanje tradicij narodnoosvobodilnega boja to leto v izvenšolski in šolski dejavnosti pionirjev krške občine pomembno mesto. Po srečanju slovenskih pionirjev v Brestanici so pred dnevi v organizaciji občinske Zveze prijateljev mladine pionirji v „Kozjanskem odredu“ hodili po poteh osvoboditve. 11. maja so se pohodniki zbrali na Planini v Gorjancih na velikem mitingu, ki so se ga udeležili pionirji delegati iz vseh osnovnih šol v občini, nekdanji borci in aktivisti s tega območja, med katerimi sta bila tudi Jože Penca-Dečko in Venci Perko. O vlogi gorjanskega področja v NOB je zbranim spregovoril tovariš Franc Dragan, za njim pa je mladim dogodke iz NOB oživljala narodna herojka Albinca Hočvarjeva. Brigada pohodnikov, ki so jo sestavljali pionirji iz Krškega, Rake in Leskovca, je zatem krenila v Kostanjevico in izročila brigadne oznake tamkajšnjim vrstnikom, ki so jih pri Senterjerju izročili mladim pohodnikom iz novomeške občine.

Ž. S.

Občinski štab je določil vpisna mesta za vpis in vplačilo posojila za ceste v vseh večjih tozdih in delovnih enotah, za kmete in obrtnike pa na krajevnih uradih. V brežiški občini bodo do l. 1980 modernizirali okoli 25 km regionalnih cest.

Na vseh koncih zmanjkuje

Skromne zahteve morajo biti še skromnejše – Občinski proračun je za letos temeljito pristrižen in ne more kriti v celoti niti zakonskih obveznosti

Vsako leto je težko stakniti konec s koncem, letos pa so bili sestavljalci občinskega proračuna še posebno v zadregi. Kljub skromnim željam so morali povsod nekaj odskrniti in zbori občinske skupščine so izglasovali proračun šele po suklaževalnem postopku. Za vse potrebe je v okviru dovoljene porabe na voljo le 23 milijonov dinarjev, čeravno so prenesli na interesne skupnosti izdatke za socialno skrbstvo, zdravstveno zavarovanje nezavarovanih občanov in odplačevanje nekaterih posojil.

Zaradi gospodarske nerazvosti proračun ne more v celoti zagotoviti z zakonom določenega financiranja državnih organov, nalog splošnega ljudskega odpora, priznavaln borcem, pa tudi ne delovanja medobčinske inšpekcijske službe. Prizadeté so nadalje krajevne skupnosti, saj bodo dobile komaj 738 tisočakov. Izvršni svet je predlagal, da bi prihodnje leto zagotovili denar za priznavalnine borcem NOV v republiškem proračunu, potem ne bodo več odvisni od gospodarske moči občin.

Izhod iz zadrege vidijo v povečanju dopolnilnih sredstev, zato se bodo Brežičani ponovno obrnili na republiko. To velja predvsem za financiranje programa SLO, povečan obseg porabe pa bodo zahtevali tudi za kritje stroškov medobčinske inšpekcije.

V upravi, ki je sicer največji porabnik proračunskih sredstev, se močno povečujejo materialni izdatki. Tako so na primer sejno gradivo prej razmnoževali v 150 izvodih, zdaj ga razpošiljajo delegatom vsakokrat po 800 izvodov. To je pre-

cejšen dodatni strošek, katerega nikjer ne priznavajo in ki narekuje postopoma dodatno nabavo pripomočkov za razmnoževanje.

Brežiška občina in vsi tisti, ki so odvisni od njenega proračuna, so tako prikrajšani za marsikaj, kar je v gospodarsko močnejših občinah samo po sebi umevno.

J. T.

Za kakšne poklice šolanje v regiji?

Sredi razprave že o novih predlogih

V Posavju, kjer teče javna razprava o usmerjenem izobraževanju, ugotavljajo, da je v regiji odprto vprašanje usposabljanja ozkega profila poklicev za kmetijstvo, lesno industrijo in gostinstvo. To nameravajo urejevati z dogovarjanjem z delovnimi organizacijami ter organizatorji vzgoje in izobraževanja.

Glede na sedanji šolski sistem štiriletnega izobraževanja pride za Brežice v poštev šolanje administrativnih tehnikov, ekonomskih in komercialnih tehnikov, vzgojiteljev za predšolske otroke od 3. do 6. leta ter usposabljanje mladine, ki se bo v okviru naravoslovno-matematične, jezikovne in družbenoekonomske usmeritve odločila za nadaljnji študij. V Krškem bi usposabljali elektrotehniške za jaki in za šibki tok, strojne tehniške in kmetijske tehniške, v Sevnici pa konfekcijske tehniške.

Med poklici širokega profila prihaja za Brežice v poštev šolanje prodajalcev in administratorjev, v Krškem usposabljanje kovinarjev, električarjev, papirničarjev in voznikov motornih vozil, v Sevnici pa bi izobraževali konfekarje.

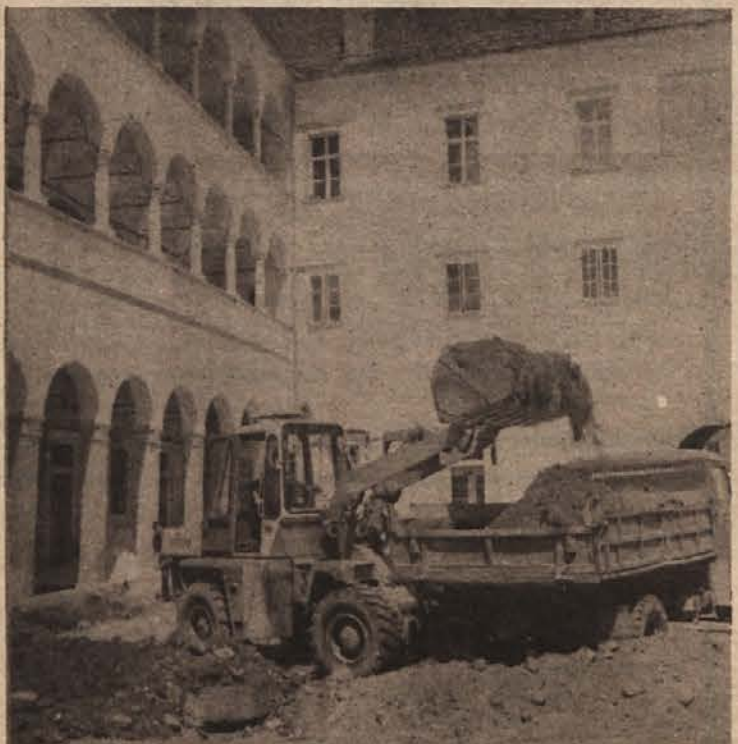
V razpravi se bodo do junija gotovo izoblikovali še številni novi predlogi glede na potrebe in možnosti regije.

JAVNO O ZAKONU IN O POSOJILU

Medobčinska sveta Zveze sindikatov in SZDL Posavje sta z dogovori spodbudila organizacijo javne razprave o osnutku zakona o združenem delu. Najprej je na vrsti usposabljanje predavateljev, za katere prirejajo skupne seminarje. Oba sveta podpirata akcijo za vpis cestnega posojila, za katero so v Posavju precej zainteresirani, saj bo to območje do leta 1980 dobilo nazaj 130 milijonov dinarjev, s posojilom pa bo zbrano nekaj nad 20 milijonov din.

TISOČ DELOVNIH UR

Prebivalci Zgornjega Obrežja so doslej opravili 600 delovnih ur pri urejanju ceste skozi vas. Lotili so se vseh težkih del od izkopov do betoniranja in polaganja cevi za kanalizacijo. Sklenili so delati še 400 ur, če jim bo občinska skupščina dodelila zaproseno pomoč in jim tako omogočila asfaltiranje ceste. Vsaka hiša je pripravljena prispevati po štiri tisočake. Večino denarja so že zbrali. Krajevna skupnost Artiče daje pobudi vso podporo in je upoštevala modernizacijo ceste skozi Zgornji Obrež tudi v svojem programu.

Razstava cvetja in zelenja v Brežicah se bliža. V gradu hitijo urejati dvorišče, po mestu asfaltirajo pločnike, zasajajo zelenice in organizirajo očiščevalne akcije. Pri pobiranju smeti so minuli teden sodelovali tudi gimnazijci. (Foto: Jožica Teppey)

Novo v Brežicah

LIKOVNIKI V DOMU JLA – Društvo likovnikov amaterjev prireja razstavo v počastitev dneva letalstva. Odprti so jo sinoči, trajala pa bo do konca meseca. Svoja dela prikazujejo: Vlado Cedilnik, Blaž in Mitja De Gleria, Bojan Horvatič, Janez Kebe, Anton Miklavžin, Leonard Polšak, Anton Savnik in Jože Tavčar.

S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI BOLJ GOSPODARNO – Kmetijska zemljiška skupnost v Brežicah bo letos izdelala načrt za rajonizacijo zemljišč v občini. Skupaj z občinsko skupščino bo proučila ukrepe za zajezitev pretiranega prehajanja zemljišč v last nekmotov v rajoniziranih območjih. Skupnost bo skrbelo tudi za to, da bodo obdelana vsa zemljišča v občini.

SPOMENIK TUDI NA BIZELJSKEM – V počastitev dneva vstaje bodo na Bizeljskem priredili večjo proslavo, namenjeno občanom vseh

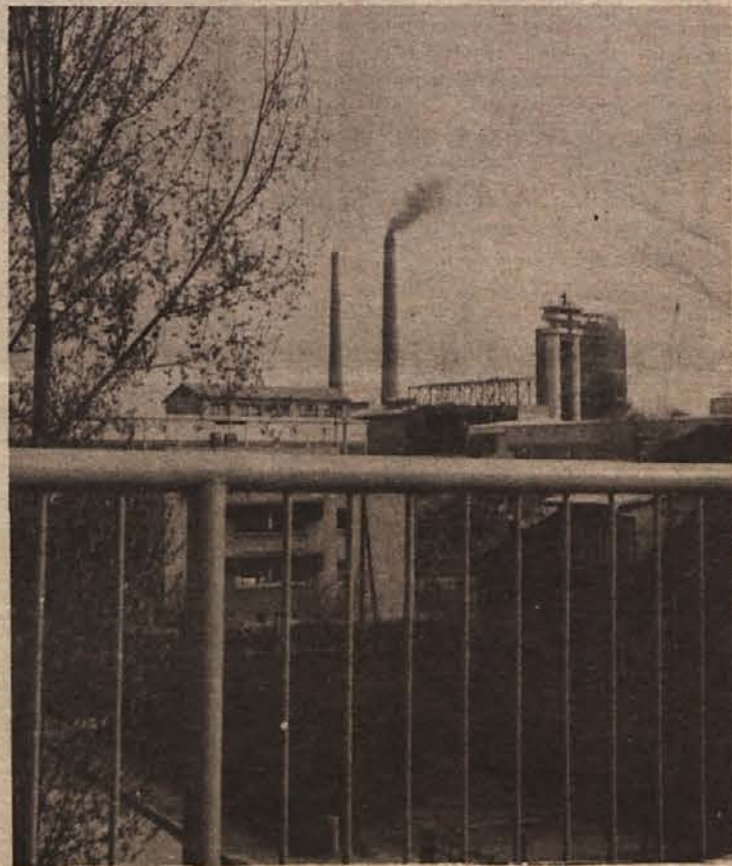
posavskih občin. Združili jo bodo z odkritjem spomenika padlim borcem NOV. Proslava bo 24. julija in na njej se bodo spomnili tudi izgnancev. K sodelovanju so povabili sosede z one strani Sotle, predvsem nekdanje borce, s katerimi so se v času narodnoosvobodilnega boja skupaj borili proti okupatorju.

SPET ZADREGA ZA MESO – V mesnicah te dni ni bila kaj prida izbira. Zlasti svinine in teletine je hitro zmanjkalo, zato so imele gospodinjice ob sobotah na voljo le še goveje meso. Pozna se, da se je povečal izvoz, pa najbrž tudi poraba v turističnih območjih.

PO PLIN POSLEJ NA ČATEŽ – Brežiška Agraria je preselila prodajo plina iz mesta na Čatež v poslopje ob breskovich nasadih. Za kupce je to sicer oddaljeno, vendar iz varnostnih razlogov edino primerno, saj središče mesta gotovo ni kraj za skladišče vnetljivih snovi.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Pogled z novega nadvoza na stare in nove objekte Tovarne celuloze in papirja v Krškem. Velika investicija v nove zmogljivosti za proizvodnjo celuloze gre h koncu. (Foto: Jožica Teppey)

VAŽNO JE SODELOVATI – Na sobotnem tekmovanju ekip prve pomoči pred sevniškim zdravstvenim domom je nastopilo 120 članov Rdečega križa iz šol in krajevnih skupnosti. Prvenstvo med KS je tokrat pripadlo Sevničanom, pred Bučko, Boštanjem (na sliki), Zabukovjem in Studencem. Med šolarji so zmagali Krmeljčani. (Foto: Železnik)

Gasilska dvorana odprta vsem

Sevnica je slednjič dobila dvorano za kulturne prireditve v gasilskem domu

Predzadnjo soboto je bil v sevniškem gasilskem domu poseben praznik: namenu so izročili prenovljeno dvorano v gasilskem domu, ki bo poslej edina za kulturne prireditve v mestu. Pred otvoritvijo je direktorica celjskega Zavoda za spomeniško varstvo Anka Stopar v avli dvorane odprla razstavo Kulturni spomeniki v občini Sevnica.

Prenovljena dvorana je sad napora vrste dejavnikov, pri tem pa ne

gre prezreti udarništa gasilcev in delavcev Stillesa. Poglavitno breme pri obnovi so imele kulturna skupnost, sevniška krajevna skupnost, telesnokulturna skupnost in Lisca.

Dvorano so „krstili“ prizadevni pevci gasilskega pevskega zbora iz Sevnice, ki so tako počastili 30-letnico svojega delovanja. Predstavili so se z zahtevnim sporedom, med drugim z Gallusovo Ecce quomodo moritur. Predsednik komisije za podeljevanje Gallusovih priznanj Tone Lotrič je podelil zboru zlat venec za 30-letno nenehno delo, pevcem, čla-

nom zbora, pa še 34 Gallusovih priznanj.

Zlate značke so prejeli: zborovodja prof. Viktor Krenčič in pevci: Lojze Motore, Franjo Šunta st., Lojze Košorog, Drago Bizjak, Tine Mlinarič, Miloš Drnovšek st. in Franc Teraž – vsi za 31-letno delo, Miloš Drnovšek ml. za 29-letno delo in Janez Nepužlan za 27-letno delo. Osem pevcev je prejelo srebrna priznanja, ostali pa bronasta.

A. ŽELEZNIK

Slab zgled vleče

Koliko kdo za inšpekcijske službe v Posavju?

Ena od stičnih točk, ki naj bi še bolj povezovala Posavje, so tudi letošnje pomlad ustanovljene medobčinske inšpekcijske službe. Po kratkem delu bi bilo seveda še prezgodaj ocenjevati prednosti združitve inšpektorjev. Pa bodo sploh lahko delali?

Ob vsakem porodu so pač bolečine. Inšpektorji so naleteli na mino že pri sestavljanju finančnega načrta svojih služb. Dogovorjen je bil ključ za sofinanciranje občin, po katerem naj bi brežiška in krška občina nosili vsaka po 35 odst. stroškov, sevniška pa 30 odst. Natančnejši izračun o tem, koliko dela naj bi inšpektorji imeli v posamezni občini, pa kažejo malo drugačno sliko: Brežice in Krško po 36,2 odst. zapadlih zadev, Sevnica pa le 27,6 odst.!

Nekaj jeze je bilo namreč že ob svojevrstni odločitvi krškega predsednika izvršnega sveta, ki je svojemu proračunu vele odrezati manjšo dotacijo za „brežiškega“ občinskega javnega tožilca. Gre za 40.000 dinarjev manj. Krško pa je tudi stroške medobčinskih inšpekcijskih služb oklestilo za 10 starih milijonov, razlika naj bi menda prišla iz rebalansa proračuna, če ta seveda bo.

Disciplinirani Sevničani, ki so svoj delež (večji od sedaj dogovorjenega) nakazali že četrty dan po ustanovitvi inšpekcijskih služb, se seveda sprašujejo, zakaj bi se držali dogovora. Izvršni svet je zato na zadnji seji soglasno podprl svojega predsednika, da zapove sevniškemu proračunu izplačila manjših akontacij... Končno lahko tudi Sevničani čakajo na rebalans, če bo in – koliko bo. Skratka: zgodba o jari kači. Ali bodo medobčinske inšpekcijske službe živele ali ne, je sedaj vprašanje.

A. ŽELEZNIK

BO POŽRLA VES DENAR? Gradnja mokronoške montažne soje in telovadnice kani iztisniti sleherni dinar, zbran s samopriskevkom. Letos bodo s samopriskevkom komaj zbrali za odplačilo posojila, dolg se bo otepal še prihodnje leto. Takšen način gradnje, izključno z lastnimi sredstvi, je nevdržan, ker drugod ne bodo dobili prostorov, za katere so se dogovorili z volilci.

Koporc najboljši kmetovalec v KS

25. maj praznik KS Veliki Gaber: osrednje slovesnosti v soboto popoldne in nedeljo – Pričakujejo borce Dolenjskega odreda – Pri lovski koči tudi za zabavo

25. maja slavi svoj krajevni praznik krajevna skupnost Veliki Gaber. Na ta dan pred 34 leti je namreč Druga grupa odredov pri vasi razrušila progo in uničila sovražni vlak. Letošnje praznovanje vključuje bogat spored prireditev, največ jih bo v soboto, 22. maja, in nedeljo.

Podelili bodo tudi priznanja krajevne skupnosti. Letošnji na-

grajenci so: pevski zbor Kulturno-prosvetnega društva dr. Petra Deržaja, Dane Štrempfelj, predsednik krajevne konference SZDL, in – kar se dandanes že malokdo spomni – najboljši kmetovalec na območju krajevne skupnosti Alojz Koporc iz Ceste, Napredni kmetovalec Koporc je med drugim tudi član delegacije za republiško skupščino.

Osrednja sobotna prireditev bo sprejem borcev Dolenjskega odreda v soboto ob 15. uri. Ob tej priliki bodo podeljena letošnja priznanja KS. Nedeljsko dopoldne bo v znamenju športnih in zabavnih prireditev. Najprej bo tek okrog Velikega Gabra za pokal predsednika sveta krajevne skupnosti. Na sporedu bo tudi že tradicionalna nogometna tekma suhi: debeli. Tokrat se ne bodo pomerili na zamočvirjenem igrišču v Zagorici, temveč pri lovski koči, kjer bodo tudi ostala zborovanja. Kaže, da bo vsem kaj kmalu pošla sapa, kajti že ob

14.30., komaj pol ure po začetku boja, naj bi bila že podelitev pcalov in diplom!

ZAPLATA ZA STARE LUKNJE – Pred nedavnim so cestarji krpali asfalt tudi skoz Mirno. Nekateri pravijo, da so spregledali marsikatero luknjo, bolj pa bo držala tista, da se tako strganih hlač (ceste) pravzaprav ne spleča več krpati, ampak je bolje kupiti nove. Na sliki: razdrapano cestišče pred mirenskim bifejem pred krpanjem.

Vsak četrtek – DOLENJSKI LIST

ZASLUŽNI ZA GRADNJO – Ob otvoritvi prenovljene gasilske dvorane je predsednik izvršnega odbora kulturne skupnosti Tone Koren izročil številnim Sevničanom priznanja za sodelovanje pri preureditvi doma. Posebne plakete so delo priznanega medaljerja Štovička. Med drugimi jo je prejel tudi arhitekt Čamernek iz Stillesa, čigar zamisel je notranja ureditev dvorane.

Sevniški paberki

NI ZA RIBE, BO ZA LJUDI? Svoj čas je padlo že dosti pikrih na račun obnovljenega jezua v Dolenjem Boštanju. Zlasti nekateri ribiči bi radi videli celo ribjo stezo. Pred novo kopalno sezono (mirenska „krompirjevka“ ne dela) pa marsikoga skrbi, kaj bi se lahko zgodilo kakšnemu otročanju ali komu drugemu, ki bi zdrnil po jezui in pristal na skalah pod njim (na sliki).

TRGOVCI IN CANKAR – Trgovcem, posebno sevniškim, že malokdo privoščijo lepo besedo. Kar je res, je res in velja poudariti, da so se do Cankarja izkazali kot se spodobi. V izložbe, kamor se v glavnem postavlja na ogled blago za prodajo, so v času vrhuca proslav razstavili Cankarjeve slike in tako prispevali svoj delež, da je na ta način lahko marsikdo, ki gleda samo izložbe, videl, da Cankar ni pozabljen.

MANJKAJO ŠE VENTILATORJI – V novi gasilski dvorani ob prireditvah ponavadi postane precej vroče. Tako je zato, ker v stenah še niso montirani ventilatorji, kar pa se bo slej ko prej zgodilo.

BOŠTANJSKI HOTEL BO IMEL BAZEN – Izvršni svet občinske skupščine je na zadnji seji odobril izredno lokacijo zdomeu Martinu Dolinsku, ki bi v Boštanju rad postavil sodoben gostinski objekt. Rečeno je bilo, da bo leta imel v prvem nadstropju bazen. Če bo in kadar bo, bo to lepa pridobitev, ki jo tačas Sevnica še gotovo ne bo premogla.

vrsto stvari, ki bi po našem mnenju morale spodbuditi razpravo že na tem zasedanju konference.

Sekretar Žibert je med drugim dejal, da delavci še nimajo vseh pravic, ki jim gredo iz samoupravljanja. „Tehnostrateške strukture se poslužujejo celo demagoških parol. Sprejetih samoupravnih sporazumov, pravzaprav iz njih izvira oče obveznosti, sprejete tudi na zborih delavcev, ne poravnava... Povezovanje med delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi ni uresničeno. Ne smemo dopuščati, da se v občinski skupščini, izvršnemu svetu, organih SIS ohranjajo preživeli odnosi. Še po treh letih ni pravih ustavnih odnosov v delegacijah. Pri slednjih bi morali biti še zlasti pozorni, ker ne najdejo prave vsebine dela, posebno ne tiste za SIS.“

To je le nekaj misli iz sekretarjevega referata. Ne da bi pozivali na „rezanje glav“, vendar že samo našteje stvari kar kličejo po akciji. 5. sejo CK ZKS, ki je v republiki že odločno pomedla s pomanjkljivostmi, mora vzeti resno sleherni osnovna organizacija ZK in ostale družbenopolitične organizacije.

Po svoje še bolj kot opisane pomanjkljivosti zaskrbljujejoče molk po tem referatu. Razen Alojza Krhina, upokojenca z Mirne, in predsednice občinske konference SZDL Ivanke Pavlin se k razpravi ni priglasi nihče iz prizadetih delovnih organizacij! Katere pa so sploh to? Kje tako usodno (še danes!) šepa samouprava in vladajo tehnokrat? Teja nismo slišali na tej konferenci. Če bi, bi se verjetno njihovi pašaluki sesuli preje kot hišice iz kart.

A. ŽELEZNIK

DOMAČINI PRIPRAVLJENI – Konec meseca bo v Mokronogu velika folklorna prireditev. Domača skupina je že dobro pripravljena, z uspešnimi plesi so se minuli petek pokazali miličnikom in delavcem UJV ob njihovem prazniku 13. maju. (Foto: Železnik)

Iz kraja v kraj

UPOKOJENCI PO POMURJU IN ŠTAJERSKEM – 9. junija trebanjsko društvo upokojencev prireja izlet za svoje člane. Še vedno se lahko prijavite v društveni pisarni v bloku, vendar najkasneje do 3. junija. Odbor želi, da bi se izleta po Pomurju in Štajerskem udeležilo kar največ članov.

TRIM STEZA DO PRAZNIKA – Na predvečer mirenskega krajevnega praznika v soboto, 5. junija, bodo na Mirni slavnostno izročili na menu prvo TRIM stezo v občini. Osrednja proslava krajevnega praznika bo v

nedeljo, 6. junija. TRIM steza je bila dolgoletna želja mirenskih športnikov in sindikalnih aktivistov in bo prišla prav vsem zaposlenim v občini.

OBČINE: OKVARA NA KOLESU – 17-letni Dušan Kek z Luže se je 6. maja popoldne peljal na kolesu z motorjem proti Občinam, ker pa je prišlo na kolesu do okvare, ki jo je kar med vožnjo popravil, je zapeljal po nasipu v drsno ograjo pri magistralni cesti. Kek je padel in se tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Letos več štipendistov

Občina lahko krije le 36 odst. potrebnih sredstev za štipendije, ostala sredstva iz solidarnostnega priliva — Štipendije dobiva 445 študentov, dijakov in učencev

Samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov so 1974 v črnomaljski občini podpisale vse delovne organizacije. Po sporazumu vse podpisnice odvajajo v sklad za štipendije 0,5 odst. od izplačanih bruto osebnih dohodkov. Iz tako zbranih sredstev in solidarnostnega priliva prejema študenti poleg kadrovske štipendije še različne, tako imenovane socialne del, ki je odvisen od višine družinskih dohodkov. Upravičeni prosilci, ki niso dobili kadrovske štipendije, jo dobivajo iz sklada združenih sredstev.

V prvem polletju šolskega leta 1975/76 je prejelo štipendije 445 študentov, dijakov in učencev v gospodarstvu, od tega 106 študentov na visokih in višjih šolah; malo več kot polovica jih študira za tehnične poklice; nad 100 gimnazijcev pa dobiva štipendije iz sklada združenih sredstev. V letu 1975 je bilo v občini izplačano za 1.532.728 dinarjev štipendij; letos, ko se je povečalo število štipendistov, zvišale pa so tudi osnove za izračun štipendij, bo potrebno okoli 250.000 dinarjev več na mesec. Občina bo lahko izplačevala le 36 odst. vsega denarja, za ostala sredstva pa so vezani na solidarnostni priliv. Iz Titovega sklada, ki štipendira izredno pridne učence in študente ter mlade delavce iz neposredne proizvodnje, prejema štipendijo šest črnomaljskih občanov, trije pa imajo Kraigherjevo štipendijo.

Podatki kažejo, da se delovne organizacije zavedajo, da je štipendiranje ena od temeljnih oblik uresničevanja družbenega dogovora o

kadrovske politiki, saj črnomaljsko gospodarstvo štipendira skupaj 115 dijakov in učencev; iz negospodarskih dejavnosti pa prejema štipendije 98 študentov.

Kljub ugodni štipendijski politiki pa v občini ugotavljajo, da uspehi pri študiju niso vedno taki, kot bi si jih želeli. Zato bosta kadrovska služba ter odbor za izvajanje družbenega dogovora o štipendiranju poslej bolj podrobno spremljala učne uspehe štipendistov ter sprejemala potrebne ukrepe.

A. B.

Sociala na prepihu

Pičili odstotki organiziranega otroškega varstva — Podjetja se otepajo nepismenih Romov

Z vprašanjem socialnega skrbstva več ali manj v vseh interesnih skupnostih, združenih v socialno varstvo. Občina se v zadnjih letih hitro razvija, denarja, da bi sproti in učinkovito reševali vprašanja s področja socialnega varstva, ki jih ta razvoj prinaša s seboj, pa ni dovolj.

V občini, ki šteje okoli 17.000 prebivalcev, je zaposlenih 5.100 ljudi, od tega več kot 2.000 žensk, pretežno mater. Veliko moških je še vedno na delu v tujini; skoraj 11 odstotkov občanov je starejših kot 65 let; od 2.100 otrok do sedmega leta starosti jih je le 6,4 odstotka v organiziranem otroškem varstvu.

Trenutno dobiva zaradi zelo slabih življenjskih razmer 89 ljudi stalno družbeno denarno pomoč, ki znaša povprečno 411,85 dinarjev; to pa ni niti toliko, kot polovica varstvene pokojnine, kakor določa družbeni dogovor. Družbeno pomoč bi

NATRPAN URNIK ČRNOMALJSKIH GLASBENIKOV

V soboto, 22. maja, bodo učenci črnomaljske in novo-meske glasbene šole odptovali v Nabrežino pri Trstu, kjer bodo pripravili koncert in tako vrnilo obisk Glasbeni matiči iz Trsta. Dva dni za tem se bodo črnomaljski mladi glasbeniki udeležili dneva glasbene mladine Slovenije v Ljubljani; za dan mladosti bo v Črnomlju velika glasbena manifestacija „dan glasbene mladine Bele krajine“, na kateri bodo nastopili Sonja Hočevar, Rajko Koritnik, Ladko Korošec, Boris in Marjan Kralj, Ježek in Silvo Mihelčič.

Politična šola — šola današnjika

Pred kratkim je v metliški občinski politični šoli končalo pouk 35 slušateljev — Sprava so dobili v maršalovem rojstnem kraju

Na 25. seji komiteja občinske konference ZKS Metlika (imeli so jo v začetku leta) so člani ugotovili, da se mnogi, predvsem novosprejeti člani ZK ne morejo izkazati s primerno stopnjo idejne usposobljenosti.

Zavoljo tega so sklenili, da bodo poslej pripravljali občinsko politično šolo, ki naj bi bila sestavljena iz dveh programov: začetnega in nadaljevalnega. Pred kratkim je tako imenovani A program, (50-urno izobraževanje) uspešno končalo 35 slušateljev, med katerimi so prevladovali predvsem delavci in delavke iz neposredne proizvodnje. O svojih vtisih so povedali:

Slobodanka Videtič

Širili. V 50 urah smo spoznali mnogo zanimivega, prebrčana pa so bila tudi nam v naslednjih 50 urah šola še bolj priljubila. J. PEZAR

Mijo Graša

Mijo Graša, Novoteks: „Danes gleda marsikdo na različne politične tečaje kot na nujno zlo, ki človeku krače čas. Sprva sem menil, da bo tudi „metliška“ šola suhoparna, da bodo ponavljali že znane stvari. Spričo dobrih predavanj pa sem bil po vsaki uri vesel, da sem slišal veliko zanimivih stvari, in zadovoljen sem, ker smo na koncu šole vsi dokazali, da se vračamo iz „bazo obogateni z znanjem.“

Cvetka Badovinac, Komet: „V naši delovni organizaciji sem predsednica mladine in zaradi tega se še posebej zavedam, da je prav vsakemu delavcu družbenopolitično

izobraževanje močno potrebno. V šoli sem bila pridna in upam, da bom med prvimi, ki bodo znanje poglabljali v nadaljevalni politični šoli. Slišala sem, da namerava komite v naslednjih petih letih skozi šolo „peljati“ vse člane ZK, in prebrčana sem, da je to več kot potrebno.“

Stane Brodarič

Stane Brodarič, Beti: „Veliko novega sem slišal v občinski politični šoli in ugotovili, da še marsičesa ne vem. Zavoljo tega se bom posvetil dodatnemu izobraževanju. Prebrčal bom Komunisto, segel po knjigah iz rdečega kotička in spremljal tekočo družbenopolitično literaturo. Kaj mi je bilo v šoli posebno všeč? Dobri in prijazni predavatelji, resni slušatelji in spričevalo, ki sem ga dobil ob zaključku šole v Titovem rojstnem kraju.“

Slobodanka Videtič, Beti: „Znanija ni nikoli preveč in prebrčana sem, da je naša občinska politična šola v dobri meri družbenopolitično usposobila delavce v družbenem delu. Menim, da ne bi bilo napak, ko bi prvi del usposabljanja raz-

SEMINAR O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Vodstva metliških občinskih družbenopolitičnih organizacij so pripravila minulo soboto enodnevni seminar o zakonu o združenem delu. Udeležili so se ga sekretarji osnovnih organizacij ZK, predsedniki KK SZDL, predsednik OOS, predsedniki osnovnih organizacij ZSMS, direktorji in sekretarji delovnih organizacij, predsedniki IO SIS, družbenopolitični delavci in člani komisije za samoupravljanje pri OS ZS. Namen uspelega seminarja je bil seznaniti širši politični aktiv v občini z idejnopolitičnimi izhodišči in vsebino novega zakona. Predavali so Jože Mozečič, Miro Štimac, Nikola Podrebarac in Milan Vajda.

Za pokale

Občinska konferenca ZSMS Metlika je tudi letos pripravila v počastitev dneva mladosti mladinske športne igre. Letos se bodo mladi iz osnovnih organizacij in aktivov pomerili v malem nogometu (tekmovanje že poteka), streljanju, kegljanju in namiznem tenisu. Zaenkrat je najbolj zanimivo pri nogometu in prve tekme so pokazale, da so nogometaši od lani napredovali. Zaradi tega se za prvo mesto potegujejo kar štiri ekipe, in sicer Dobravica, Gradac, P.osalnice in Slamna vas.

Tekmovanje v streljanju z zračno puško se je začelo minulo nedeljo, strelci in strelke pa so dokazali, da dobiva tudi ta šport v metliški občini prav zavoljo dobre organizacije vse več privržencev. Zaenkrat počivajo kegljači in igralci namiznega tenisa, ki bodo šli v boj za pokale tik pred maršalovim rojstnim dnevom. Slavnostni zaljuček tradicionalnih mladinskih športnih iger, podelitve pokalov in pokala za skupnega zmagovalca, bo po vsej verjetnosti na predvečer Titovega rojstnega dneva, nato pa bodo mladi v vseh krajevnih skupnostih pripravili kresove in ob njih kulturne programe. Komisija za šport pri OK ZSMS Metlika je ob letošnjem tekmovalju ugotovila, da so nekatere mladinske ekipe neradne, da ne spoštujejo dogovorov itd. Med najslabšimi so športniki iz Beti, ekipa Brezovica, Suhorja in še nekatere. Člani komisije so se odločili, da omenjenim prihodnje leto ne bodo dovolili nastopati. J. P.

Metliška OK ZSMS je v počastitev meseca mladosti tudi letos pripravila mladinske športne igre, ki se jih bo letos udeležilo rekordno število mladih. Na sliki: prizor s tekmovalja v streljanju z zračno puško.

Sprehod po Metliki

MLADINSKI KLUB JE PRIPRAVIL pretekli petek kviz z naslovom „Cankar in mi“. Sodelovalo je pet ekip: tri iz mestnih mladinskih osnovnih organizacij in dve iz Beti. Tekmovalci so pokazali, da dobro poznajo Cankarjevo življenje in delo, pripravljali pa, da imajo veliko smisla za to vrsto prireditve. Tekmovanje je bilo obogateno z glasbenimi vložki.

KOMORNI ZBOR RTV LJUBLJANA je imel ob 50-letnici ustanovitve brezplačen koncert v domu Partizana. Čeprav so na prireditve vabili pravočasno razobešeni plakati in je šolska mladež raznašala po hišah obvestila, je bilo v dvorani bolj malo ljudi. Človek se ob tem vprašuje, kaj neki bi bilo treba pripraviti, da bi ljudje zapustili svoje „za-pečke“. ZANIMIVO SE JE TAKOLE POLDNE sprehoditi po vinorodnih krajih. Ne samo da se naučijo vsega za zrak, ampak se lahko kaj tudi prebrčajo, da so ljudje zelo delovni. In če te ljudi povrh še poznajo, diš, da delajo z večjo vnemo kot poldne na svojih delovnih mestih. Ako bi jih vprašali, zakaj je tako, dobili enoten odgovor: „To je naš dar moje!“

TOPLO VREME PRIVABI ob obojih in nedeljah veliko izletnikov, ki posegajo najraje po jančičkih odojčkih, vrtečih se domala po vsako gostilno. Ni strahu, da sploh nega mesa gostilničarji ne bi mogli prodati, pogosteje se zgodi, marsikdo ne pride na vrsto, češ da an ali dva poprej zagotovil svojo kosa mesa. Poprečno hočejo za gram pečenke po 140 dinarjev, niti ni tako poceni.

metliški tednik

Poklic je jamstvo

Zlasti v bolj odročnih krajih, še posebno, če zemlja ni preveč rodovitna, se starejši ljudje pritožujejo, da mladi, brž ko se izučijo poklica, zapustijo dom. „Seveda, v tovari je lažje: narediš tistih osem ur, potem si prost; na kmetiji pa je človek vpržen od jutra do noči,“ pravijo kot v opravičilo mladim. Marjana Adlešiča, 20-letnega avtomehaniška iz Purge, pa suzba in mesto nista odtujila zemlji. „Vsak dan se vozim v službo v IMV v Novo mesto; do Črnomlja se peljem s svojim avtom, od tam pa vozi delavski avtobus,“ je povedal Marjan, ki je ravno nehaj „vačiti“, kot pravijo v Beli krajini branjanju. „Jaz sem najstarejši od treh otrok; mlajša dva hodita še v šolo. O tem, če bom kasneje jaz prevzel kmetijo, ki meri 20 hektarjev, je še prezgodaj razmišljati. Res pa je, da rad in z veseljem delam na kmetiji; to mi po delu v tovarni pomeni sprostitve.“

Vendar Marjan misli, da je prav, če se danes mladi kmečki fantje izučijo lakšnega poklica; to je zanje veliko jamstvo. „Pri nas se samo od kmetije ne da živeti, zemlja je preskopa. Če hočeš kaj napredovati, si moraš kupiti kmetijske stroje, ti pa so dragi. Pri nas imamo traktor, priključke, oče ima tovarnjak. Hrano pridelamo sami, vendar mora biti kljub temu pri hiši kdo

v službi. Sicer pa mi nismo izjema na našem koncu, skoraj vsi gospodarji so v službi, zraven pa delajo še na zemlji.“ A. B.

MLADINA TEKMUJE

V črnomaljski občini potekajo športna tekmovalja ekip OO ZSMS. Mladinci tekmujejo v košarki, malem nogometu, namiznem tenisu, šahu in streljanju. Proglasitev zmagovalcev bo za dan mladosti, 25. maja, ko bodo na slovesnosti sprejeli pionirje v mladinsko organizacijo.

Lani je bilo za obnovo gradu Pobrežje nad Kolpo pri Adlešičih na voljo 100.000 dinarjev, letos pa je denarja ravno pol manj. S 50 tisočaki, kolikor je dala kulturna skupnost Slovenije, bi radi uredili prostor v gradu, kjer je bila med vojno partizanska kovačnica.

Črnomaljski drobir

TRIM AKCIJA — Črnomaljska TTKS pripravlja za nedeljo, 30. maja, trim akcijo „Vsi na kolo za zdravo telo“. Proga, ki jo bodo morali udeleženci prevoziti, bo dolga okoli 18 kilometrov; vozili bodo od Črnomlja prek Gradca do Stranske vasi in nazaj do Črnomlja. Vsak udeleženec bo dobil trim značko „kolesarjenje“, družine (najmanj 3 člani) pa trimsko priznanje. Start bo od 8. do 10. ure na rokometnem igrišču.

EN ZDRAVNIK PREMALO — V Semicu imajo le enega zdravnika, ki dela v Iski in v splošni ambulanti. Ker vsega dela ne zmore v rednem delovnem času, se Semicani zavezmajo, da bi dobili še enega zdravnika; če to ne bo mogoče, predlagajo, da temu zdravniku dovolijo delati nadure.

ZA ASFALT GRE — Dela za asfaltiranje okoli 2,5 kilometra dolge ceste Kanžarica — Dobličje bodo začeli takoj, ko bodo razčiščena vsa vprašanja glede lastništva zemljišča, po katerem naj bi cesta tekla. Vse je torej odvisno le od prebivalcev teh krajev in od njihove dobre volje. Gotovo jim ne bo težko najti skupnega jezika, saj bo prav njim cesta največ koristila.

PONOVNO TRAKTORJI — V petek, 28. maja, bodo v Viatorjevi avtomehanični delavnici v Črnomlju ponovno tehnični pregledi traktorjev.

Črnomaljski poročevalec

Še srednja šola ali nikdar več?

Odločitev bo sprejeta na referendumu 30. maja — Sedanja gimnazija grajena pred več kot 100 leti za 200 učencev, potrebna pa je šola za 600 do 800 učencev

V nedeljo, 30. maja, bo v občini Kočevje izveden referendum o uvedbi samoprispevka za gradnjo prostorov, potrebnih za usmerjeno izobraževanje. Tako je bilo sklenjeno na zadnji seji vseh zborov občinske skupščine.

Samoprispevek bi plačevali 5 let, in sicer v višini enega odstotka od čistih osebnih dohodkov, pokojnin, čistega dohodka (obrtniki itd.) in katastrskega dohodka. Ta prispevek pa bo znašal manj, kot plača dijak, ki se zdaj šola v Ljubljani, za prevoz domov in v šolo, če pride domov enkrat na teden.

Če samoprispevek ne bo izglasovan, potem se bodo morali naši otroci voziti v vse srednje šole v Ljubljano in drugam, kar pomeni, da ne bodo imeli le stroškov s plačevanjem prevoza,

ampak še internata, ki bodo znatno višji.

S samoprispevkom bi zbrali v petih letih 20 milijonov dinarjev, za urejene pogoje za usmerjeno izobraževanje pa bi potrebovali 100 milijonov dinarjev. Seveda bo precej manjkajočega denarja priteklo iz republiških virov, vendar le pod pogojem, če se bomo odločili za samoprispevek.

Plačila samoprispevka bodo oproščeni občani, ki imajo manjše osebne dohodke oziroma pokojnine kot 1.800 din na mesec ali manjše osebne dohodke kot 900 din na člana družine. Nadalje bodo oproščeni vsi kmetje, stari nad 60 let, in še posebej kmetje, ki imajo katastrski dohodek gospodarstva manjši kot 1.000 din, oziroma manjši kot 4.000 din, če nimajo še rednih mesečnih dohodkov izven kmetijstva. Oprostitev veljajo tudi za otroške dodatke, socialne podpore, invalidnine, štipendije, vajsenske nagrade, nadomestila za čas bolezni, pomoč za novorojenčke, priznavalnine za borce in druge dohodke socialnega značaja.

J. P.

Šolski pevski zbor iz Dolenje vasi pri Ribnici uspešno nastopa na raznih prireditvah. Vodi ga učiteljica Nežka Henigman. (Foto: J. Primc)

Zanimanje pobratimov za nas

Ribničani predavali v Arcevi — Kmalu ribniški borci v Italijo

Delegacija občine Ribnica, v kateri so bili sekretar občinskega komiteja ZK France Grivec, predsednik občinske skupščine Ciril Grilj in sekretar občinske konference SZDL Ivan Petrič, je bila od 30. aprila do 4. maja na obisku v pobrateni italijanski občini Arcevia v pokrajini Ancona.

Na predlog domačinov so gostje iz Ribnice 1. maja predavali o temi „Socializem in gospodarstvo Jugoslavije“. Po predavanju so gostje odgovarjali še na vprašanja domačinov, ki so se nanašala predvsem na naše

self-upravljanje in gospodarstvo. Predavanje je organizirala domača sekcija KPI in zupanstvo. Kot vsako leto, tako so se predstavniki Ribnice tudi letos, 2. maja udeležili v Arcevi manifestacije v počastitev spomina

na žrtve, ki so padle v boju proti fašizmu.

Naslednjega dne je bila ribniška delegacija gost županstva in vodstva KPI za pokrajino Ancono. Tu so potekali razgovori o raznih političnih in gospodarskih zadevah. Na razgovorih o nadaljnjem sodelovanju pobratenih občin Arcevia in Ribnica so se dogovorili, da bodo avgusta ali septembra borci iz Ribnice gostje borcev iz Arcevie. Tako bodo ribniški borci letos vrnil obisk, saj so lani bili v Ribnici borci iz Arcevie.

J. P.

Letošnjo kurirčkovo pošto s pozdravi predsedniku Titu so v soboto, 15. maja, svečano sprejeli v Ljubljani. Na fotografiji je svečanost ob odhodu pošte izpred rojstne hiše narodne junakinje Majde Šilc na Gori v ribniški občini. (Foto: Primc)

Najprej proti Boncarju

V treh letih za to cesto okoli 25 milijonov dinarjev — Imenovan je štab za vpis posojila za ceste

V ribniški občini so že imenovali štab za organizacijo in izvedbo vpisa posojila za ceste, njegov predsednik je France Bojc. Podobne organe bodo ustanovili še v vseh tozidih, ustanovah in krajevnih skupnostih. Dogovarjajo se tudi o vpisnih mestih, nakar se bo začel vpis posojila.

Seveda občane najbolj zanima, kaj bo z zbranim posojilom urejeno na njihovem območju. Po sedanjih načrtih naj bi letos porabili za posodobitev ceste od Sodražice proti Bloški polici na območju občine Ribnica 2,5 milijona dinarjev, prihodnje leto 8,9 milijona, leta 1978 pa 13 milijonov. Hkrati bo na območju občine Cerknica porabljenih za posodobitev te ceste leta 1977 kar 10,5 milijona, leta 1978 pa 6,8 milijona dinarjev.

Razen tega je v letu 1978 predvidenega nekaj denarja še za druge ceste, in sicer za cesto Sodražica—Žlebič 4 milijone, za cesto Loški potok—Sodražica, ki jo bodo začeli posodabljati iz smeri Hriba, pa 4,2 milijona dinarjev, kar naj bi začelo do 3,5 km ceste. V teh treh letih je predviden tudi denar za vzdrževanje in posodobitev ceste Ljubljana—Kočevje

na območju ribniške občine. Za ostala leta program še ni znan. J. P.

Ribniški zobotrebci

RIBNIČANE TRESLO — Tudi v Ribnici so občutili nedavni potres, ki je prizadel Tolminsko in del Italije. Najbolj so se tresli stolpiči, in to višja nadstropja. Ljudje so bežali na plan, nekateri celo samo v spalnih srajcah oziroma pižamah, otroke pa so nosili zavite kar v odeje. Tudi Ribničanje so se najbolj ustrašili za avtomobile in so jih hitro zapeljali stran od stolpičev, na zeleznice, kjer so jih parkirali nekateri še več dni po potresu, medtem ko so sami mirno spali v stolpičih. Zvedeli smo, da so potres občutili še v Dolenji vasi in nekaterih drugih krajih občine, čeprav naj bi bilo tudi območje ribniške občine uradno na izvenpotresnem območju.

RUŠENJE — Ta teden bodo porušili stavbo bivše občine Loški potok, kjer je bil nazadnje krajevni urad in sedež pošte. Prav na tem mestu bodo namreč zgradili novo poslovno-stanovanjsko stavbo.

ŠTAFETA — Tudi v Ribnici so pred kratkim zelo lepo sprejeli zvezno štafeto. Na sprejemu je igrala ribniška godba, ansambel JLA, nastopili pa so tudi recitatorji iz osnovne šole. Na sprejemu štafete je zbranim spregovoril predsednik občinske konference SZDL Janez Picek.

MLADINA POROČA

SPREJEM — Za dan mladosti 25. maj bodo v osemletkah v ribniški občini sprejemali pionirje sedmih razredov v mladinsko organizacijo. Zato je treba po šolah izvesti predavanja o vlogi in nalogah ZSM.

SEMINAR — 29. in 30. maja bo predstvo občinske organizacije ZSM organiziralo seminar o nalogah in vlogi ZSM za člane vodstev osnovnih organizacij ZSM in komisij predsedstva. Upajmo, da bo ta seminar tudi uspešno zaključen in da načrt ne bo ostal le na papirju, kot so ostali podobni dosedanj.

KOMISIJA DELA — Med vsemi komisijami predsedstva občinske konference ZSM edina uspešno dela komisija za propagando in informativno dejavnost, ki jo vodi Viktorija Škrabec. Ona je bila pobudnik za izdajanje mladinskega glasila „Krošnjar“. Na žalost nima dobrih sodelavcev, zato tudi izhajanje tega glasila zamuja. M. GLAVONJIC

NOVO DRUŠTVO — V Ribnici so pred kratkim ustanovili društvo invalidov. Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo okoli 90 invalidov. V delovni program so vnesli tovariško pomoč članom, izlete, športno delovanje, rekreacijo, tovariška srečanja in podobno. Izvolili so izvršni odbor, za predsednika pa Staneta Goršiča.

— Kaj pa tako brundaš, medved?

— Jezen sem na današnje zdravstvo. Včasih je bil v Ribnici le dr. Oražem in sem takoj prišel na vrsto, zdaj, ko imamo štiri ali pet zdravnikov, pa moram čakati pol dneva, dan ali še več.

V Kočevju so letos zelo lepo sprejeli zvezno štafeto s pozdravi predsedniku Titu. Ob tej priložnosti so organizirali koncert Akademskoga pevskega zbora iz Ljubljane in izvedli lep ognjemet. (Foto: Primc)

Po partizanskih krajih

Kočevski invalidi na izletu po Hrvaški in Bosni

50 invalidov iz Kočevja je pred kratkim na dvodnevem izletu

obiskalo več krajev, znanih iz NOB, na Hrvaškem in v Bosni. Tako so si ogledali Kozaro, pred spomenik 9.500 padlim borcem pa so položili venec.

Obiskali so še Prijedor, Kumrovec, kjer so si ogledali rojstno hišo predsednika Tita ter novi dom borcev in mladine, Varaždin, Jesenovac in Banjaluko. V Jesenovcu so se poklonili 70.000 žrtvam, ki so jih v tem taborišču pobili ali poklali ustaši. Tudi tu so k spomeniku položili venec.

Izlet je organiziralo Društvo invalidov Kočevje. Udeležence je vodil predsednik društva Mile Opačič, ki se je med vojno boril v teh krajih. Izletniki so imeli s seboj Cveta Križa, ki jih je razveseljeval z igranjem na harmoniko.

J. P.

MLADI POROČAJO

ZMAGALI — Na območnem tekmovanju klubov OZN, ki je bilo 24. aprila v Brežicah, je dosegla ekipa gimnazije Kočevje prvo mesto. S tem si je zagotovila udeležbo na republiškem tekmovanju klubov OZN, ki bo maja v Ljubljani, in uvrstitev med najboljše štiri klube OZN v Sloveniji.

BRIGADIRJI — Pred kratkim je bila prva konferenca brigadirjev, ki so prijavljeni za udeležbo na letošnjih mladinskih delovnih akcijah. Brigadirji so obravnavali pravila mladinskih delovnih akcij, program interinskih dejavnosti in razpored brigadirjev na posameznih akcijah.

PRI BRATIH — Delegacija občinske konference ZSM Kočevje je bila med prvomajskimi prazniki na obisku pri mladini iz pobratene občine Dolina pri Trstu. Naši bratje v zamejstvu so organizirali lepo proslavo, in to z mnogo narodnostnega zanosa, ki preveča tudi sicer vse njihove prireditve. „Nepozabni vtis o delu mladih Slovencev v razmerah, ki nikakor niso podoba svobode nekega naroda, nam ob vsakem srečanju vliva novo voljo za delo v naši sredini,“ so enoglasno izražali svoje mnenje člani delegacije, ki se je udeležila praznovanja v Dolini.

RECITAL OB KRESU — Mladinci aktivna Trata iz osnovne organizacije Kočevje—mesto so na predvečer 1. maja pripravili prvomajski kres. Ob njem so izvedli recital, posvečen dnevu OF in prazniku dela. Ob kresu se je zbralo veliko krajanov in s tem dalo priznanje mladincem za njihov trud in delo. Tako kot na Trati je zagorelo na Kočevskem še mnogo kresov, predvsem v dolini. Vsako leto pa je manj kresov po vrhovih okoli Kočevja.

E. JUNC

JUTRI PRAZNIK OSILNICE

Jutri, 21. maja, bo praznovala svoj praznik krajevna skupnost Osilnica v kočevski občini. Za to priložnost so uredili in okrasili spomenike, razobesili bodo zastave, polepšali vas in zakurili kres. Glavna proslava v počastitev krajevnega praznika pa bo jeseni, ko bodo odprli novo ambulanto. Osilničani praznujejo svoj praznik v spomin na prvi partizanski napad na Osilnico, ki je bil 21. maja 1942.

ZA AMBULANTO

Tozid kmetijska kooperacija ZKGP Kočevje in občinska skupščina Kočevje sta odobrila na prošnjo krajevne skupnosti Struge parcelo splošnega ljudskega pomena, na kateri bo stala nova splošna in zobna ambulanta v Strugah, Zdravstvenemu domu Kočevje—Ribnica. Nekaj zemljišč so za iste namene odstopili tudi zasebniki.

Udeleženci izleta kočevskih invalidov so se za spomin fotografirali tudi pred rojstno hišo predsednika Tita v Kumrovcu. (Foto: Cveto Križ)

Drobne iz Kočevja

KAJ DELAMO? — Nove gradnje ali prenovitve objektov predvidevajo nekateri že letos. Ljudje govorijo vse mogoče. Modrujejo, če bo to pametno ali ne. Marsikaj je namreč nova gradnja cenejša in smotrnejša kot dozidava ali preureditev stare stavbe. Občani želijo, da bi jih vodstva delovnih organizacij bolje obveščala o takih in podobnih svojih načrtih.

preuredili nekaj prostorov. Svoje pisarne in društvene prostore imajo sedaj v prvem nadstropju. Dosedanje pisarniške prostore pa so preuredili v dvorano za sestanke in razstave, ki jo bodo oddajali tudi drugim. To bo Kočevju veliko pomagalo, dokler ne bo sezidana ustrežna dvorana za družbene prireditve. Vse sedanje dvorane so stalno zasedene.

STARINE ZBIRAJO — Zbiralci ali bolje prekupčevalci starin se že zopet pojavljajo, posebno ob sobotah in nedeljah kot izletniki. Pretaknejo vse. Iščejo stare slike, denar, dokumente, pa tudi ostale predmete: likalnike, petrolejke, ure in podobno. So zelo spretni in znajo kmeta prepričati. Kmet se da pretentati, da mu predmet podari ali ga pa preda za prav majhne denarce. Posebno jih zanimajo 3-odstotne obveznice OF in partizanski denar. Če so ljudje že voljni take predmete darovati ali prodati, naj jih ponudijo muzeju v Kočevju. Tako bo to koristilo skupnosti, ne pa posameznim zbiralcem ali brezvestnim prekupčevalcem.

PREGOVORA — Še dva stara izreka nas opozarjata na muhasto vreme. Prvi veli: „Če je pred Servacijem (13. maj) poletje, mrz rad še pritisne na cvetje,“ in drugi: „Če Zolija (15. maj) zemlje ne poškrabi, vreme poleti prida ni.“

— Kaj praviš na to, da so spet izletniki sestanki in spet obljubiš, da KGP ne bo več spuščal gnojnice v Rinžo?

— Da so taki sestanki in objube ena sama velika gnojnica, naj poslušamo o njih že 15 let, pa kljub temu ni nič bolje.

KOČEVJSKE NOVICE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 20. maja - Peter Petek, 21. maja - Dan letalstva
Sobota, 22. maja - Renata Nedelja, 23. maja - Zeljko Ponedeljek, 24. maja - Marija Torek, 25. maja - Dan mladosti
Sreda, 26. maja - Filip Cetrtek, 27. maja - Avguštin

KRSKO: 22. in 23. 5. ameriški film Zadnji tango v Parizu. 26. 5. italijanski film Skrij se.
METLIKA: Od 20. do 23. 5. danski barvni film Zobozdravnik v postelji. Od 20. do 23. 5. ameriški barvni film Do pekla in nazaj. Od 21. do 26. 5. ameriški barvni film Skrivnostna pajčevina. 26. in 27. 5. italijanski barvni film Cvet 1001 noči.
MIRNA: 22. in 23. 5. ameriški barvni film Bolnica.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 21. do 24. 5. francoski barvni film Doktor Popaul. 23. 5. matineja Pink Panther. Od 25. do 27. slovenski barvni film Idealist (ponovno na zahtevo občinstva). Od 28. do 31. 5. ameriški barvni film Alice ne stane več tukaj.
RIBNICA: 22. in 23. 5. ameriški barvni film Strah v noči.
SEVNICA: 22. in 23. 5. ameriški film Shamus - Sla po nevarnosti. 26. 5. film Tom in Jerry - Velika parada.
TREBNJE: 22. in 23. 5. ameriški barvni kavbojski film Mož, ki je ljubil Cat Dancing.

KINIO

BREŽICE: Od 21. do 22. 5. ameriški barvni film Črnobrada pošast. 23. in 24. 5. francoski barvni film Belmondo veličasten. 25. in 26. 5. danski barvni film Ključ za vsako ključavnico.
KOSTANJEVICA: 22. 5. angleški barvni film Vilinske zgodbe. 23. 5. ameriški barvni film Kadar legende umirajo.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

POTNIKA za prodajo rolet zaposlim. Najraje vestnega upokojenca. Naslov v upravi lista (1518/76).
NUJNO POTREBUJEM varstvo na domu za 8-mesečnega otroka. Lahko s stanovanjem ali za 8 ur dnevno. Ponudbe na telefon 22-667 od 16. ure dalje.
GOSTILNA „SORA“, Flisek, Reteče 18, Škofja Loka, sprejme dve natakariči (tudi priučeni) s 1. junijem. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru.
TAKOJ zaposlim priučenege tesarja. Tesarstvo Sentjernej.
IŠČEM ZENSKO za varstvo otrok na domu v dopoldanskem času. Pogoji ugodni. Pavičić, Ragovska 6/II, Novo mesto.

Ogled vsak dan. Naslov: Milan Bitenec, Cankarjeva 27, Kamnik.
POCENI prodam kombiniran štedilnik. Justa Turk, Mala Cikava 10.
PRODRAM televizor, radio, magnetofon, pony kolo in Tomos avtomatic. Ponudbe pod „POCENI“.
PRODRAM puhalniki in 10 m cevi (50-cm premer). Poizve se Jelše 5, Otočec ob Krki.
PRODRAM kavč. Franc Turk, Novo mesto, Mestne njive 6.
PRODRAM grablje BCS. Anton Bojanc, Mala Cikava 4, Novo mesto.
PRODRAM košnja sena in otave pri Ostrogu (84 arov). Marija Cvelbar, Sentjernej 65.
PRODRAM obžagano ostreže za vikend. Naslov v upravi lista (1527/76).
ŠKOTISKE OVČARJE, mladiče z odličnim rodovnikom, prodam. Brigita Veber, Prvomajska 39, 68290 Sevnica.
UGODNO prodam kosilnico znamke Irus in motorno kolo znamke Tomos. Naslov: Jože Muhar, Dolenja vas 29, 68270 Krško.
PRODRAM 100 skupnikov. Oglasite se pri Fani Hočevnar, Stara vas 4, Škocjan.

PRODRAM psico, staro 9 mesecev, nemško ovčarico, dober čuvaj. Erklavec, Vrtača 19, Semič.
PRODRAM košnja sena na rastilu. Vrbinc, Gotna vas 28.
UGODNO prodam nizke omarice s pisalno mizo, belo, palisander, E program. Bruno Bernard, Kristanova 28, Novo mesto, telefon 23-661.
PRODRAM malo rabljeno ostreže (grušt) in opeko za 7 x 8 m. Cena po dogovoru. Lojze Hajsinger, Avguštinje 11, Kostanjevica.
PRODRAM kovinsko montažno garazo (5 x 3 m). Ogled vsako popoldne. Naslov v upravi lista (1571/76).
PRODRAM pisalni stroj Adler. Franc Lindič, Sela 1, Smarješke Toplice.
PRODRAM 2 starejša glinasta kipa, visoka 60 cm, in 30 arov parcele nad Vidmom, primerne za vikend. Dostop z avtomobila, voda in elektrika poleg. Anton Zupančič, Podgora 17, Krško.

ZARADI SELITVE prodam psa, nemškega ovčarja, starega 2 leti in pol, 5 m suhih gabrovih drv, žensko kolo, motor za fiat 600, sodčke (od 60 do 80 l), 200-litrski pločevinasti sod za olje in še nekaj drugega materiala. Janez Kotar, Brod 17, Novo mesto.
PRODRAM štiritelčno omaro, kavč, 2 fotelja in mizo po ugodni ceni. Nilič, Ragovska 16/25, Novo mesto.
PRODRAM otroško posteljico z jogijem. Godnik, Trdinova 5 b.
PRODRAM spalnico. Ogled vsak dan dopoldne. Žic, Cesta herojev 12, Novo mesto.
PRODRAM nov 13-colski gumi voz. Vlado Knez, Zdole 43, Krško.
UGODNO prodam dobro ohranjeno spalnico. Ogled vsak dan od 18. do 19. ure. Marija Božič, Glavni trg 2, Novo mesto.
PRODRAM več rezervnih delov za avtomobile Opel, Rekord in Kadett ter štiristezni magnetofon znamke Philips. Lojze Muhič, K Roku n.h. Novo mesto.
PRODRAM lepo košnja na rastilu. Jože Papež, Dolenji Boštanj 60.

PRODRAM skoraj nov traktor Zetor s kabino 42 in 3-tonsko prikolico. Alojz Mirt, Gmajna 28, Raka.
PRODRAM traktor Ferrari (30 KM) z dvobrazdnim plugom in prikolico. Cena ugodna. Naslov v upravi lista (1516/76).
ZASTAVO 750, letnik 1970, prodam. Pavlič, Dol. Težka voda 7 a.
PRODRAM traktor Steyr 18 KS s plugom. Ogled vsak dan. Alojz Prosenik, Dolnje Brezovo 9 a, Blanca, telefon (068) 81-229 dopoldne.
PRODRAM austin 1300, letnik 1970. Marjan Hočevnar, Gorenja vas 20, Smarješke Toplice.
PRODRAM FIAT 750, letnik 1971. Telefon 22-384.
PRODRAM NSU pretis 1000, letnik 1971, prevoženih 50.000 km. Dol. Kamence 27, Novo mesto.
PRODRAM ZASTAVO 750, letnik 1970. Volčičeva 9.
PRODRAM traktor Ferrari 30 KS z raznimi priključki. Naslov v upravi lista (1556/76).
PRODRAM moped Colibri 15 (pet prestav). Anton Agrež, Stolovnik 52, Brestanica.
PRODRAM kornik 20 KS s koso in hidravliko. Pinterič, Arnovo selo.

Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ Krško
proda rabljen traktor Ferguson, letnik 1966. Licitacija bo 21. maja 1976 ob 9. uri.

KUPIM

KUPIM lahek konjski obračalnik na 5 - 6 vil. Marjan Bizjak, Arto 3, 68293 Studenec.
KUPIM fiat 850 sport ali renault 8. Informacije po telefonu 85-204.

POSEST

PRODRAM parcelo (1000 m2) na Kalu pri Novem mestu. Informacije vsak dan od 15. do 20. ure na telefon 23-743.
V BLIZINI Trebnjega prodam 10 arov parcele, primerne za vinarstvo, sadni vrt in gradnjo vikenda. Polovico parcele je že zrgolane in pripravljene za saditev. Naslov v upravi lista (1515/76).
UGODNO prodam manjšo parcelo, primerno za vikend. Možen tudi nakup nekaj vinograda v Novi gori pri Prečni. Dostop možen z vsakim vozilom. Franc Dular, Prečna 21, Novo mesto.
PRODRAM starejšo vseljivo hišo z vrtom ob asfaltirani cesti, 2 km od Grosupljega oziroma 20 km od Ljubljane. Plačilo je možno s čekom ali posojilom. Cena ugodna. Jože Jevnikar, Selo 2, Škofljica.
PRODRAM parcelo v velikosti 1 ha 80 arov (njiva in travnik) v Koprivnici, primerno za gradnjo hiše, vikenda, vinograd. Voda in elektrika na parceli. Cena ugodna. Prodajatelj po kosih. Stane Kelhar, Vel. Kamen 33, 68282 Koprivnica pri Brestanici.
PRODRAM vinograd z zidanicco, primerno za vikend. Dostop z avtomobilom. Martina Krnc, Kot 90, Semič.
VINOGRAD v Vinjem vrhu pri Beli cerkvi (manjši), na lepi razgledni točki, naprodaj. Poizve se pri Francu Iljažu, Vinji vrh 29.

RAZNO

IŠČEMo poslovne prostore za trgovsko dejavnost-predstavništvo za dobo petih let. Zaželena večja hiša ter prostori za skladišča. V poštev pride Novo mesto ter ožja okolica Novega mesta. Prostore tudi adaptiramo. Cenjene ponudbe pod šifro „KMETIJSKA MEHANIZACIJA“.
POROČNI PRSTANI! - Želite trajen in lep spomin? Poročne in okrasne prstane ter druge zlate izdelke dobite pri Otmarju Zidarju, zlatarju, v Gosposki 5, Ljubljana (poleg univerze). Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
VDOVA starejših let želi poročiti starejšega, vernega, preprostega upokojenca-vdovca. Imam svoj dom na deželi. Naslov v upravi lista (1565/76).

ČESTITKE

DRAGI mami, stari mami in prababici HELENI ZALETELJI iz Novega mesta obilo sreče, zadovoljstva, predvsem pa zdravja za njen 70. rojstni dan želijo hčerki in sin z družinami. Vnučki in pravnunčič ji pošiljajo koš poljubčkov. Čestitki se pridružujeta tudi družini Bartolj in Košir.
DRAGI MAMI REZKI IN ATU LOJZETU KEKOVIMA iz Pluske 8 pri Trebnjem ob 48-letnici

ZAHVALA
Ob nenadni izgubi našega dragega sinčka

SIMONA GOLOBA
z Gor. Težke vode

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: očka, mamica in drugo sorodstvo

ZAHVALA
Ob nenadomestljivi izgubi moje dobre mame

MAGDE ŽIDAN

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem ter družbenopolitičnim organizacijam, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili cvetje ter z nami sočustvovali.

Zalujoči: sin z družino

Novo mesto, 11. maja 1976

ZAHVALA
V 39. letu starosti nas je zapustil naš ljubi mož in očka

JANEZ ČANŽELJ
Mirna peč 78

Ob prerani in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nas v težkih trenutkih tolažili, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence in spremili pokojnika v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Pristna hvala zdravniškemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, ki mu je nudilo prvo pomoč, TOZD Beti in osnovni šoli Mirna peč ter vaščanom. Posebno pa se zahvaljujemo ZTP Ljubljana za vso pomoč in poslovitne besede ob odprtem grobu, godbi za zaigrane žalostinke ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Jožica, hčerki Marjetka in Marjanca, mama, bratje, sestre in drugo sorodstvo

ZAHVALA
Ob boleči izgubi ljubelega moža, očeta, starega ata, brata in strica

JANEZA LOZARJA
iz Lokev pri Črnomlju

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, prijateljem sorodnikom in znancem in vsem ostalim za pomoč v najtežjih trenutkih, za darovane vence, cvetje in izraženo sožalje. Lepa hvala govornikom tovarišu Grahku in tovarišu Povšetju, župniku za opravljeni obred, godbi, prostovoljnemu gasilskemu društvu Petrova vas in prav vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili do njegovega preranega groba.

Zalujoči: žena Angela, sin Janez in hčerka Marija z družinama, hčerka Pepca, sestra Pepca z možem ter drugo sorodstvo

OPRAVIČILO
V zadnji številki sta bili v zgornjih dveh zahvalah pomotoma zamenjani sliki, zato zahvali ponovno objavljamo. Za neljubo napako, ki je nastala v našem tehničnem oddelku, se opravičujemo.

ZAHVALA
Ob izgubi najine zlate mame, stare mame, sestre, tete in tašče

MARIJE UDE
iz Šmihela

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v tako težkih trenutkih pomagali in nas tolažili, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje. Se posebej se zahvaljujemo sosedom: Samidejevim, Burgarjevim, obema Hrastarjevima, Malki Verččaj in Puševim. Pristrčna hvala dr. Vodniku za obiske, kolektivoma Novoteks in tov. zdravil Krka, enako IGD Krka, pevskemu zboru Krke, ansamblu „Matiček“ in vsem sodelavcem za podarjene vence. Najlepša hvala župniku iz Šmihela in gospodu Lapu iz Novega mesta za poslovitne besede in opravljeni obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti in njen grob zasuli s toliko cvetjem.

Zalujoči ostali

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Princ, Drago Ruzja, Jože Splival (urednik priloge), Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec Priloge Peter Simič.
IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9
OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsak mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.
TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon (068) 23-611 - Nenaročenih rokopisov in fotografij n. vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

ČETRTEK, 20. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekla in polpretekla doba. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Predstavljamo vam... 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Hrovat: Kaj združuje proizvodna skupnost za krompir na Dolenjskem. 12.40 S pihalnim orkestrom. 14.10 Kaj radi poslušajo. 14.40 Enajsta šola. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Naš gost. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Francija Puharja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napევov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska solistična instrumentalna glasba. 23.30 Naš noćojšnji gost.

PETEK, 21. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijanih poteh. 12.10 Revija orkestrrov in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Ivan Rozman: Vzroki nestrč pri gozdnem delu. 12.40 Šopek novih domačih melodij. 14.10 Mladina poje. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak“. 16.50 Človek in zdravje. 17.20 Iz koncertov in simfonij. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Ob lahki glasbi. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop pops. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 Jazz pred polnoćjo.

SOBOTA, 22. MAJA: Od 0.05 do 5.00 Zabavni radijski spored. 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tehnik. 9.35 Glasbena pravljica. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - mag. Lojze Slavić: Razvoj kooperacijske reje prašičev na precizni organizaciji in delitvi dela. 12.40 Ob bistrem potoku. 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.05 Na poti v Colombo. 17.30 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 23. MAJA: Od 0.05 do 5.00 Zabavni radijski spored. 8.07 Radijska igra za otroke. 8.37 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Prvič,

drugič, tretjič. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.43 Radijska igra: Hlapci. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT - Studio Sarajevo. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 V lućeh semaforjev.

PONEDELJEK, 24. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Slovenske ljudske pesmi v priredbah. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Andrej Arih: Urejanje planinskih pašnikov v sklopu gozdov. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Interna 469. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Zvoćni signali. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Burnika. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Ti in opera. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 25. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih sol. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenačni koncert. 12.10 Popevke brez besed. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Andrej Hoćevar: Kaj ukreniti pri letošnjih vremenskih razmerah v poljedelstvu. 12.40 Po domaće. 14.10 Iz dela glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Družba in čas. 17.20 Obiski naših solistov. 18.05 V torek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansambлом Bojana Adamića. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.30 Zvoćne kaskade. 22.20 V duhu jugoslovanstva. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 25. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapojmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevnik. 12.10 Opolidanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Julija Smole: Problematika rodnosti v naših višnjevih nasadih. 12.40 Od vasi do vasi. 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtiljak“. 16.45 Naš podlistek. 17.20 Ob 30-letnici Akademskoga pevskega zbora Tone

Tomšić. 18.05 Po poteh odloćanja. 18.35 Instrumenti v ritmu. 19.40 Minute z ansambлом Deća Zgurja. 19.50 Lahko noć, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jaza. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 27. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekla in polpretekla doba. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Jože Ferćeć: Oplemenjevanje rjave pasme z ameriškim rjavim govedom. 12.40 S pihalnimi godbami. 14.10 Iz glasbenih sol - glasbena šola Domžale. 14.40 Med sol, družino in delom. 15.45 „Vrtiljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 17.30 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Naš gost. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napევov. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Mlajša generacija slovenskih skladateljev. 23.05 Literarni noćturno. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 23. MAJA 1976: 10.30 Napoved in EPP I. del - 10.45 Dan mladosti - 10.55 Oddaja za najmlajše - 11.05 Po domaće - 11.15 Zanimivosti iz znanosti in tehnike - 11.25 EPP II. del - 11.35 Aktualni zapis (Cankarjeva proslava) - 12.00 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.50 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa

SREDA, 26. MAJA 1976: 16.00 Napoved in EPP - 16.20 Tisoć in en nasvet - 16.30 Poročila - 16.40 Po domaće - 16.50 Obiskali smo TOZD - 17.10 Disko klub brez imena - 17.35 Z združenimi moćmi - 17.50 Resna glasba - 18.00 Zaključek programa

SOBOTA, 29. MAJA 1976: 16.00 Sobotni vrtiljak (napoved in pop glasba) - 16.15 Smejmo se - 16.20 EPP - 16.30 Poročila - 16.35 Svetujemo vam - 16.45 Narodne in narodno zabavne - 16.57 Melodija za slovo

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 21. 5. 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.10) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.30) (Zg) - 17.10 Krížem krazem (Lj) - 17.20 Pisan svet (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Čez tri gore, čez tri vode: Studentski oktet, barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Znanstveno-tehnićni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitićni komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 A. Marodić: Avtošola - oddaja iz čila Mali oglasi (Lj) - 20.35 Propagandna oddaja (Lj) - 20.45 Dokumentarna oddaja (Lj) - 20.50 Zemeljska bitja, barvna oddaja iz cikla Človek brez meja (Lj) - 21.20 Propagandna oddaja (Lj) - 21.25 Helena, Sodobna žena, serijski barvni film (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 22. 5. 9.30 TV v šoli (Bg) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.10 TV v šoli (ao 12.40) (Sa) - 14.55 Cardiff: Nogomet Wales: Jugoslavija barvni prenos do 16.50 (EVR-Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Veliki raziskovalci: barvna serija (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitićni komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 TV žetnik barvna satirićno-zbadljiva oddaja (Lj) - 20.35 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 20.45 Dobri in slabi fantje, barvni film (Lj) - 22.15 TV dnevnik (Lj) - 22.30 Propagandna oddaja (Lj) - 22.35 625 (Lj) - 23.15 Jazz na ekranu: Kvartet Toneta Janše - 1. del barvne oddaje (Lj)

NEDELJA, 23. MAJA: 8.50 Poročila (Lj) - 8.55 Za nedeljsko dobro jutro: Republićka revija mladinskih pevskih zborov v Zagorju - I. del (Lj) - 9.20 625 (Lj) - 10.00 Bitka za ranjenje - barvna nadaljevanka TV Zagreb (Lj) - 10.45 Otroška matineja: Miheć iz Loenneberga, Zgodba o Poluclu, barvni oddaji (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Kmetijska oddaja (Sa) - 12.30 Poročila (do 12.35) (Lj) - Nedeljsko popoldne: Pisan svet, Mladinski festival v Subotici, Moto kros v Orehovi vasi (14.55 - 15.35 in 16.45 - 17.25), Okrogli svet, Moda za vas, Poročila - 17.50 Amandus - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.55 A. Dikić: Salaš v malem ritmu, barvna nadaljevanka TV (Bg, Lj) - 20.55 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.00

Slovenski impresionisti: Ivan Grohar (Lj) - 21.35 Športni pregled (Sa) - 22.10 TV dnevnik

PONEDELJEK, 24. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.10 Zgodbe o Poluclu, barvna oddaja (Lj) - 17.25 Zasebna življenja (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Prosto potapljanje - barvna oddaja (Lj) - 18.30 Odloćamo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Zg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 T. Svetina: Ukana - predstava Drame SNG Ljubljana (Lj) - 21.45 Mozaik kratkega filma (Lj) - .... TV dnevnik (Lj)

TOREK, 25. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (Bg) - 11.05 TV v šoli (do 11.35) (Sa) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Nogomet Dinamo: Hajduk - prenos (Bg) - 18.00 TV obzornik (Lj) - 18.15 Mladost na pohodu - barvna oddaja (Lj) - 18.50 Ne prezrite (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Proslava dneva mladosti, barvni prenos (Bg, Lj) - 21.30 Miniature: Darinka Pavletić-Lorenćak, barvna oddaja (Lj) - 21.45 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 26. MAJA: 8.10 TV šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.20) (Bg) - 17.05 Prišla je miška - otroška oddaja (Lj) - 17.20 Pionirji fotografije, barvna serija (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.00 Aktualna oddaja (o potresu) (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Glasbeni amaterji (Sk) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Film tedna: Quebracho - barvni film (Lj) - 21.45 Miniature: M. Stibilj: Indijansko poletje (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj) - 22.15 Kronika festivala JRT - Portoroć 76 (Lj)

ČETRTEK, 27. MAJA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.25 Cvetićne pravljice, barvna oddaja (Lj) - 17.40 Neven, barvna serija TV Beograd (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Mozaik (Lj) - 18.30 Velika koralna pregrada - II. del barvne filma (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 D. Guardamagna: Puccini - barvna nadaljevanka (Lj) - 21.05 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.15 Cetrtkovi razgledi: Človek in gozd, barvna oddaja (Lj) - 21.45 Iz koncertnih dvoran: J. Brahms: Pesem usode M. Bravničar: Riba

IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE

V času od 29. aprila do 5. maja so v novomeski porodnišnici rodile: Anica Crnić iz Dolenjev - Marka, Vida Sumina iz Bušinj vasi - Sabino, Jožica Gerjević iz Raven - Renat, Jelena Malerić iz Vojne vasi Branko, Anica Koletić iz Črnomlja - Mileno, Ana Hrovat iz Blatnika - Anito, Anica Pust z Dalnjega vrha - Anito, Luca Misković iz Smolenje vasi - Natašo, Danica Barković iz Črnomlja - Anamarijo, Kristina Hudak iz Sećejege sela - Bogomirja, Ida Mrhar iz Podboćja - Alenko, Ljuba Pušić iz Bušinj vasi - Diano, Slavica Kolenc iz Ljubljane - Miha, Ljudmila Mavsar iz Gornje Pake - Nado, Marija Sodja iz Sela pri Jugorju - Majo, Marija Baš iz Slovenske vasi - Dejana, Ljubica Brus iz Vojne vasi - dećka, Angela Zupanc iz Senovega - dećka, Ana Pećarić iz Črnomlja - dećka, Ana Gurović iz Velikega Lješća - dećka, Olga Zupanić iz Velikega Gabra - dećka in Nada Dornik iz Krškega - dećka.

V času od 6. do 12. 5. 1976 so v novomeski porodnišnici rodile: Anica Colnar iz Sotelskega - Dejana, Dunja Pekolj iz Dolenjskih Toplic - Martino, Jožica Novak iz Čegelnice - Zvonka, Nada Godina iz Metlike - Gregorja, Dragica Stopar iz Črnomlja - Vilija, Antonija Kotar iz Vinice - Borisa, Jelka Kovaljev iz Gabrijel - Gordano, Bara Radović iz Obrha - Natašo, Jožica Gorenc iz Leskovca - Ksenijo, Danica Banovec iz Dobhić - Igorja, Marija Stalcar iz Praproti - Natašo, Cvetka Cunk iz Gabrja - Vesno, Jožefa Borin iz Irtovjega - Aleša, Jožica Brodnik iz Gornjih Kamenc - Marka, Silva Perš iz Črnomlja - Silvo, Hermina Braćika iz Metlike - Milana, Jožefa Absec iz Miheje vasi - Franca, Sonja Bevc iz Loke - Jerneja, Marija Bobić iz Mirne - dećka, Ivanka Šudetić iz Velike Cikave - deklcio, Karolina Janežić iz Razdrtega - deklcio, Vlasta Zabukovek iz Regrće vasi - dećka, Karolina Žulić iz Globoćić - dećka, Jovanka Zupanić iz Dolenjskih Toplic - dećka in Ivanka Grilc iz Dolškega - dećka.

ČESTITAMO!

IVAN CANKAR

Hlapec Jernej in njegova pravica

„Zdaj vem, krivićni sodnik, zdaj vem, kaj je rekel tisti kmet - Bog ga je razsvetlil! Ne kraj pravice - preklet je ta kraj, zavetišće krivićnih pravd in krivih priseg!“

Zamahnil je z roko, še je hotel reći, služabnik pa ga je sunil preko praga.

IX

Večerilo se je, ko je pomislil Jernej, kje bi počival.

Jasen in topel večer je bil, komaj toliko je pihal veter, da se je narhalo zibalo na senožeti in da je tiho pošumevalo v gozdu.

Tja se je napotil Jernej, kjer je pozdravljal s hrba smrekov gaj, prijazna Tićnica, zavetišće in tolažba vseh zaljubljenih in vseh brezdomnih. Mimo polja se je vila zlozna pot, preko pašnikov v zeleno reber. Poćasi je stopal Jernej, ker je bil truden in ker je bilo njegovo srce bridkosti polno. Tiste velike in hude bridkosti, ki je obšla nekoć samega Sina človekovega, ko ni imel, kamor bi glavo položil.

„Če sem kdaj žalil katerega izmed vas,“ je pomislil Jernej, „izmed vas katerega, ki blodite po svetu brezdomni, naj se ne spominja name s hudo mislijo! Vi trudni popotniki, bolj trudni od kriviće nego od strmega pota, če sem kdaj katerega izmed vas podil od hiše, naj me ne kolne v svojem srcu! Težka je vaša butara; komaj sem jo zadel, že se šibijo kolena, kloni glava do pasu. Kadar pa odložim nekoć, kadar bo zadosti pravićne kazni božje, takrat le pridite, vi blagoslovljeni od nesreće in bridkosti: odprt vam bo hram, miza bo pogrnjena, pripravljen stol!“

Kraj gozda je odložil culo, legel je v travo. Vsa lepa dolina je bila v senci; tudi Betajnova, na oni strani ob zloćnih rebri sloneća, je dremala. Gosposko se je svetil beli Sitarjev dom izza jablan; zdelo se je Jerneju, da mu mežika, da ga prešerno pozdravlja.

„Še ti zadremli!“ je rekel Jernej. „Zadremli, pa naj se ti nikar ne sanja o krivići! Lepo se pravi, da me v svatovskem oblaćilu sprejmeš nekoć in pozdraviš! Nić jeze ne bodi med nama, ne pojdiva narazen z grdim pogledom in hudo besedo - blagoslov božji s teboj!“

Take blage in usmiljene so bile njegove misli, bridkosti njegovega srca pa ni bila manjša. Zakaj samota je bila naokoli in mračilo se je; v smrekah je šumelo, tam so se pogovarjale blodne duše.

„Bog vam dodeli počitka in tolažbe!“ je molil Jernej. „Kakor je pravićen, tako je usmiljen; vam vsem pride ura, ko boste gledali njegovo glorio; in ura pride tudi meni, grešniku!“

Po stezi je prišel neverni študent, ugledal je Jerneja od daleć in se je napotil naravnost k njemu.

„Kako se počutiš, Jernej, ob romarski palici?“ je vprašal.

„Bog je vedel, zakaj mi je naložil breme - kdo bi se prekal z njim?“ je odgovoril Jernej.

Tudi študent je legel v travo.

„To je namreć moj dom, kjer ležiš!“ je rekel. „Velik je ta dom, brez zidov in brez mejnikov; ni treba, da bi se sosed umikal sosedu, za vse je dovolj prostora! Tudi streha je visoka; kakor si dolg, se ti ni treba priklanjati! In vse to prostrano bogastvo brez davkov in brez doklad! Ne pritožujva se, Jernej: kjer so ljudje krivićni, tam je Bog pravićen! Dali so nama palico, pokazali so nama nezaželeno pot - Bog pa nama je odprl

dom tako imeniten, kakor ga je dodelil samo popotnikom in romarjem!“

Jernej se je ozrl nanj z usmiljenim očesom.

„Velika je bila pać krivica, ki si jo okusil, težka je pać bridkost, ki jo nosiš v srcu! Kako bi drugaće govoril besede, ki se ti samemu rogajo v obraz, kako bi imenoval Boga, ko ne misliš nanj?“

Pomolćal je študent, gledal je v nebo, ki se je tiho temnilo, nato se je nasmeñnil.

„Već usmiljenja je imel Bog z menoj nego s teboj, Jernej! Meni je razodel krivico od začetka, tebi šele navsezadnje. Jaz sem živel v zmoti komaj pol ure, ti celih štirideset let! Mene so pahnili brez posebnih komedij kar naravnost na cesto pravega spoznanja, ti pa si hodil štirideset let po krivem potu - dolga bo pot nazaj, o Jernej! - Glej, Jernej, komaj sem izpregledal, so začeli mlati ti po meni, nebogljenem otroku, kar s cepci! Kamor sem se prestopil, sem dobil brco v pozdrav. Krepko, Jernej, krepko so mi vtepli v kožo pravo spoznanje, krepko vtepli postavilo in zapoved: da je pravica ustvarjena za tiste, ki so jo ustvarili. Kaj mi je potreba zdaj tožbe in pravde, kaj prekanje z Bogom in z ljudmi? Najvećji zaklad je spoznanje, pa če je vtepeno s cepci! - Kaj pa ti zdaj nameravaš, Jernej?“

„K pravićnim sodnikom se napotim, že rano se napotim, zdaj pa bom spal!“

„Le zadremli, ti trudni otrok, lahko noć! - Ampak še to mi povej: kod pa boš iskal teh pravićnih sodnikov?“

„K tistim pojdem, ki so poklicani, da sodijo po pravici in postavi. Bog je poslal pravico na svet in ni pustil, da bi jo ljudje zaklepali v skrinjo; tudi ne pusti, da bi oćitno pljuvali na njegovo zapoved! Bog je usmiljen, ne bo do zadnjega izkušal hlapca Jerneja, ki mu nikoli ni storil zalega!“

„Trdna je tvoja vera, Jernej, in velik bo greh, ki ga bodo storili nad teboj! Čakal bom, Jernej, da se povrneš. Rad bi te videl, rad bi videl starca, ki bo stal sredi ceste razcapan in gologlav in bo preklinjal, odraslim v pohujšanje, otrokom v zasmeħ. Še to povej, Jernej: kaj boš storil, kadar se povrneš in ne bo pravice ne pri Bogu ne pri cesarju?“

„Kaj bi ti storil, študent, če bi zdajle kar ne bilo več tega neba in nić več teh zvezd, ki gledajo na naju, in te doline ne več in ne tebe več in ne

mene? O, kako brezbožne so bile tvoje besede, in kako hudo je storila krivica s tvojim srcem! Moli, tudi jaz bom molil!“

Gledala sta v nebo s široko odprtimi očmi. Temna je bila dolina, nebo pa je bilo zmerom svetlejšje; rdilo se je na vzhodu, tam so zvezde ugašale, velik in rdeć je vstajal mesec.

X

Jernej se je napotil v Ljubljano. Prešel je svoje premoženje in veliko je bilo: skoraj vsako leto je prihranil en goldinar.

Preden je šel, se je še ozrl v dolino in se je odkril in pokrízal. Zgodaj je bilo, ni se še prikazalo sonce; trava je bila rosna, hladna meglja se je vzdigala iz doline. Jerneju je bilo mraz; njegova obleka je bila vlažna od rose, njegov obraz je bil kakor umit.

„Nisem še vaju študentovega doma!“ je pomislil. „Ne še te rosne postelje in te visoke strehe!“

In je zadel culo na ramo in se je nameril med senožetmi in njivami do ceste. Spoćit je bil in je hodil z lahkim korakom, tudi njegovo srce je bilo veselo in utolaženo.

„Kaj bi trosil denar za voz?“ je pomislil. „Dokler me nosijo te stare noge, bi bil gred, da bi lenaril; in tudi gred bi bil, da bi prosjaćil. Če ze pripelje mimo kršćanski človek in poreće: na, Jernej, prostora je za dva in kobila je spoćita - pa prisedem v božjem imenu!“

In komaj je tako pomislil, je pripeljal mimo kmet in se je ozrl in je ustavil koleselej.

„Kam pa?“

„Proti Ljubljani!“

„Prisedi do Gošćevja!“

Jernej je prisedel.

„Po kakšnih opravkih v Ljubljano?“

„Pravice iskal.“

Kmet, zavajen, čakot človek, je pogledal Jerneja z nezaupnim očesom.

„Kdo pa si?“

„Jernej z Betajnov.“

Kmet je pomislil.

„Ne poznam Jerneja z Betajnov.“ Kateri Jernej?“

„Hlapec Jernej. Pri Sitarjevih sem bil do večerajšnjega dne.“

Mati tisočerih sinov

Terezija Okleščen, 85-letna žena iz Gorenje Straže, je v ponedeljek, 26. aprila, prejela priznanje OF. „To je drugič, da so se me spomnili,“ pravi živahna Terezija, ki kljub letom še vedno prime za motiko, češ brez mene ne bodo zvali okopavati. Čeprav medalje in priznanja niso edina merila posameznikove zavesti ali dela, smo med njenimi dokumenti v omari, ki je dišala po sivki, le našli tudi papir iz pisarne predsednika republike, ki dokazuje, da je bila Terezija 1962 odlikovana z medaljo zaslug na zarod.

Okleščenova je doma iz hiše, v kateri ni nikoli zmanjkalo kruha; tudi potem, ko je vzela za moža Feliksa, ki je bil mlinar, ni bilo težko zanj in dve hčeri sestavljati konec s koncem. Vojna je Okleščenove zalotila v Pogancih. Če je bilo kruha za družinico, ga je bilo tudi za partizane. Terezija pravi: „naše fantje“. Leta 1942 so se preselili v Vavto vas; mož Feliks ni imel nikoli svojega mlina in je moral mleti pri različnih gospodarjih.

Prvi Terezin spopad z okupatorjevo oblastjo je bil, ko je belogardističnemu kaplanu v Šmihelu odkrito povedala, da svojih hčera ne bo puščala na sestanke, ki jih je organiziral za mladino. Njena je tudi obveljala.

Terezija Okleščen ni nikoli v življenju prijela za puško in vendar njen delež v NOB ni nič manjši kot kateregakoli borca jurišnega bataljona. Do „Pike“ (partizanska

poštna postaja) je prenašala pošto, literaturo in druge stvari. Pravzaprav se danes ne ve, kaj vse je prenašala. Enkrat so jo na mostu, ki je povezoval Stražo in Vavto vas, ustavili Italijani. Nad papirji, ki so jih ji zaupali tovariši, je naložila hrano za svinje. Italijanom takrat še ni šlo tako slabo, da bi se hranili z repo, in tako so njeno košaro s papirji vred vrgli v Krko. Če bi papirje našli, bi najbrž zaplavala po Krki tudi Terezija.

Po italijanski kapitulaciji jo je nekoč zaustavil zagrižen belogardist in jo vprašal, kje ima sinove. Okleščenova je rekla, da je rojevala doslej samo hčere, če pa misli tiste fantje, ki so z rdečo peterokrako v hosti, potem so pa prav vsi njeni sinovi.

Okleščenova mama, to smo že zapisali, ne ve, kakšno pošto vse so prenašali k tisti Piki, prav tako pa se ne spominja, kdo vse je prihajal k njim po kruh, n žgance in mleko. „Bili so Jožeti, Franciji, Toneti, Staneti,“ pravi Terezija, „nikoli nisem nikogar vprašala, kako se piše.“ Imeli so peterokrako in bili so lačni. To je bilo dovolj.

„So vas po vojni fantje kdaj obiskali?“ vprašam. „Skoraj nihče, vendar nisem jezna. Nisem jim samo jaz rezala kruha, partizanskih mater je bilo na tisoče. Če bi nas fantje hoteli vse obiskati, bi morali imeti 20 let dopusta. Je pa že bolje, da delajo!“

MARJAN BAUER

Nedelja je bila vinska

Pri več nesrečah na cesti je voznikom balonček čez polovico pozelenel — Takoj ob knjižico!

Toplo in sončno nedeljsko vreme je marsikoga žejalo. Posledica: na posavskem koncu je bilo nekaj hujših nesreč, ena celo s pobegom.

Smolo je imel Josip Horvat iz Gradna, ko je vozil z avtom proti Kostanjevici. Za njim je pri Vel. Podlogu pridrvel avtomobilist Milan Herakovič iz Slinovca in ga tako tesno prehiteval, da je prišlo do nesreče. Horvatov avto je Herakovič zbil s ceste, kjer se je dvakrat prevrnil. Oba voznika sta bila poškodovana, pri Herakoviču pa je preizkus z alkokotom pokazal očitno preveč zelenila. Takoj so mu odvzeli vozniško dovoljenje.

Se huje je bilo isti dan malo po 15. uri v Krškem, kjer je avtomobilist zadel dva pešca na prehodu in zatem pobegnil. Čez eno uro so ga miličniki dobili, ker so si ljudje zapomnili številko avtomobila. Bil je 21-letni Jože Pirc iz Gor. Pijavškega, ki je z avtom zapeljal na prehod za pešce pri nadvozu na cesti 4. julija, ko sta ga prečkala 36-letni Jože Pirc

iz Krškega in 37-letni Karl Satelšek iz Trebeža. Povoženi Pirc je bil huje, Satelšek pa laže ranjen, vendar sta oba v bolnišnici. Ko so avtomobilistu Pircu dali pihati balonček, je tudi pri njem čez polovico pozelenel. Nemudoma so mu odvzeli vozniško in prometno dovoljenje. Nesreča ima še to zanimivost, da je Jože Pirc povozil Jožeta Pirca.

Zaradi suma vinjenosti so v nedeljo popoldne odvzeli kri tudi avtomobilistu Dobrivoju Prokiču iz Brežic, ki je čelno trčil v stojčji avto Jožeta Setinca iz Brezine. Setinec je vozil v smeri Čatež-Jesenice, ker je bilo precej prometa je ustavil, takrat pa je vanj silovito trčil Prokič. Marija Setinca je bila pri nesreči ranjena Prokica pa so odpeljali na odzvem krvi.

NEVARNO IGRAČKANJE MED DELOM

12. maja se je v črnomeljski tovarni BELT poškodoval 48-letni Jurij Zugečič iz Črnomlja. Tulec naboja je napolnil z žveplom od vžigalice, ga zamašil z volno in prižgal. Se preden je nevarno igračko lahko odvrnil, mu je eksplodirala v roki. Poškodovalo mu je vseh pet prstov, zato so ga hudo ranjenega prepeljali v novomeško bolnišnico. Iz igračkanja med delom tokrat ni bilo šale, temveč nesreča.

LE PUJSKA NISO REŠILI

15. maja popoldne je nastal požar na gospodarskem poslopju Staneta Globokarja na Vrhtrebnjem. Ogenj je uničil lopo in ostreže hleva. Zgoraj je pujske, medtem ko so drugo živino še lahko rešili. Cenijo, da je nastalo za 100.000 dinarjev škode. Kakor so ugotovili, je tudi tokrat izbruhnil požar ob otroški igri z vžigalicami.

Z UKRADENIM V JAREK

V noči na 15. maj je nekdo odpeljal Alojzu Divjaku iz Mihovice osebni avtomobil. Neznavec se je z njim odpeljal proti Novemu mestu, vendar ga je pri Ratežu zaneslo. Avto se je prevrnil in obstal v jarku, škode pa je za 15.000 dinarjev. Dogodek pa ima tudi predigo, kajti pod Divjakovim kozoletom, od koder je avtomobil izginil, so našli moped, ta pa je zmanjkal Francu Blažiču v Štravberku. Kdo se je vozil z odvzetimi vozili, še ugotavljajo.

MEDVED ZA RADOVEDNEŽE — Kdaj pa kdaj je pred davnimi časi tudi na Slovensko zasel kak medvedar, z lajno privabil radovedneže in pobiral novce. Tisti časi so minili, zato so Kočevci imeli priliko videti dokaj redkega medvedarja s plesočim kosmatincem v pobratnem Prokuplju. (Foto: F. Brus)

Še vre divja lovška strast

Blanškim lovcem šarijo po loviščih krivolovci — Divjak iz Cirja si je že „pristreljal“ pol leta zapora — Letos so že trem odvzeli orožje — V soboto zastrelili srnjaka

Okrog Bohorja bi Jurčič prav gotovo našel obilo snovi o divji lovski strasti in podobnih prigodah vročkrvnih fantov. Žrtve je v največji meri seveda divjad, ki jo pridno iznikajo blanški lovski družini.

Minulo soboto so brigadirji Kozjanskega odreda na Pokleku kopali jarek za vodovod. Na jaso pri kozolcu na robu vasi se je sredi sončnega dne komaj privlekel zastreljen srnjak. Predsednik blanške krajevne skupnosti Niko Marj je tudi predsednik lovske družine, zato je nemudoma padla odločitev, da je treba srnjaka odrešiti trpljenja. S srnjakom je kazalo tako slabo, da ni bilo drugega izhoda kot lovski nož. Žival je bila toliko izčrpana, da se je dala ujeti.

Ker je bilo že prepozno za nenačajan priboljšek v brigadirsko kuhinjo, so lovci srnjaka očistili in zve-

LAHKO BI SE RAZVIL V „KAPITALCA“ — Dveletni srnjak, ki so ga v soboto na območju blanške lovske družine zastrelili divji lovci, je čakal na odločitev, ali bo šel v brigadirski lonec v vinski kleti kmeta Lojzeta Kozinca na Pokleku. Domačin, sicer prizadeven mlad družbeni delavec in gradbeni tehnik pri Pionirju, tozđ Krško, Franci Slemenšek je bil ogorčen ob takšni surovosti divjih lovcev. (Foto: Železnik)

čer že vložili v zamrzovalno skrinjo. Tam bo čakal brigadirje, ki so za to soboto blanški krajevni skupnosti ponovno obljubili pomoč.

Kdo od divjih lovcev je zastrelil tega lepega srnjaka, še ni znano. Lovci si seveda na vse načine prizadevajo zatreti to ubijalsko strast, ki ji niso mar ne naravni ne lovski zakoni. Divjak iz Cirja že odseda šestmesečno zaporno kazen zaradi divjega lova. Samo letos februarja so bile divjim lovcem odvzete tri puške (imajo celo prave lovske puške in seveda tudi vojni plen!), tako da se še marsikomu obeta ostra kazen. Poglavlje zase so tudi psi, ki radi gonijo divjad; takšen pogon lahko velja lastnika 500 dinarjev. Najbolj zagriženi divji lovci prihajajo iz Gornjega Leskova in Stranja. Kot marsikje, jih bodo morali tudi todu izučiti z ostrimi ukrepi.

PONESREČENEC UMRL

V prejšnji številki našega lista smo poročali, da se je 9. maja v Slivju pri Podbočju ponesrečil Martin Dujar, ko so se s prijatelji na domačem dvorišču igračkali s pištolo. S kroglo v trebuhu so ga pripeljali v bolnišnico, vendar je nekaj dni po operaciji umrl.

Onemogla golobica iz Italije

„Zelo je oslabela in obolela, pa bo vseeno še letela,“ je dejal Jože Pečnik

Kar vajeni smo že, da se v uredništvu zglasijo občani in pokažejo dokaj nenavadne, pa zanimive reči, npr. jajca z več rumenjaki, ogromen krompir in podobno. Nemalo pa smo bili presenečeni 13. maja zvečer, ko je Mara Radojčić iz Novega mesta prinesla v cekarju goloba!

„Popoldne okoli pete ure se je zatekel v stanovanje, Majde Silc 22. Sestradan je, kruha in vode ni maral. Saj golobov ni malo v mestu, toda tale očitno ni navaden, kajti na nogah ima obročke s številkami.“ Tako je dejala Radojčićeva in prosila, naj poskrbimo za obnemoglo ptico.

Precej smo se pozanimali, ali je v Novem mestu kak golobar, in kmalu je v uredništvo prišel Jože Pečnik, upravnik novomeške športne dvorane.

„Golobica je,“ je rekel, „že najmanj dva tedna je na letu. Zelo je

oslabela in obolela, pa bo vseeno še letela. Nekaj tednov jo bom hranil z vitaminsko pičo, v tem času pa bomo obvestili njenega lastnika.

Jože Pečnik z italijansko golobico.

Napis na medeninastem obročku „Italia, 75“ pomeni, da je ptica lanski mladič, klubske številke še nima, številke 028316 pa bomo še razvozlati. Na levi nogi ima gumijasti obroček s številko X 034. To je kontrolni obroček, po katerem komisija ve, da se je ptica vrnila v golobnjak.“

Tako se je siva golobica, ki ni našla poti v rodno Italijo, znašla za nekaj časa v Pečnikovem golobnjaku, v družbi njegovih devetindesetih golobov, od katerih je eden pred kratkim preletel razdaljo 257 kilometrov iz Slavovskega Broda v dveh urah in 51 minutah. To pomeni, da je letel s hitrostjo nad 90 kilometrov na uro. Pečnik, ki z golobi tekmuje v ljubljanskem društvu „Sel“, meni, da je za tovrstno ljubiteljsvo živali na Dolenjskem premalo zanimanja. „Ljudje sploh ne vedo, da je pred kratkim poletelo iz Sentjerneja v Ljubljano okoli 700 golobov, 30. junija pa jih bo iz Ljubljane poletelo proti daljni Romuniji nad 2000.“

D. R.

ODLOČITVE, IZHAJAJOČE IZ BAZE

Bil je deževen dan in oblaki so viseli nad Repičevo drago kot kravje vime, v občinski sejni sobi pa so sedeli predstavniki repiškega javnega življenja že celih osem ur in žolčno razpravljali o prispevnih stopnjah iz bruto osebnih dohodkov zaposlenih za programe samoupravnih interesnih skupnosti. Naposled so se dogovorili in skozi okna, ki jih je odprla snažilka, se je še dolgo vlekkel cigaretni dim...

Nekateri udeleženci sestanka razširjenega kolegija Hitro-

šiva so nemirno pokasljevali in pod mizo gledali na ure, ki so leno tekle, četudi je zunaj sijalo sonce že celih sedem ur, govorjenja o prispevnih stopnjah za samoupravne interesne skupnosti iz bruto osebnih dohodkov zaposlenih pa ni in ni hotelo biti konec. Zadevo so zaokrožili proti večeru in uslužbenci menze so pobirali prazne skodelice od kav...

Na delo je prihajala že druga izmena, v sobi za sestanke pa so še zmeraj odzvanjale besede o prispevnih stopnjah za programe samoupravnih inte-

resnih skupnosti iz bruto osebnih dohodkov zaposlenih toliko časa, dokler ni sekretarka končala razprave z besedami:

„O prispevnih stopnjah je razpravljalo občinsko vodstvo Repičeve drage, svoje mnenje je izrekel razširjeni kolegij našega podjetja in končno soglašamo tudi mi po deveturni plodni razpravi delegatov naših organizacij. Menim, da je stvar zrela za na zbere delovnih ljudi...“

Dan je bil napol oblačen, ko so stroji utihnil in je pred-

sednik sindikata razložil delavcem programe samoupravnih interesnih skupnosti ter prebral stopnje prispevkov od bruto osebnih dohodkov vseh zaposlenih. Ker ni bilo nikakršnih vprašanj, h katerim je pozival predsednik sindikata delavce, je dal vodja temeljne organizacije združenega dela znak, naj preglašajo vsakodnevna pesem strojev, ki se v desetminutni izklopitvi niti ohladili niso.

TONI GAŠPERIČ

OGENJ SE JE „MASTIL“ — Tole so ostanki gospodarskega poslopja Alojza Škedlja iz Vrhovc pri Sentjerneju. Poslopje, ki ni bilo zavarovano, je „požrl“ požar. Živino so rešili vaščani in gasilci, zgorelo pa je nekaj perutnine in kmečkega orodja. K sreči je ostala bližnja gospodarjeva stanovanjska hiša nepoškodovana. (Foto: Polde Miklič)